MALAMBA A KUYA KUDI KRISTO

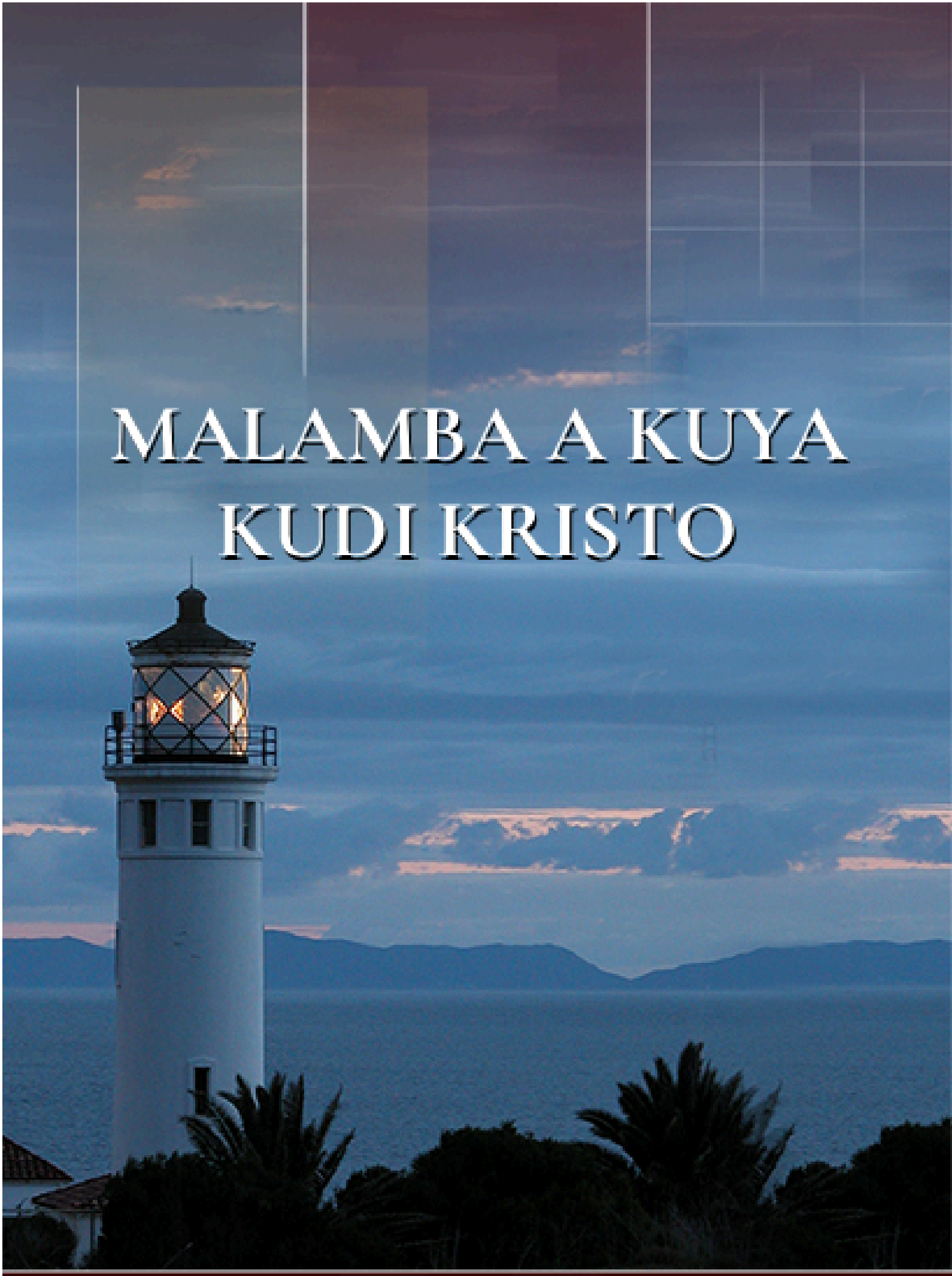

ELLEN G. WHITE

Malamba a Kuya Kudi Kristo

Ellen G. White

1 — Kuzola kwa Nzambi kwa Mwanda wa Muntu 2
2 — Bwanya bwa Mwibi kwi Kristu 25
3 — Kukatusha Bubi 42
4 — Kwibela 85
5 — Kudîpisha 99
6 — Ntemo ne Kupokelwa 114
7 — Kakeba ka Bana ba Kristu 137
8 — Kukula mu Kristu 167
9 — Busaka ne Bumi 197
10 — Kumanya Nzambi 220
11 — Bupwilo bwa Kusambila 243
12 — Bîna Kukita na Makasa 283
13 — Kusansanywa mu Mwine 310

https://congressomv.org/lub

1 — Kuzola kwa Nzambi kwa Mwanda wa Muntu

Nzambi wakwete kumwisha kuzola kwandi mu bintu byoso bya mu nyi ne mu kutuma kwandi. Tata wetu wa mu diulu ke mambo a bumi, lungenyi, ne musebo. Talani bintu byoso byabula ne byambote bya mu nyi. Mwanangai mwanda Nzambi wapangile bintu byoso mwanda wikumbule mpampa ne musebo, ke kwa bantu benu, vatu kwa bintu byoso bya bumi. Mweni ne mvula byabakwete kuvutwila nyi bumi ne musebo, tukila, mashi, ne malamba, byoso byakwete kwamba kuzola kwa Mwambile. Ke Nzambi

wakwete kupa bintu bya kudya kwa bintu byandi byoso. Ne mwanda wa mwimbi wakwete kwamba:
"Meso a bantu byoso byakwete kumona ngeye;
Ne ngeye we bakwete kupa byakudya mu tshidizu kyabula.
Ngeye we kwibula koko kwako,
Ne kusekesa kuzola kwa bintu byoso bya bumi."
Nzambi 145:15-16

Nzambi wapangile muntu mu ukile ne mu musebo. Nyi yabula, ne mwanda yafumine mu moko ka Mwambile, yabula kyabula kyabula

kya kufwa nangwa kukakata. Ke kubula nshila ya Nzambi—nshila ya kuzola—kwavwitishe bukata ne lufu. Vatu ne mu makasa a mambo a maka, kuzola kwa Nzambi ke kwakwete kumweneka. Bible yamba nti Nzambi wakatele nyi mu mwanda wa muntu (Kileka 3:17). Mibunji ne misanga—makasa ne malwa abakwete kushikisha bumi—Nzambi wakitule bino mu mwanda wambote kwa etu, mu mwanda wa kukwasha kwetu kufuma mu kufwa ne soni byo mambo avwitishe. Nangwa nyi yayi yapwa, ke bumi bukata bukata vatu. Nyi yenyi yabakwete na

mambo a kukema ne kukebwa. Maluba nakwete kukula mu misanga, ne misanga yambote nakwete kufwata misanga yabubi.

Mambo "Nzambi ke Kuzola" yakwete kumweneka mu maluba oonso abakwete kubuluka ne mu mwanya oonso mubya. Ndele yambote yabakwete kwimba, maluba mambote abakwete kumwisha kunungo kwambote, ne miti mikole ya mu tshisaka byoso byakwete kwikila kukeba kwa Tata wetu wa kuzola ne kuzola kwandi kwa kusekesa bana bandi.

Mambo a Nzambi bakwete kwibula nani Nzambi wabula. Nzambi wenyi wakwete kwibula kuzola kwandi kwavula ne lusa. Mwanda Mose wakwete kwipusha, "Nsonyi mwate," Mfumu wakwete kwamba, "Ndi kukwibula mambo ami oonso ambote." (Kufuma 33:18-19). Kyenyi ke kyate kyandi. Mfumu wakwete kupita pa meso a Mose ne kwamba: "Mfumu, Mfumu Nzambi, wa lusa ne wa mbote, wa kwikala na bukata mu kuzola, ne wa kyabula ne kukema, wa kwikibula lusa kwa mikoka, wa kuleka mambo, makambu, ne bubi." (Kufuma 34:6-7)

Nzambi ke kwikala na bukata mu kuzola ne ke kuzola lusa (Yona 4:2; Mikiya 7:18).

Nzambi wakwete kukanga myima yetu kuli yandi na binangu byavula mu diulu ne mu nyi. Mu mwanda wa nyi ne mu kuzola kukata ko bantu bakwete kushinda, Nzambi wakwete kusaka kwibula yenyi kuli etu. Vatu bino byoso byakwete kuleka kwibula kuzola kwandi kwakata. Nangwa binangu byoso byabi, mukambu wa mambo yambote wakwete kusandula binangu bya bantu. Bantu bakwete

kumwina kumona Nzambi, kushindanga kwikala mukakata ne kwikala bubi mu kuleka. Satana wakwete kwikibula bantu kukema nti kifwanyi kya Nzambi ke bukata—ne nangwa yenyi ke Mfumu wa kukakata ne wa kusakila makambu oonso mwanda apunge. Mwanda kukutwila kifwanyi kyabi, ne kwibula nyi yoso kuzola kwa Nzambi kwakata, Jesu weza kwikala na bantu.

Mwana wa Nzambi weza kufuma ku diulu mwanda kwibula Tata. Jesu wakwete kwamba:

"Katu muntu wamona Nzambi vatu; Mwana wenyi wabakwete kutama kuli Tata nenyi wakwete kumwibula." (Yau 1:18)
Ne kwi:
"Katu muntu waziba Tata vatu Mwana, ne yensewo Mwana wakwete kusaka kumwibula." (Mateo 11:27)

Mwanda muntu umwe wa balongi wakwete kwipusha Jesu, "Tubwile Tata," Jesu wakwete kwamba: "Filibi, ndi kwikala ne enu tshidizu kyavula, ne ngeye vatu we lesha kundesha? Yense wamona mi wamona Tata. Mwanda muntu we

kwamba, 'Tubwile Tata'?" (Yau 14:8-9)

Ne mwanda Jesu wakwete kwibula kukwasha kwandi mu nyi, wakwete kwamba:
"Mfumu wakwete kundota mwanda kubwila nsangu yambote kwa batu bapampa. Wanditemine mwanda kukatusha bintu byoso bya mu myima, kwibula kusangwa kwa batu bakwete kutama, kwibula meso kwa batu bamala, ne kuleka batu bakwete kutama." (Luka 4:18)

Kyenyi ke kukwasha kwandi.
Konse ko Jesu wakwete kuyenda,

wakwete kukwasha ne kwibika batu byoso Satana wakwete kutama. Mambu moonso wakwete kukwasha byakwete kwibula nti Nzambi wakwete kumutuma ne kumudota. Kuzola, lusa, ne kwikila kwa bantu byoso byakwete kumweneka mu bumi bwandi. Myima yandi yabakwete kukwata bantu. Wakwete kutama kifwanyi kya muntu mwanda akwasha mpampa za bantu. Bantu bapampa ne bakulula bakwete kuleka kumina kwikila kuli yandi. Bana bafupi nabo bakwete kuzola kwikila kuli Jesu. Bakwete kuzola

kutama pa malu mandi ne kumona meso mandi a kuzola.

Jesu wakwete kuleka kwibula kyabula, vatu mwanda wakwete kwamba kyabula, wakwete kwamba na kuzola. Wakwete kusangila bantu na lungenyi, kuzola, ne kikundamana. Wakwete kuleka kwikala mubi. Wakwete kuleka kwamba mambo makakata kutu mwanda. Wakwete kuleka kukata muntu wanyima wabula myima yambote. Wakwete kuleka kukambula bubi bwa muntu. Wakwete kwamba kyabula na kuzola. Wakwete kukambula bubi,

kukema bubi, ne bunyambi, vatu mesu mandi bakwete kudila mwanda wakwete kwamba mambo makakata. Wakwete kudila mwanda wa Yerusalemu, musumba wakwete kuzola, mwanda bakwete kuleka kumutambula, nangwa yenyi ke Nzila, Kyabula, ne Bumi. Nangwa bakwete kumukana, wakwete kukila lusa kuli bantu na kuzola. Bumi bwandi bwoso bwakwete kwikala kukwasha ne kukeba bantu. Muntu yense ke wa mbote mu meso mandi. Nangwa wakwete kwikala na kate kya Nzambi, wakwete kwibula kuzola ne kikundamana kwa bantu booso

ba mu nzo ya Nzambi. Kwa muntu yense, wakwete kumona muntu wabubi wakwete kumukata ne wakwete kwiza kumubika.

Kyenyi ke kifwanyi kya Kristu, ne kyenyi ke kifwanyi kya Nzambi. Ke mu myima ya Tata mashi a kuzola kwa Nzambi bakwete kukuluka mu Kristu kwa bantu booso. Jesu, Mupulusi wa kuzola ne lusa, ke Nzambi wakwete kwibula yenyi mu kifwanyi kya muntu (1 Timoteo 3:16).

Ke mwanda wa kutusumbula Jesu wakwete kwikala, kutama, ne

kufwa. Wakwete kwikala "Muntu wa Makasa," mwanda etu abwelele musebo wa kwikala. Nzambi wakwete kukunda Mwana wandi wa kuzola, wawu wabula kizole ne kyabula, kuleka kyate kya diulu ne kwiza mu nyi yabi ne myinda. Wakwete kumukunda kuleka kuzola kwa bamalaika, mwanda akwate soni, kulumbulwa, kukatwa myima, kuzolwa, ne lufu.

"Kikumbulu kya kutuswishila musebo kyakwete kugwa kuli yenyi; ne mu makasa mandi etu twakwete kukembwa." (Ezaya 53:5)

Mumonai mu tshisaka, mu Getsemani, ne pa Mvula. Mwana wa Nzambi ukoonde wakwete kukwata kitumbu kya bubi. Yenyi wawu wakwete kwikala mwanda umwe ne Nzambi, wakwete kumona kusangana kwabubi kwa bubi kwa kutama muntu ne Nzambi. Mu makasa ayo, wakwete kudila:
"Nzambi wami, Nzambi wami, mwanda mwate wandekele?"
(Mateo 27:46)

Ke kitumbu kya bubi, kuzitwa kwako, ne kusangana kwako kwa kutama myima ne Nzambi, byenyi

byakwete kukata myima ya Mwana wa Nzambi.

Vatu kitambu kyakata kyakwete kukwasha ke kuleka kuvwila kuzola mu myima ya Tata kwa muntu, ke kuleka kumukwila kuzola kwa kubika. Kya kileka, kya kileka! "Nzambi wakwete kuzola nyi, ne kupa Mwana wandi wenyi." Yau 3:16. Tata wakwete kuzola etu, ke mwanda wa kitambu kyakata, vatu wakwete kupa kitambu mwanda wakwete kuzola etu. Kristu ke mwanda wawu wakwete kumwibula kuzola kwandi kwavula kwa nyi yapwa. "Nzambi

wakwete kwikala mu Kristu, kuvutwila nyi kuli yenyi." 2 Kolinto 5:19. Nzambi wakwete kutama ne Mwana wandi. Mu makasa a Getsemani, lufu lwa Kalivari, myima ya Kuzola Kwavula yakwete kupa kyende kya kutusumbula.

Jesu wakwete kwamba, "Kyenyi kyabula Tata wakwete kundizola, mwanda ndi kwikala kupa bumi bwami, mwanda ndibwelele." Yau 10:17. Ne kwi, "Tata wakwete kuzola enu, ne kundizola ngofu mwanda ndi kwikala kupa bumi bwami mwanda kutusumbula. Mu

kwikala Mupakasi wenu ne Mukeba wenu, mu kupa bumi bwami, mu kukwata bubi bwenu, ndi kwikala kuzolwa na Tata wami; mwanda wa kitambu kyami, Nzambi wakwete kwikala mukema, ne yenyi wakwete kukema yense wakulupila mu Jesu."

Katu muntu yense vatu Mwana wa Nzambi wakwete kushinda kutusumbula; mwanda yenyi wawu wakwete kwikala mu myima ya Tata wakwete kumwibula. Yenyi wawu wakwete kushinda kukata ne kwavula kwa kuzola kwa Nzambi wakwete kukwibula. Katu kyavula

vatu kitambu kyakata kya Kristu mu mwanda wa muntu wapwa kyakwete kumwibula kuzola kwa Tata kwa bantu bapwa.

"Nzambi wakwete kuzola nyi, ne kupa Mwana wandi wenyi." Wakwete kumupa ke kukwala kwikala na bantu vatu, kukwata bubi bwabo, ne kufwa kitambu kyabo. Wakwete kumupa kwa bantu bapwa. Kristu wakwete kusangana na mpampa ne makasa a bantu. Yenyi wawu wakwete kwikala mwanda umwe ne Nzambi, wakwete kukanga yenyi na bana ba bantu na mikunda

yabakwete kukatuka. Jesu ke "kuleka soni kuba kuba bamwene" (Ebreu 2:11); yenyi ke Kitambu kyetu, Mupakasi wetu, Mwene wetu, wawu bakwete kukwata kifwanyi kya muntu pa meso a kate kya Tata, ne mu tshidizu kyoso kyavula mwanda umwe na bantu bamene—Mwana wa muntu. Ne byenyi byoso mwanda muntu akwatulwe mu kufwa ne bubi, mwanda akwibule kuzola kwa Nzambi ne kusekela mu ukile.

Kyende kyakwete kufutwa mwanda wa kutusumbula, kitambu kyakata kya Tata wetu wa diulu mu

kupa Mwana wandi mwanda kufwila etu, kyakwete kutuswisha kwibula kyende ko twakwete kushinda kwikala mu Kristu. Mwanda Yau Mvumbi wakwete kumona kukata, kwavula, ne kukangwa kwa kuzola kwa Tata kwa bantu bapwa, wakwete kukwata soni ne kikundamana; ne, mu kuleka kusanga mambo a kwibula kuzola kwakata, wakwete kusamba nyi yoso. "Taleni, kuzola kwakata ko Tata wakwete kupa etu, mwanda etu twakwete kwikala bana ba Nzambi." 1 Yau 3:1. Kyenyi ke kumwisha muntu! Mu kubula nshila, bana ba muntu bakwete

kwikala bana ba Satana. Mu kukema mu kitambu kya Kristu, bana ba Adami bakwete kushinda kwikala bana ba Nzambi. Mu kukwata kifwanyi kya muntu, Kristu wakwete kutumuna muntu. Bantu bapwa bakwete kutulwa mu mwanda wa kusangana na Kristu, bakwete kushinda kwikala "bana ba Nzambi."

Kuzola kwakata kwa kifwanyi kyakyi katu mwanda ukwabo. Bana ba Mfumu wa diulu! Kyende kyavula! Mambo a kwibula kwavula! Kuzola kwa Nzambi kwa nyi yabakwete kuleka kumuzola!

Kyenyi ke kukata myima ne kukwata binangu kwa kuzola kwa Nzambi. Kana twakwete kumona kifwanyi kya Nzambi mu mwanda wa Mvula, twakwete kumona lusa, kuzola, ne kuleka kusangana na kikundamana, ne twakwete kumona byavula bya kuzola kwavula ne lusa lwakata lwa kukila lwa mayi kwa mwana wandi wapwanga.

2 — Bwanya bwa Mwibi kwi Kristu

Mwantu wakalenga na manda mavwangwile ne mwikadilo mwavwangwile. Wadi muvwangwile mu byonkebyonke, ne mwikwadilana ne Lesa. Mabalo yandi adi avwangwile, byoto byandi adi byavwangwile. Anka mu kwibubakana, manda yandi ayifumuka, ne bwiyumvwikane bwabuula muwanvu. Bubi bwayi bwa nshila yakabenga iko ne ukuba wakabenga asakamene amanda yandi ukukitanga buta bwa bubi. Wakakwatwa kuli Satana, ne

akekalenga pamutwe wanyi ne Lesa takwingilemo. Lwendo lwa kubi wadi ukubanga ukusanika byoto bya Lesa mu kubenga kwandi, ne kujaza ntanda mwana mbi ne bubosha. Ne wadi ukuwamba kuba byobi bintu byonsa bya kufumanga kuli Lesa mu kubenga kwandi.

Mu bubi bwayi, muntu wadi ne mwana wa kusekwila ne Yewa "muli byonse bya bulesa ne bya bumanyishi." Abakolosai 2:3. Anka kufula kwayi mu kibi, wakabenga atangilanga buala mu vwangwa, ne wakasakana kwibikila ku meso a Lesa. Oku noko kwikadilo kwa

mutima wabubi. Ukuwikadilanga ne Lesa, ne wakatangilanga buala mu kwikadila ne Yewa. Mwibi wakabenga mwana wabula mu kwikadila ne Lesa; wakatina kwikadila ne bantu bavwangwa. Na wakabenga bakumwitila mu mwanya, wakabenga mwana wabula. Mupashi wa kuyana wabula bwiyumvwikane ubwa mu mwanya—mutima onsena ukubenga ukwetamika ne mutima wa Kuyana Kukata—wakatangilanga kuyina mu mutima wayi. Mabalo yandi, manyi yandi, bwiyumvwikane bwandi, bwakabenga bwabula ne

bwa bantu bavwangwa babela mwanya. Wakabenga nzila mumbiji mu nyimbo yamwanya. Mwanya wakabenga kuba nkata yamakasa; wakabenga ukusakana kwibikila kuli Ye uwa muwangwa, ne mwenemwo mwana wa buala. Nkata ya Lesa yakabenga kuyi mu kukana ababi mu mwanya; bakikana bene mu kuba bakasa. Bualu bwa Lesa bwakabenga bamuliro ukubawina. Bakabenga ukukumba bubosha, ne kuba bafumine ku meso a Ye wafwile kukulwila kwabo.

Bukata bwetu, twatakwe twene, kusefuka mu mwanya mwibi umwenemo. Mioyo yetu mibi, ne twatakwe kuyishintu. “Nani ukubinga kufuma mu bubi? tewa.” “Mutima wa mubiri bukabi ne Lesa: bukabenga bwenyi butamwiiya ku nzila ya Lesa, ne butakwe kuyiiyako.” Yobu 14:4; Baroma 8:7. Masambilu, kukula, kukita bwiyumvwikane, byonse bya bantu, byonsa bikwete bulumbu bwabyo, anka apa bakapwa. Byakabenga kuleta bwiyangalale bwa kuvanga, anka byatakwe kushintu mutima; byatakwe kujela bupwe bwa bwikalo. Pabikabenga

mupashi ukita mu ntankakane, bwikalo bwa mupya bwa kufuma kuulu, pambere bantu banemwenga kushintu kufuma mu kibi ku vwangwa. Mupashi oyo ni Kristu. Bwangu bwayi bwifwa bwakwe bungye kukalwisha manda a mupashi, ne kukumbwila ku Lesa, ku vwangwa.

Muponeshi watwe wamba, “Na muntu takubutwe kufuma kuulu,” na takitambula mutima mupya, manyi mapya, byoto byapya, ne bitundwilo byapya, bya kuleta bwikalo bwapya, “takumona Bwami bwa Lesa.” Yoani 3:3.

Bwiyumvwikane bwa kuba bwakumwenekena kukula bualu bwabula mu muntu, ni bwiyumvwikane bwabubi. “Muntu wa mubiri takutambula bintu bya Mupashi wa Lesa: bya bwa bubula kuli yewa; ne takwe kuyimanya, mwanda bimanyikwa mu mupashi.” “Tukemwe ne mwanda namwamba, Mwine mwafwainwa kubutwa.” 1 Bakolinto 2:14; Yoani 3:7. Kuli Kristu kwalembwa, “Mu yewa mwali bwikalo; ne bwikalo bwakabenga buala bwa bantu”—erina lyifwa “mwene kuulu napewa ku bantu, lyi

twafwainwa kuponeshwa.” Yoani 1:4; Bikita 4:12.

Tukumala kumona bwangu bwa Lesa, kumona bwiyumvwikane bwayi, kumona bwangu bwa tata. Tukumala kumona bwelesi ne bwiyumvwikane bwa nzila yayi, kumona kuba yashinjikwa mu bwiyumvwikane bwa kuyana kwakashika. Paulo mutume wamona byonsa obi pa kwamba, “Ndiiya ku nzila, ni bwangu.” “Nzila yavwangwa, ne luchimi luvwangwa, ne lwabwingi, ne lwabuala.” Anka wayongela, mu kushwa kwakwe, “Ndi wa mubiri,

ndi wa kuusha mu kibi.” Baroma 7:16, 12, 14. Wadi ukumba bwangwa, bwiyumvwikane, ubwakabenga takwete manda ukufika, ne walila, “Muntu wambi we! nani ukumbingisha mu mubiri uno wa lufu?” Baroma 7:24. Oku nkoko mila yafumine mu mioyo mifwidikwa mu myaka yonsa ne mu makumbi yonsa. Kuli bonse, kuli luchimi lwimwa, “Talani Mwana wa Lesa, uwebikako kibi kya ntanda.” Yoani 1:29.

Bifukisho bingi Mupashi wa Lesa wakoleshe kukukumana uno bulesa, ne kuwamwenekena ku

mioyo yikumba kufululwa mu ntwito ya bubi. Pa kukita kwakwe kibi kwa kubika Esau, Yakobi wabenga ku nzubo ya tata yewa, wadi nku fwidikwa mu ntwito. Mwiyeka ne kukana, kufumwa ku byonsa byamukitanga bwikalo bwawama, bwiyumvwikane bumo bwadi kumushikila ku mutima, bwakabenga butina bwa kuba kibi kyakwe kimukanisha ku Lesa, kuba Lesa wamutile. Mu kushwa kwalala pa mbolo, na bumbi kuzingila nzoka, ne kuulu mwamwanya mwana nyota. Pa kwikata, buala bwafumuka ku meso ayi; ne, kufuma ku bulumbu padi ne,

bunsabi bwa munshipu bwakabenga kukwasa ku mpata ya mwanya, ne bamalaika ba Lesa bakakwasa ne kukuluka; ne kufuma ku bualu bwakuulu, nzila ya Lesa yawilwa mu nsambo ya nkwasho ne lubilo. Oku noko kwakumanyikwa kuli Yakobi kikumbwile manyi ne lwendo lwa mupashi wayi—Muponeshi. Ne mwana wa buala ne nsanshi wamona nzila yamwenekwila, mwena mwibi, kukululwa mu kwikadila ne Lesa. Mbadi ya mushindu yayilote yakumeneka Yesu, nzila yifwa ya kwikatana kwa Lesa ne muntu.

Oku noko kifukisho kyo Kristu wakambe pa kwikatana ne Natanieli, pa kwamba, “Mukamona mwanya kufumuka, ne bamalaika ba Lesa bakakwasa ne kukuluka ku Mwana wa muntu.” Yoani 1:51. Mu bwibubakani, muntu wekekanisha ne Lesa; ntanda yekekanisha ne mwanya. Kufuma ku mubanga udi pabali, pakabenga kwikatana. Anka mu Kristu, ntanda yekwitana ne mwanya. Ne bisimbu byaye byenyi, Kristu wibika bunsabi mu mubanga ubwakilwe kibi, ne bamalaika bengye kwikatana ne bantu. Kristu wikasa muntu wabua mu buta

bwakwe ne bukwikati bwakwe ne Bupwe bwa manda akata.

Anka mwana wabula ni myoto ya bantu ya kutansha, mwana wabula ni byonsa bya kubwela bwabantu, na ba baleka Bupwe bumo bwa lubilo ne nkwasho ku bantu babua. “Kipa kyonsa kyawama ne kipa kyonsa kyavwangwila” (Yakobo 1:17) kifuma kuli Lesa. Takwe buala bwa bwiyumvwikane bufuma kuli Yewa. Ne nzila yifwa kuli Lesa ni Kristu. Yewa wamba, “Nine nzila, ne bulesa, ne bwikalo: takwe muntu ukuza kuli Tata anka kuli Nine.” Yoani 14:6.

Mutima wa Lesa wakumba bana baye ba ntanda ne bwangu bukata kufika ku lufu. Mu kupa Mwana wayi, watupwele byonsa bya mwanya mu kipa kimo. Bwikalo bwa Muponeshi ne lufu lwayi ne kwikatana kwakwe, butumiki bwa bamalaika, kwikatana kwa Mupashi, Tata ukita kuulu ne mu byonsa, lwendo lwa bantu ba mwanya—byonsa byikwata mu kuponesha kwa bantu.

A, tuleke kulolesha kipa kikata kikilwe kuli eswe! Tuleke kumanya butumiki ne manda Makulu

akolesha kukulwila babua, ne kukulwisha mu nzubo ya Tata. Bitundwilo bikata, ne manda akata, byakabenga byakwe kwikwasha; mikelo ikata ya kukita buala, buala bwa mwanya, kwikatana ne bamalaika, kuyana kwa Lesa ne Mwana wayi, kukwezwa ne kukula kwa manda eswe mu myaka yonsa—ebi byonsa byabula bitundwilo bikata ne nkwasho ya kutukwasha kupa butumiki bwa kuyana kwa mioyo yetu kuli Mubumbi wetu ne Muponeshi wetu?

Ne, pa mbela yinkatu, mikelo ya Lesa ibwelwa ku kibi, bukunkutila bwabula kukunka, kubabwela kwa bwiyumvwikane bwetu, ne bubosha bwa kumalisisa, byamwenekwa mu nzila ya Lesa kukukunkila ku butumiki bwa Satana.

Tukebwelela ku bwangu bwa Lesa? Biki byakwe kukita? Tuleke kwikata mu bumuntu buwama ne Yewa watuyene ne bwangu bukata. Tuleke kukolesha nzila yatupwele kuba twashintulwile ku bwiyumvwikane bwayi, ne kukululwa mu kwikatana ne

bamalaika bautumiki, ne kutana ne Tata ne Mwana.

3 — Kukatusha Bubi

Mwanda muntu ukwete kushinda kwikala mukema na Nzambi? Mwanda muntu wabubi ukwete kushinda kwikala mukema? Ke mu Kristu benu twakwete kushinda kusangana na Nzambi, na ukile; vatu twakwete kushinda kwiza kuli Kristu nzila yika? Bangi bakwete kwipusha kikwabo ne kikundi kya bantu mu Tshidizu tya Pentekoste, mwanda bakwete kumona bubi, bakwete kudila, "Tukwete kukwasha nzila yika?" Mambo a kumbaka a Pedu wakwete kwamba, "Katushai bubi." Mikakwa 2:37, 38.

Mu tshidizu tya kumbi, kashimbi, wakwete kwamba, "Katushai bubi, ... ne kuvutuka, mwanda bubi bwenu bwibwe." Mikakwa 3:19.

Kukatusha bubi kukwete kusangana na kudila kwa bubi ne kukatuka mu bubi. Twakwete kuleka kukata bubi kutu mwanda twakwete kumona bubi bwabo; kutu mwanda twakwete kukatuka mu bubi mu myima, kwakwete kukala kusanduka kwa kyabula mu bumi.

Bangi bakwete kuleka kumona kifwanyi kya kyabula kya

kukatusha bubi. Bangi bakwete kudila mwanda bakwete kusala bubi ne kwikala na kusanduka kwa kunze mwanda bakwete kumina nti makambu abo akwete kuba vwitisa makasa. Vatu kyenyi ke kukatusha bubi kwa Biblia. Bakwete kudila makasa kukila bubi. Kyenyi kyakwete kwikala kudila kwa Esau mwanda wamona nti kyende kyandi kyapwa. Balamu, wakwete kumina mwanda wa malaika wakwete kwikala mu nzila yandi na kipanga, wakwete kuzibula bubi bwandi mwanda akapwa bumi; vatu wakwete kukatusha bubi kwa kyabula, kukatusha kwa mwanda,

kukana bubi. Yuda Isikariote, mwanda wakwete kupa Mfumu wandi, wakwete kudila, "Ndi kwikala na bubi mwanda ndi kupa mashi a kukonda bubi." Mateo 26:4.

Kuzibula kwandi kwakwete kukangwa na myima yandi yabubi na kumona kukambula ne kumina kwa kukata. Bintu byabakwete kumwvwitisha byakwete kumukwata boma, vatu wakwete kukata myima mu myima yandi, mwanda wakwete kupa Mwana wa Nzambi ukoonde ne kukana Mwana wa Isalele. Farao, mwanda wakwete kutama mu makasa a

Nzambi, wakwete kuzibula bubi bwandi mwanda akatuka mu makasa, vatu wavutuka ku kukana diulu mwanda makasa akapwa. Byoso byabi bakwete kudila mambu a bubi, vatu bakwete kuleka kudila bubi benu.

Vatu mwanda myima yakwete kuzibukila makasa a Mpala wa Nzambi, kikumbulu kikwete kukangwa, ne muntu wabubi ukwete kumona kifwanyi kya kukata ne ukile wa nshila ya Nzambi, kyate kya kifwanyi kyandi mu diulu ne mu nyi. "Mwanya, wawu ukwete kumwisha muntu

yense weza mu nyi," ukwete kumwisha bintu bya mu myima, ne bintu bya mu myinda byakwete kumweneka. Yau 1:9. Kikumbulu kyakwete kukwata binangu ne myima. Muntu wabubi ukwete kumona kyabula kya Yehova ne kumina kwa kwikala, mu bubi bwandi ne kukunda ukile, pa meso a Muntu wa kusaka myima. Ukwete kumona kuzola kwa Nzambi, kiaxi kia ukile, musebo wa ukile; ukwete kuzola kukolwa ne kuvutukila kusangana na diulu.

Sambu ya Davida mwanda wapwa, yakwete kwibula kifwanyi kya

kudila kwa kyabula kwa bubi. Kukatusha bubi kwandi kwakwete kwikala kwa kyabula ne kwakata. Wakwete kuleka kusaka kulembula bubi bwandi; kuleka kuzola kukatuka mu kukata kwakwete kukangwa sambu yandi. Davida wamona kukata kwa makambu mandi; wamona kukunda ukile kwa myima yandi; wakana bubi bwandi. Wakwete kuleka kusambula kuleka vatu, vatu ukile wa myima. Wakwete kuzola musebo wa ukile—kuvutukila kusangana na Nzambi. Kyenyi kyakwete kwikala mambo a myima yandi:

"Kyende kya muntu wawu
makambu mandi makalekwa,
ne bubi bwandi bwikibwa.
Kyende kya muntu wawu Mfumu
takumona bubi,
Ne mu myima yandi katu
mubembu." Nzambi 32:1, 2.

"Kwila lusa kuli ami, Nzambi, na
kuzola kwako;
Na kuzola kwako kwavula
koleka makambu ami....
Mwanda ndi kuzibula makambu
ami: ne bubi bwami bwakwete
kwikala pa meso ami....

Koleka ami na hisopo, ne ndi kwikala ukoonde: sukulula ami, ne ndi kwikala mwamba....
Sala mu myima yami myima ukoonde, Nzambi;
Ne vutwila mu myima yami mpala yambote.
Kuteka ami vatu pa meso ako;
Ne kukutwila vatu Mpala wako wa Ukile.
Vutwila ami musebo wa kusangwa kwako;
Ne kukwata ami na mpala wako wa kuzola....
Tuswisha ami mu mashi, Nzambi, Nzambi wa kusangwa kwami:

Ne lulimi lwami lwidi kwimba kyabula kyako." Nzambi 51:1-14.

Kukatusha bubi kwa kifwanyi kyakyi, ke kwa makasa etu kukwata; ke kwikala kuli Kristu benu, wawu wakwete kukwela ku diulu ne kupa bantu byende.

Kino ke kifwanyi ko bangi bakwete kushinda kusaka, ne kino kyabula bakwete kuleka kumbaka kukwasha ko Kristu wakwete kuzola kupa. Bakwete kukema nti bakwete kuleka kwiza kuli Kristu kutu mwanda bakwete kukatusha bubi, ne kukatusha bubi kwakwete

kukwasha kulekwa kwa bubi. Kyabula nti kukatusha bubi kukwete kukwata kulekwa kwa bubi; mwanda ke myima yabubi ne yapwa yabakwete kumona mpampa ya Mupulusi. Vatu muntu wabubi ukwete kusungila mwanda akatusha bubi kana akwete kwiza kuli Jesu? Kukatusha bubi kukwete kwikala kikuku kya kutama muntu wabubi ne Mupulusi?

Biblia takwete kulongisha nti muntu wabubi ukwete kukatusha bubi kana akwete kuwa makosa a Kristu, "Kwizani kuli ami, nyense mwanda wakwete kukwasha ne

kutama, ne ndi kukupa musebo." Mateo 11:28. Ke makasa akwete kufuma kuli Kristu, akwete kukwata kukatusha bubi kwa kyabula. Pedu wakwete kwibula kyabula mu mambo andi kwa bantu ba Isalele mwanda wakwete kwamba, "Nzambi wakwete kumutumuna na koko kwandi kwa kyabula mwanda kwikala Mfumu ne Mupulusi, mwanda kupa kukatusha bubi kwa Isalele, ne kulekwa kwa bubi." Mikakwa 5:31. Twakwete kuleka kukatusha bubi kutu mwanda wa Mpala wa Kristu mwanda kukangwa kikumbulu ne kulekwa kukonda Kristu.

Kristu ke mambo a binangu byoso byambote. Ke yenyi wawu ukwete kushinda kuvwila mu myima kukana bubi. Kukema koswe kwa kyabula ne ukile, kukema koswe kwa bubi bwetu, ke kyabula nti Mpala wandi ukwete kukwasha mu myima yetu.

Jesu wakwete kwamba, "Nangwa ndi, mwanda ndi kwikala kutumunwa kufuma mu nyi, ndi kukutwila bantu booso kuli ami." Yau 12:32. Kristu ukwete kwibula kwa muntu wabubi ne Mupulusi wawu ukwete kufwila bubi bwa

nyi; ne mwanda twakwete kumona Mwana wa Nzambi pa Mvula ya Kalivari, kyabula kya kusumbula kyakwete kumweneka mu binangu byetu ne mambo ambote a Nzambi akwete kutuswisha kukatusha bubi. Mu kufwila bantu babubi, Kristu wakwete kwibula kuzola kwakata; ne mwanda muntu wabubi ukwete kumona kuzola kuno, kwakwete kulembula myima, kukwata binangu, ne kuvwila kudila mu myima.

Kyabula nti bangi bakwete kwikala na soni mu nzila yabo yabubi, ne kuleka bintu byabo byabubi, kana

bakwete kumona nti bakwete kutungwa kuli Kristu. Vatu mwanda bakwete kukwasha mu kusanduka, mu kukema kwa kyabula kwa kukwasha, ke makasa a Kristu akwete kubakwata. Makasa abakwete kuleka kuzaba akwete kukwasha mu myima, ne kikumbulu kyakwete kukangwa, ne bumi bwa kunze bwakwete kusanduka. Ne mwanda Kristu akwete kubakwata mwanda bamone Mvula yandi, bamone yenyi wawu bubi bwabo bwakwete kumukata, nshila yakwete kwiza mu kikumbulu. Bubi bwa bumi bwabo, bubi bwakata bwa myima,

bwakwete kwibulwa kuli babo. Bakwete kumweneka kumona kyabula kya Kristu, ne kudila, "Bubi ke kyende kika, mwanda kyakwete kusaka kitambu kyakata mwanda kusumbula muntu wawu? Kuzola koswe kuno, makasa oonso, kukatwa myima koswe, kwakwete kusakwa, mwanda etu twakapwa, vatu twikale na bumi bwa kwikala?"

Muntu wabubi ukwete kushinda kukana kuzola kuno, kuleka kutungwa kuli Kristu; vatu mwanda takukana ukwete kutungwa kuli Jesu; kuzaba kwa

kusala kwa kusumbula kwakwete kumutwala pa malu a Mvula mu kukatusha bubi bwandi, bwakwete kuvwitisa makasa a Mwana wa Nzambi wa kuzola.

Lungenyi lumwe lwa Nzambi lwawu lwakwete kukwasha mu bintu bya nyi lwakwete kwamba kwa myima ya bantu ne kuvwila kukema kwa kushinda kwa bintu babakwete kushinda. Bintu bya nyi byakwete kuleka kusekisa kukema kwabo. Mpala wa Nzambi ukwete kusambula babo kusaka bintu byo byawu byakwete kushinda kupa musebo ne kukebwa—kizole kya

Kristu, musebo wa ukile. Mu makasa a kumweneka ne kukwata kumweneka, Mupulusi wetu ukwete kwikala na kukwasha mwanda kukutwila binangu bya bantu kufuma mu musebo wabubi wa kukonda kusekisa kwa mankembu mambote abakwete kushinda kwikala na yo mu yenyi. Kwa myima yoso yino, yabakwete kusaka kumwa mu mashi a kupwa a nyi yino, mambo a Nzambi bakwete kwamba, "Muntu wawu wa nzala akye. Ne yense wakusaka, akwate mashi a bumi kukonda kyende." Kizibukisa 22:17.

Ngeye wawu mu myima wakusaka kyende kyambote kukila nyi yino, zaba kuno kukema ne mambo a Nzambi kwa myima yako. Mwipushe yenyi mwanda akupe kukatusha bubi, kwibula Kristu kuli ngeye mu kuzola kwandi kwavula, mu ukile wandi wavula. Mu bumi bwa Mupulusi, mambo a nshila ya Nzambi—kuzola Nzambi ne muntu—byakwete kumweneka. Kukwasha, kuzola kwa kukonda kuzola ngeye, kwakwete kwikala bumi bwa myima yandi. Ke mwanda twakwete kumona yenyi, mwanda mwanya wa Mupulusi wetu ukwete kumweneka kuli etu,

mwanda twakwete kumona bubi bwa myima yetu.

Twakwete kushinda kukema, ne Nikodemu, nti bumi bwetu bwabula, nti kifwanyi kyetu kyambote, ne kukema nti twakwete kuleka kulembula myima pa meso a Nzambi, ne muntu wabubi: vatu mwanda mwanya wa Kristu ukwete kumweneka mu myima yetu, twakwete kumona kukunda ukile kwetu; twakwete kumona kukonda kuzola kwa binangu, kukana Nzambi, kwakwete kusala bintu byoso bya bumi. Kino twakwete kuzaba nti kyabula kyetu

ke ngwashi yabubi, ne mashi a Kristu benu akwete kukolwa mu bubi, ne kuvutwila myima yetu mu kifwanyi kyandi.

Kinzanza kimwe kya kyate kya Nzambi, kumweneka kumwe kwa ukile wa Kristu, kukwata myima, kukwete kumwisha kiaxi kioso kya bubi, ne kumwisha bubi ne makambu a kifwanyi kya muntu. Kukwete kumwisha kukema kwabubi, kukema kwa myima, bubi bwa milomo. Makambu a muntu wabubi a kukana nshila ya Nzambi, bakwete kumweneka, ne myima yandi yakwete kukatwa ne kutama

mu makasa a kusaka kwa Mpala wa Nzambi. Ukwete kukana yenyi mwanda ukwete kumona kifwanyi kya Kristu kya ukile ne kukonda bubi.

Mwanda mvumbi Daniele wamona kyate kyakwete kuzunguluka malaika wa diulu watumwa kuli yenyi, wakwete kukatwa myima na kumona kukonda makasa kwandi ne kukonda kwikala kwandi. Mu kwibula makasa a kya kikata, wakwete kwamba, "Katu makasa kukala mu ami: mwanda kyate kyami kyasanduka mu bubi, ne ndi kukonda makasa." Daniele 10:8.

Myima yakukatwa kuno ika kana kuzola ngeye, ika kana kuzola ngeye, ne ikasaka, mu kyabula kya Kristu, ukile wa myima wawu ukwete kusangana na nshila ya Nzambi ne kifwanyi kya Kristu.

Paulo wakwete kwamba nti mwanda "wa kyabula kyabula kya mu nshila"—mwanda wa makasa a kunze—wakwete kwikala "wakukonda kambu" (Bafilipi 3:6); vatu mwanda wamona kifwanyi kya myima kya nshila, wamona yenyi muntu wabubi. Mu kifwanyi kya nshila ne binangu bya bantu bakwete kumona mu makasa a

kunze, wakwete kukatuka mu bubi; vatu mwanda watala mu kukata kwa mambo andi a ukile, ne kumona yenyi ne mwanda Nzambi wamona, wakwete kulema ne kuzibula bubi bwandi. Wakwete kwamba, "Ndi kwikala na bumi kukonda nshila: vatu mwanda nshila weza, bubi bwavutuka, ne ndi kufwa." Baloma 7:9. Mwanda wamona kifwanyi kya myima kya nshila, bubi bwamweneka mu kifwanyi kyandi, ne kukonda kumona yenyi kwapwa.

Nzambi takumona bubi byoso na kikata kikwabo; kwi makambu a

kiaxi mu kifwanyi kyandi, ne mu kifwanyi kya muntu; vatu mwanda bintu byabubi byakwete kumweneka munkambu mu meso a bantu, katu bubi bwavula mu meso a Nzambi. Kifwanyi kya muntu ke kya kukonda kukema, kya kukonda kwikala; vatu Nzambi ukwete kumona bintu byoso ne kifwanyi kyabo. Muntu wa malavu ukwete kukanwa ne kuzibwa nti bubi bwandi bwakwete kumukana ku diulu; vatu lulendo, kukonda kuzola bantu, ne kuzola bintu bya nyi byakwete kwikala kukonda kukambulwa. Vatu bino bubi byakwete kukana Nzambi;

byakwete kukana kuzola kwa kifwanyi kyandi, kuzola kwa kukonda kuzola ngeye ko kwakwete kwikala mwanya wa nyi yapwa. Muntu wawu ukwete kugwa mu bubi bwavula ukwete kushinda kumona soni ne lukulukilu ne mpampa ya kizole kya Kristu; vatu lulendo takwete kumona mpampa, ne kukanga myima kuli Kristu ne mankembu mambote mavula mwawu weza kupa.

Muntu wa makaya wawu wakwete kusambula, "Nzambi, kwila lusa kuli ami, muntu wabubi" (Luka

18:13), wakwete kukema nti yenyi muntu wabubi ngofu; ne bantu bakwabo bakwete kumona nabyo; vatu wakwete kumona mpampa yandi, ne na kitumbu kya bubi ne soni weza pa meso a Nzambi, kusambula lusa lwandi. Myima yandi yakwete kuzibuka mwanda wa Mpala wa Nzambi wakwete kukwasha ne kumutwila mu makasa a bubi. Sambu ya Mfalisi yabubi ya lulendo, ya kwibula kyabula kyandi, yamonisa nti myima yandi yakwete kukana makasa a Mpala wa Nzambi. Mwanda wa kwikala kukata na Nzambi, wakwete kuleka kumona

bubi bwandi, ne kifwanyi kya ukile wa Nzambi. Wakwete kukema mpampa vatu, ne kambakala.

Ngeye mwanda wamona bubi bwako, kusungila kukwasha ngeye mwambote. Bangi bavula bakwete kukema nti bakwete kukonda kwikala bantu bambote mwanda kwiza kuli Kristu. Ngeye ukwete kusaka kwikala mwambote mu makasa ako? "Kana Mutilopian wakwete kushinda kusandula kikoba kyandi, nangwa nyika mabala yandi? kino nyenye mwanda mukwete kusala bubi, mukwete kushinda kusala

mambote." Yelemiya 13:23. Kukwasha kwakwete kwikala kuli Nzambi. Twakwete kusungila makasa ma lulendo, ma mbote, ma mpala wa ukile. Twakwete kuleka kukwasha na makasa etu. Twakwete kwiza kuli Kristu ne kifwanyi ko twakwete.

Vatu muntu yense akakane ngeye mu kukema nti Nzambi, mu kuzola kwandi kwavula ne lusa, ukwete kushinda kusangwisha nangwa bakana kizole kyandi. Bubi bwavula bwakwete kumweneka mu mwanya wa Mvula. Mwanda bantu bakwete kwamba nti Nzambi

wa mbote ngofu mwanda kumona muntu wabubi, balole ku Kalivari. Mwanda kwakwete kukala nzila yikwabo ya kusangwisha muntu, mwanda kukonda kitambu kino kyakwete kuleka bantu kukatuka mu makasa a bubi, ne kuvutukila kusangana na bantu ba ukile, —ku kuleka bantu kuvutukila kwikala na bumi bwa myima, —mwanda wa kino Kristu wakwete kukwata bubi bwa bantu bakwete kuleka kulemba ne kutama mu mwanda wa muntu wabubi. Kuzola ne makasa ne lufu lwa Mwana wa Nzambi byoso byakwete kwibula bubi bwavula ne kwamba nti katu nzila ya kukatuka

mu makasa abo, katu kukema kwa bumi bwakata, vatu mu kuleka myima kuli Kristu.

Bantu bakwete kuleka kukatusha bubi bakwete kukunda ngeye mu kwamba kwa bantu bakwete kwikala Bakristu, "Ndi mwambote ne babo. Babo bakwete kuleka kukunda kuzola ngeye, kukonda malavu, nangwa kwikala na binangu byambote mu makasa abo ne ami. Babo bakwete kuzola musebo ne kukonda kuzola ngeye ne ami." Bino bakwete kusambilila makambu a bantu bakwabo mwanda kukunda kukwasha

kwabo. Vatu bubi ne makambu a bantu bakwabo byakwete kuleka kulekwa muntu, mwanda Mfumu wakwete kuleka kupa kifwanyi kya muntu wabubi. Mwana wa Nzambi ukoonde wakwete kupa kuba kifwanyi kyetu, ne bantu bakwete kukambula makasa a bantu bakwete kwikala Bakristu ke babo mwanda bakwete kwibula bumi bwambote ne kifwanyi kyambote. Mwanda babo bakwete na kukema kwakata kwa kifwanyi kya Mukristu, bubi bwabo ke kwavula ngofu? Babo bakwete kuzaba mambote, vatu bakwete kuleka kukwasha.

Keba mu kusungila. Kuleka kukatusha bubi bwako ne kusaka ukile wa myima mu Jesu. Kino ke kifwanyi ko mikoka ne mikoka yabakwete kusaka ne kuzimbala kwa kwikala. Ndi kuleka kwamba bupi bwa bumi ne kukonda kuzabwa; vatu kwi boma bwakata—boma bwakwete kuleka kuzabwa—mu kusungila kulemba ndinga ya Mpala wa Nzambi, mu kusaka kwikala mu bubi; mwanda kuno kusungila ke bubi. Bubi, nangwa bwakwete kumweneka munkambu, bwakwete kusangwa vatu mu boma bwa kuzimbala kwa

kwikala. Bintu twakwete kuleka kushinda, byakwete kutuswisha ne kutusangwisha.

Adami ne Eva bakwete kukema nti mu kintu kyamunkambu ne kudya mbuta yabakwete kukana kwakwete kuleka kuvwitisa bintu byabubi byakata byo Nzambi wakwete kwamba. Vatu kino kintu kyamunkambu kyakwete kwikala kubula nshila ya Nzambi, ne kyakwete kutama muntu ne Nzambi ne kuzibula mubango wa lufu ne makasa mavula mu nyi yetu. Tshidizu ne tshidizu kwi kudila kwa kwikala mu nyi yetu, ne

bintu byoso bya nyi byakwete kudila ne kutama mwanda wa kubula kulemba kwa muntu. Diulu benu dyamona makasa a kukana Nzambi. Kalivari ke kikumbulu kya kitambu kyakata kyakwete kusakwa mwanda kuleka nshila ya Nzambi. Twakwete kuleka kumona bubi ne kintu kyamunkambu.

Kukwasha koswe kwa bubi, kuleka nangwa kukana kizole kya Kristu, kwakwete kuvutukila kuli ngeye; kwakwete kukangwa myima, kusandula kuzola, kuleka kuzaba, ne kuleka kukuswisha kulemba ndinga ya Mpala wa Nzambi.

Bangi bakwete kukebwa myima mu kukema nti bakwete kushinda kusanduka makasa abubi mwanda bakusaka; nti bakwete kushinda kusekela makosa a lusa, ne kuvutukila kumonwa. Bakwete kukema nti mwanda bakwete kukana Mpala wa kizole, mwanda bakwete kupa makasa abo kuli Satana, mu tshidizu kya makasa makakata bakwete kushinda kusanduka makasa abo. Vatu kino kyakwete kuleka kukwasha. Bumi, malongesu, a bumi bwoso, byakwete kusala kifwanyi, mwanda

bafupi babakwete kuzola kumbaka kifwanyi kya Jesu.

Nangwa kifwanyi kya bubi kimwe, kukema kumwe kwabubi, kwakwete kwikala mu myima, kwakwete kuleka makasa oonso a Nsangu Mbote. Kusekela koswe kwa bubi kwakwete kukangwa myima kwa kukana Nzambi. Muntu wawu ukwete kwibula kukana kukema, nangwa kukana kuzaba kyabula kya Nzambi, ukwete kukwata mambu mwawu menene. Mu Biblia yoso katu kikambu kyakata kya kukana bubi ne mambo a muntu wa lungenyi nti

muntu wabubi "ukwete kukangwa na mikunda ya bubi bwandi." Nzambi 5:22.

Kristu ukwete kukwasha mwanda kutuswisha mu bubi, vatu takukanga kuzola; ne mwanda wa kukwasha kwavula kwa bubi, kuzola kenyi kwakwete kwikala mu bubi, ne twakwete kuleka kuzola kutuswa, mwanda twakwete kuleka kumbaka kizole kyandi, kika kyakwete kushinda kukwasha? Twakwete kuzimbisa etu mu kukana kuzola kwandi. "Tala, kino ke tshidizu kyakubwa; tala, kino ke tshidizu kya kusangwa." "Lelo

mwanda mukwete kuwa ndinga yandi, mukakate myima yenu." 2 Kolinto 6:2; Ebreu 3:7, 8.

"Muntu ukwete kumona kiaxi, vatu Mfumu ukwete kumona myima"—myima ya muntu, na makasa a musebo ne kudila; myima yawu ya kusaka, yawu ya kukonda nzila, yawu ya kwikala na bubi bavula ne malembu. 1 Samuele 16:7. Wakwete kuzaba makasa abo, binangu byabo byoso. Kwiza kuli yenyi ne myima yako yabubi. Ne Mvumbi, zibula mimbango yako kwa Meso a kumona byoso, mu kwamba, "Saka ami, Nzambi, ne

zaba myima yami: saka ami, ne zaba binangu byami: ne mona nangwa kwi nzila yabubi mu ami, ne longa ami nzila ya kwikala." Nzambi 139:23, 24.

Bangi bakwete kumbaka nzila ya lungenyi, kifwanyi kya ukile, mwanda myima takolwa. Sambu yako yikale, "Sala mu myima yami myima ukoonde, Nzambi; ne vutwila mu myima yami mpala yambote." Nzambi 51:10. Kwasha myima yako na kyabula. Kwikala na makasa, na kwikala, ne nangwa bumi bwako bwa mwanda wa lufu. Kino ke kintu kya kusala kwa

Nzambi ne myima yako, kya kwikala. Kukema kwa kusungila, ne kukonda kyende, kukuzimbisha.

Longa Mambo a Nzambi na sambu. Mambo ano bakwete kwibula kuli ngeye, mu nshila ya Nzambi ne mu bumi bwa Kristu, mambo makata a ukile, kukonda "katu muntu ukwete kumona Mfumu." Ebreu 12:14. Bakwete kukwata bubi; bakwete kwibula nzila ya kusangwa. Wa ano ne myima yako ne mambo a Nzambi a kwamba kwa myima yako.

Mwanda wamona bubi bwavula, mwanda wamona ngeye ne kifwanyi kyako, kukala na boma. Kristu weza kusangwisha bantu babubi. Twakwete kuleka kuvutwila Nzambi kuli etu, vatu—kuzola kwakata!—Nzambi mu Kristu ukwete "kuvutwila nyi kuli yenyi." 2 Kolinto 5:19. Ukwete kuzola bana bandi bapwanga na kuzola kwandi. Katu tata wa nyi wakwete kushinda kwikala na kukeba ne bana bandi, ne Nzambi na babo bakwete kusaka kusangwisha. Katu muntu wakwete kushinda kwamba na muntu wabubi na kuzola. Katu milomo ya

muntu yafumine mambo a kuzola kwa muntu wapwanga ne yenyi. Makwila andi oonso, kikumbulu kyandi, byoso byakwete kwikala kuzola kwa kushinda kwamba.

Mwanda Satana weza kukamba nti ngeye muntu wabubi ngofu, tala Mupulusi wako ne kwamba mankembu mandi. Kino kyakwete kukwasha ngeye ke kumona mwanya wandi. Zibula bubi bwako, vatu kwamba kwa mukambu nti "Kristu Jesu weza mu nyi mwanda kusangwisha bantu babubi" ne ngeye ukwete

4 — Kwibela

“U mwene ufwikila byubi byayé takakwata buala: anka u mwene ukwibela ne kuleka byonsa byayé, akakwata bwangu.” Misambo 28:13.

Mikau ya kukwata bwangu bwa Lesa ni yorofu, ni yabwingi, ni yabwelesi. Mwanta takutukasa kukita kibi kikata kuba twakwate kulekelwa kwa byubi. Tutakwe kukita myendo mikata, oba kukita makasa a kukalwila, kukwasha mioyo yetu ku Lesa wa mwanya oba kuwombela kwibubakana kwetu; anka u mwene ukwibela ne

kuleka byubi byayé akakwata bwangu.

Mutume wamba, “Ibelani byubi byenu bukata ne bukata, ne lombani bukata ne bukata, kuba muponeshwe.” Yakobo 5:16. Ibelani byubi byenu kuli Lesa, u mwene yifwa ukubilekela, ne byubi byenu bukata ne bukata. Na wakoshya mukwenu oba mwenekaya, ufwainwa kwibela byubi, ne ni mukwenu ukumulekela. Nona ubange kulekelwa kwa Lesa, mwanda mukwenu u wakoshya ni wa Lesa, ne mu kumukoshya wakita kibi kuli Mubumbi wayi ne

Muponeshi wayi. Kiki kiletebwa kuli Mukatwishi yifwa, Mupashi wetu Mukata, u “waketabwe mu byonsa nga iswe, anka takibi,” ne u “wetelela buta bwetu,” ne ukubingwa okujela byubi byonsa. Luebeleu 4:15.

Abo batatwefulashe mioyo yabo ku meso a Lesa mu kwibela byubi byabo, tebamalishe mikau ya kukwana. Na twatakwetebe kwibela kukatakwe kwibela, ne twatakwete ne kwitompa kwa bya bulesa ne kufwa kwa mupashi kwibela byubi byetu, kukumuna bubi bwetu, twatakwe kusaka

kulekelwa kwa byubi; ne na twatakwe kusaka, twatakwe kumona buala bwa Lesa. Mwanda yifwa watakwete kulekelwa byubi byetu byapita ni kuba tutakwe kukhasa kwefulashe mioyo yetu ne kukwata mikau ya nzila ya bulesa. Malombelo amwekesha bulumbu mu kiki. Kwibela byubi, kya bantu bonse oba kya mwiyeka, kufwainwa kufuma mu mutima ne kwambwa mwiyangalale. Takufwainwa kukankamika kuli mwibi. Takufwainwa kwambwa mu kusekesha oba ku kankamika kuli abo batakwete bwiyumvwikane bwa bubi bwa byubi. Kwibela

kufuma mu mwinyilankakane wa mupashi kweye mwene kukafika kuli Lesa wa bubela bukata. Muyimbi wamba, “Mwanta wi hafi kuli abo ba mioyo yifwidikwa; ne uponesha abo ba mupashi wakwata makasa.” Misambo 34:18.

Kwibela kwa bulesa kukwete kumwenekena, ne kwibela byubi byakwe. Byakwe kuba bya kuletebwa kuli Lesa yifwa; byakwe kuba bya kwibela kuli bantu bengye na bakoshwa; oba byakwe kuba bya bantu bonse, ne byakwe kwibela pa bantu bonse. Anka kwibela kwonsa kufwainwa kuba

kwa bulumbu ne kukumana, kwibela byubi byo byakita.

Mu makumbi ya Samueli, Isalele balekane ne Lesa. Bakabenga bakwata makasa a kibi; mwanda bakabenga batakwete lwitabilo ku Lesa, batakwete bwiyumvwikane bwa manda ayi ne bwelesi bwayi ku lama lwa bantu, batakwete lwitabilo mu manda ayi kukwasa ne kukoma busaka bwayi. Balekane ne Mulami Mukata wa byonsa, ne bakatabwa kulamwa nga makumbi abazingila. Pambere bakwanenwe buala, bakita kwibela kuku: "Twakuta ku byubi byetu byonsa

bubi buno, kusaka mwami.” 1 Samueli 12:19. Kibi kyenyi kyebakashikwile kyafwainwa kwibelwa. Bwala bwabo bwakaswisha mioyo yabo ne kubakana ku Lesa.

Kwibela takukwanwa kuli Lesa na takwete kwibela kwa bya bulesa ne kushintu. Pafwainwa kuba shintu mu bwikalo; byonsa bibi kuli Lesa pafwainwa kufumwa. Eki kikafuma mu kwibela kwa bulesa kwa kibi. Mukwa twafwainwa kukita ku mbela yetu wamwenekwa bulumbu: “Mwisambishe, mwiyeyele; fumisheni bubi bwa

mikwa yenu ku meso ami; lekani kukita bubi; sambilani kukita buala; sakani bwiyumvwikane; kwasheni bakankamikwa; lamani bana batatwe baba; lombelani bapwa." Yezaya 1:16, 17. "Na mwibi akavula kipa, akavula kyakwiba, akenda mu nzila ya bwikalo, takukita bubi, akwikala, takufwa." Ezekieli 33:15. Paulo wamba, mu kwamba kwa kwibela: "Mwakaswisha mu bwangu bwa Lesa, byakita nkasa mwenu, ne kwiyeyela kwenu, ne kukunkwila, ne kutina, ne kukumba, ne kutansha, ne kulungama! Mu byonsa

mwiyekoleshe kuba ba bwangwa mu kiki.” 2 Bakolinto 7:11.

Pa kibi kikafwisha bwiyumvwikane bwa bwiyumvwikane, mwibi takumona bubi bwa bwiyumvwikane bwayi ne takumanya kukata kwa kibi kyakita; ne na takukwata manda a Mupashi Muvwangwa a kumukunkwila, akwikala mu kumona kufutwa kwa kibi kyakwe. Kwibela kwakwe takukwa bulesa ne kukwa kulungama. Kuli kwibela kwonsa kwa byubi byakwe, ayongela kwiyeya mu kukwasha kwayi, kwamba na pakabenga bya

mu mbela yimwe, wakabenga takakita kiki oba kiki kyebakumukankamikila.

Pa Adamu ne Eva bakate kulya kibala kyebakakanisha, bakajazwa bubela ne butina. Mu nkata, bwiyumvwikane bwabo bumo bwakabenga bwakwikwasha mu kibi kyabo ne kuseefwila mikelo ya lufu. Pa Mwanta wakibukisha kibi kyabo, Adamu wafwile, akeka kibi kufuma kuli Lesa ne kufuma kuli mukwashi wayi: “Mukashi uwanpene kuba nami, wanpele kufuma ku muti, ne ndia.” Mukashi wakawasha kibi ku nsombwa,

kwamba, “Nsombwa yanlembelesha, ne ndia.” Mwandiko 3:12, 13. Mwanda wakubinga nsombwa? Mwanda wakuleka kwingila mu Edeni? Obi byakabenga bibazo byakwiyeya mu kibi kyakwe, kwamba Lesa ni yewa ukwete mushindo wa kubua kwabo. Mupashi wa kwiyeya kufuma kuli tata wa bulembu ne wamonwa ku bana bonse ba Adamu. Kwibela kwa mwenemwo takufuma mu Mupashi wa Lesa ne takukwanwa kuli Lesa. Kwibela kwa bulesa kukalungamisha muntu kwibela kibi kyakwe mwene ne kukwibela takwete bulembu oba

kwiyeya. Nga mubumbi mubi, atalola kuulu, akalila, “Lesa, nda kukwasa nami mwibi,” ne abo bakwibela byubi byabo bakabonekwa bavwangwa, mwanda Yesu akalombelela mwanda wayi mu mupashi wakwibela.

Bifukisho mu nzila ya Lesa bya kwibela kwa bulesa ne kwitompa bimonkela mupashi wa kwibela mu nkata takwete kwiyeya oba kwilungamisha. Paulo takasakile kwifwika; wamonkela kibi kyakwe mu bubi bwakwe, takusaka kukosa kibi kyakwe. Wamba, “Bantu

bavwangwa bangi ndibafwisha mu ntumbo, ndi ne luchimi kufuma kuli bakulu ba bapashi; ne na babafwisha, ndi ne luchimi ku bubi bwabo. Ne ndibalumisha mu sinagogi yonsa, ne ndibakankamisha kwamba bya bubi; ne mwanda ndikunkwila kukata, ndibalumisha kufika ku misumba yabangi." Bikita 26:10, 11. Tatebwa kwamba "Kristu Yesu wakiza mu ntanda kuponesha bamwibi; mwabo nine mukata." 1 Timote 1:15.

Mutima wakwitompa ne kufwidikwa, ukwete kwibela kwa

bulesa, ukamona bintu bya kuyana kwa Lesa ne kipa kya Kalivale; ne nga mwana ukwibela kuli tata wayi, mu mwenemwo mwibi ukwibela byonsa byakwe kuli Lesa. Ne kwalembwa, “Na twibela byubi byetu, Ye ni mulamata ne mubwingi ukutulekela byubi byetu, ne kutujela bubi bwonsa.” 1 Yoani 1:9.

5 — Kudîpisha

Kalolo ka Lesa ke kino: “Mweke kufufwila, ne kumbata, ninga mweke kufufwila na mitima yenu yonso.” Yelemiya 29:13.

Mwine mutima wenu wonse ufwaninwa kupeelwa ku Lesa, panji chenchiko kena kufwaninwa kwingilwapo mwenu kyo tufwaninwa kukumbulwilwapo mu kifwanikilo kya Lesa. Ku bwa butumbulwa, twatamiine ku Lesa. Mupuulu wa Kifwami wa kukumbatuluka kwitupa buno bupatu bwitupa: “Bafwa mu bubi

ne mu masambi;" "mutwe wonse mwawela, ne mutima wonse wafooka;" "kena kuboneka muchima wenda." Twikatilwe mu mitele ya Satana, "bambikilwe mu lukata lwa kumweneka." Bena Efeso 2:1; Ishaya 1:5, 6; 2 Timoteyo 2:26. Lesa ukumiina kwitukosha, kwitukulula. Nomba mwanda wa bino bukumiina kukumbuluka kwonse, kwipya kwa mwine mwenemunonyi wetu, tufwaninwa kwipeela kuli yeye mwine bonse.

Lutambi lwa kulesha mwine mwine lwa kilesha kubitila mabwe a kilesha kubitila. Kupeela mwine

mwine, kupeela byonse ku bya Lesa, bukumiina lutambi; nomba mupuulu ufwaninwa kwipeela ku Lesa panji kukoshekwa mu bukile.

Kulama kwa Lesa ke ngo, nga mwa Satana aumiina kulufwanya, kufwaninwa kwamba ku mwanda wa kupeela mwine mwine, kulama kwa kusaka kumanya. Kukwata kwa kumanya ne muchima. “Taayi, twaye kwisambilila” ke kufwila kwa Mupi kuli bumba ba bantu bo abapile. Ishaya 1:18. Lesa ke kukakasha ku bya bumba ba bantu. Ke kukwata kufikila ku bukunkulukwa buubapeelwe ku

bwa buswa, panji buubafikile mu mwanda wa kumanya. Kupeela mwine mwine ku bwa kukakashika kukalama kulemesha kukula kwa muchima panji kwa kifwanikilo; kwakula muntu mwine mwine. Awa ngo mwanda wa Mupi. Umiina muntu, mwine mwine wa bumba ba bantu bo abapile, kufika ku kukula kwa kilesha. Atutwala ku kukwasa kwa kusangwa ko aumiina kutwisha mu nzila ya lusa lwa yeye. Atufwila kwipeela kuli yeye, mwanda ukwate kukwata kwa yeye mwine mwine mwetu. Kufwaninwa kwetu kusala ninga tufwaninwa kukululwa mu

butalaka bwa masambi, ne kusangana mu lukasa lwa kukumbatuluka lwa bana ba Lesa.

Mu kupeela kwetu ku Lesa, tufwaninwa kupeela byonse bibilekanya kwetu na yeye. Bino byo byatela kwiita Muponeshi kuti, “Wonso mwina wenu, ukukana kupeela byonse bi abinabene, ke kufwaninwa kuba mwana wami wa kukwata.” Luka 14:33. Byonse bi kukwasa muchima ku Lesa bifwaninwa kupeelwa. Mamon ke kifwanikilo kya bavula. Kukunda kwa mwabi, kusaka kwa bukunkulukwa, ke lukata lwa

mwabi lwabakwatila ku Satana. Kushimpa ne bwina bwa kwa bantu bikundibwa ku bumba bumbi. Bumi bwa kwipeela mwine mwine ne kuleka kumwina balama bwakundibwa ku bambi. Nomba bino bitakata bitu fwaninwa kumena. Teti tube ba Lesa ne ba kwa mwanda wa bantu. Teti tube bana ba Lesa ninga twatwala mwine mwine.

Kwi bantu bakwamba bakukwata Lesa, ne kwakwata ku bwa kwabatela ku mwanda wa kukwata malango a yeye, kupanga kifwanikilo kyabuma, ne kukwata

busungu. Mitima yabo ke kukolwa na lusa lwa Klisto, nomba basaka kukwata bya bumi bwa Klisto nga byo Lesa abasaka mwanda wa kufika ku mwanya. Buno bwina bwine bwina bwa bya buma. Ninga Klisto akala mu muchima, mupuulu upwishisibwa na lusa lwa yeye, na lusekelo lwa kwikala naye, mwanda mukwate kuli yeye; ne mu kumona kwa yeye, mwine mwine ukala wasanwa. Lusa lwa Klisto lukala lukasa lwa bya kukwata. Bo bakwata lusa lwa Lesa lwabakwatila, ke kusaka kukwata bya kufwaninwa bya Lesa; ke kusaka bya bukata, nomba basaka

kufwaninwa kumweneka mu bya Muponeshi wabo. Ne kusaka kwabo konse bapeela byonse ne kumweneka lusa lwafwaninwa ku bya bifu byabasaka. Kwamba kwa Klisto kwambulula lusa lwabuma ke kwamba kwambulula mwanda, mwanda wa kukoma, ne mwanda wa kulema.

Ninga mwandi mwine mwine mwine mwanda wa kupeela byonse ku Klisto? Mwipushe mwine mwine, "Klisto upeela nkuni?" Mwana wa Lesa upeela byonse – bumi, lusa, ne kulanda – mwanda wa kwitukulula. Ne kena

kufwaninwa kuti atwe, batabwa ba lusa lwabuma, tukane mitima yetu kuli yeye? Bumwi bwa bumi bwetu bwonse twatambwila lusa lwa yeye, ne mwanda wa bino teti tumone kululama kwa bubi ne kufwa kwo twakululwa. Kena kufwaninwa kumona yeye u abapile masambi etu, ne kwikala na kusaka kulesha lusa ne kupeela kwabo? Mu kumona kwa kwipeela kwa Mwine Mwanya wa kwa Lesa, twena kufwila mwanda wa kwingila mu bumi kufika mu lutambi ne kwipeela mwine mwine?

Kufwila kwa mitima yavula ya bwina ni, “Mwanda nkuni nkwingila mu kwelamisha ne kwipeela mwine mwine panji kukwata lusa lwa kukwatilwa ku Lesa?” Nkumulumbulula ku Klisto. Yeye kena masambi, ne, kubita pa bino, ke Mwine Mwanya wa kwa Lesa; nomba mwanda wa bantu abafwila masambi. “Abalangulwa na bantu babi; ne masambi a bavula abapila, ne kwelamisha kwa bantu babi kwapila.” Ishaya 53:12.

Nomba nkuni twapeela, ninga tupeela byonse? Muchima wabubi, wa kukoshibwa na Yesu, wa

kukosha mu mwina wa yeye mwine mwine, ne kukosha na lusa lwa yeye lwabuma. Ne bantu bekilumbulula kuti byonse bi bibi! Nkukwatwa bukunkulukwa kukwamba bino, kukwamba bino.

Lesa ke kusaka kuti tupeele byonse bibi bya kukwasa kwetu. Mu byonse bi abikwata, abikwata mu mwanda wa kubipa bwina kwa bana ba yeye. Ninga bonse babule kusala Klisto bamone kuti yeye u na bya kukwasa byabuma kubita byo basaka. Muntu u abikwata bubi ne kwikala na kusaka kwa yeye mwine mwine bubi mwanda wa kusaka

kwa yeye mwine mwine bubi. Kena kusekelo lwa kumweneka mu nzila iikakanwa na yeye u abi na bya kukwasa byabuma ne u abikwata bya kukwasa bya bumba ba yeye. Nzila ya kumweneka mu bubi ke nzila ya kwelamisha ne kufwa.

Kufwila kwa muntu kuti Lesa usangwa na kumona bana ba yeye bakwata kwelamisha ke kufwila kwa bubi. Bonse ba kwa Lesa basaka kusekelo kwa muntu. Tata wetu wa kwa Lesa ke kukana kukatila nzila ya kusekelo ku bumba ba yeye. Bya kusaka kwa Lesa bitukosha kukana bya

kusekelo bya kuleta kwelamisha ne kuleka, bya kukatila kwetu nzila ya kusekelo ne mwanya. Muponeshi wa kwa bantu abakwata bantu nga bafiki, na bya kusaka kwabo byonse, na bubi, na bwina; ke kukosha mu masambi ne kupeela busungu mu mwina wa yeye, ne kukwasa kusaka kwa mitima ya bonse bakunda kukwata lukata lwa yeye, ne kukwata mutwalo wa yeye. Mwanda wa yeye ke kupeela nkama ne kupumulisha kwa bonse bakwisa kuli yeye mwanda wa bumi. Asaka bya kukwata bya kumweneka mu bya kukwasa bya kuleta kusekelo kwa bonse

bakumweneka. Bumi bwa lusekelo lwa mupuulu ke kuba na Klisto mu muchima, lusa lwa bwina.

Kusaka kwa bwina ne bukile ni byabuma pa byo byakwata; nomba ninga mwatekemena apo, byonse byo byena kukwasa. Bavula bakalabula, ne kwikala na lusa lwa kuba Baklisto. Ke kufika ku mwanda wa kupeela kwabo ku Lesa. Ke kusala kwikala Baklisto pa kino kipungo.

Mu kukwata kwa kusala kwabuma, kukumbuluka kwonse kukwingila

mu bumi bwenu. Mu kupeela kusaka kwenu ku Klisto, mwikatana na kukwata kwa kubita kwa binyinyi ne kukwata konse. Mukwata kukwata kwa kwa Lesa kwa kumikwata, ne mu bino, mu kupeela kwenu konse ku Lesa, mwikala na kukwata kwa kwikala bumi bwipya, ne bumi bwa lusa.

6 — Ntemo ne Kupokelwa

Pangi muchima wenu wakolwa na Mupuulu wa Kifwami, mwamona bukata bwa masambi, kukwata kwabo, bubi bwabo, ne kwelamisha kwabo; ne mubamona na kukana. Mwafibwa kuti masambi amikatyanya na Lesa, kuti mwatilwe mu kukwata kwa bubi. Ne kusaka kwenu konse kwa kukuluka, kukwasa kumona kufooka kwenu. Bya kusaka kwenu ni byabubi; mitima yenu ni yabubi. Mumona kuti bumi bwenu bwapashikwa na kusaka mwine mwine ne masambi. Mumisaka

kukosheswa, kukoshibwa, kukululwa. Kwikala mu nkama na Lesa, kuba ne kifwanikilo kya yeye—nkuni mwene kukwata?

Cìdì wêwe udi na cyô cìdi ditalala—luse lua mu Dyulu, ditalala ne dinanga munda mwa mwoyi. Mbongo kàyèna mwa kucisumba, lungenyi kàlèna mwa kucipeta, mayele kàèna mwa kufika kûdìci; kwêna mwa kuditekemena ne, ku bukolè bwèbe wê mwine, newucipete. Kadi Nzambi udi ukukipesha bu dipà, "pambelu pa mbongo ne pambelu pa ntalu." Yeshaya 55:1. Cìdi cyebe bu wêwe

mwàkushìndika cyanza cyebe ne kucyakidila. Mukalenge udi wamba ne, “Nansha masumu enu àdi matooke bu nsalu wa makila, neàluke matòòke bu nêjè; nansha àdi makùnze bu krimizo, neàluke matòòke bu mabaa a mùkòò.” Yeshaya 1:18. “Nêndìmupè mwoyi mupyamupya, ne nêndìtèèke nyumà mupyamupya munda mwenu.” Hezekele 36:26.

Mwabalumbula masambi enu, ne mu muchima mwabapana. Mwasala kwipeela ku Lesa. Lelo kaini kuli yeye, ne kumupusha kuti akoshe masambi enu ne kupeela

muchima wipya. Kila kukwatila kuti ubya byo bibi mwanda wa kukundikwa kwa yeye. Kino ke kifunjisho kya Yesu kyo afunjile pano pa ntoto, kuti bya kupeela byo Lesa atukundikwa, tufwaninwa kukwatila kuti twatambwila, ne byo byetu. Yesu akosha bantu mu bulwani bwabo pangi bakwete lusa mu kukwata kwa yeye; abakwasha mu byo babonanga, ne mu byo byo batamona, abakwasha kukwatila mu kukwata kwa yeye kwa kukosha masambi. Kino akikumbulula mu kukosha kwa muntu wa kuleka: “Mwanda mumanye kuti Mwana wa muntu u

na kukwata pa ntoto kwa kukosha masambi, (epo akamba ku muntu wa kuleka,) Inuka, twala lupasa lwobe, noya ku nzubo yobe." Mateyo 9:6. Ne Yowano mwina mbikisho, pa kwamba pa bya kukwata bya Klisto, akamba, "Bino byalembwa, mwanda mukwatile kuti Yesu ke Klisto, Mwana wa Lesa; ne kukwatila kwenu mukwate bumi mu zina lya yeye." Yowano 20:31.

Mu mbuki ya Bayibolo ya kukosha kwa Yesu kwa balwani, twakwata kumanya bya kukwatila mu yeye mwanda wa kukosheswa kwa

masambi. Twaye ku mbuki ya muntu wa kuleka pa Betesada. Mupati ufooka; kena kukwata kukwata kwa makasa a yeye pa myaka 38. Nomba Yesu akamba kuli yeye, “Inuka, twala lupasa lwobe, ne ukate.” Muntu wa bulwani abenekele kwamba, “Mfumu, ninga wamipanga kululama, nkakwata kukwata kwa bya kukwata.” Nomba, eyo, wakwatila bya Klisto, wakwatila kuti wakululama, ne wakwata kukwata pa kipungo kyo; wasala kwendela, ne wendela. Wakwata mu bya Klisto, ne Lesa upeela kukwata. Wakululama.

Mu mushindu ùmwèwùmwè awu, wêwe udi musumuki. Kwêna mwa kufuta mfranga wa masumu ebe a kale; kwêna mwa kushintulula mwoyi webe ne kudivwija mwîmpè. Kadi Nzambi udi ulaya ne neàkwenzèle byônsò abi ku nzila wa Kilisto. Wêwe udi witabuuja mulayi awu. Udi wamba masumu ebe ne udi udipeela kùdì Nzambi. Udi usungula kumutumikila. Bulelèlà bwà ne udi wenza nànku, Nzambi neàkokèshè dîyì dyende kûdì wêwe. Bu wêwe witabuuja mulayi awu—witabuuja ne udi mumfwìdiìbwe luse ne

mùsukùlùdììbwe—Nzambi udi ukukonkolela cyàkenzekà; udi uvwijibwa mukolè, bu mùvwà Kilisto mupèèshe muntu wa lulema bukolè bwa kwendakana pàvwàye mwitabuuje ne ùvwa mùndapìbwe. Cìdi nànku bu wêwe udi ucììtabuuja.

Nditabuuja; bidi nanku, kadi ke bualu bwa kumvwa kwanyi te, bulelela bualu Nzambi udi mulayile.

Yesu ukamba kuti, "Byonse byo mwine mwine byo mupusha, ninga mupusha, kukwatila kuti

mwatambwila, ne mwikala na byo." Marko 11:24. Kwi na kifwanikilo kya kalolo kano — kuti tupushe mu kusaka kwa Lesa. Nomba kusaka kwa Lesa ke kukosha kwetu mu masambi, kwitupanga bana ba yeye, ne kwitukwasha kwikala bumi bwa bukile. Bino byo twakwata kupusha bya kusangwa byo, ne kukwatila kuti twatambwila, ne kukwata kukwata ku Lesa mwanda wa kukwata kwetu. Ke kukwata kwetu kwa kwenda ku Yesu ne kukoshibwa, ne kwikala pa malango ambulula bushame panji kwikala na muchima wa kuleka. "Kena kukambilwa kwa

boba bakwata mu Klisto Yesu, bo bakwata mu mupuulu, ne kukana kukwata mu mwina muntu."
Baloma 8:1.

Ku banda ku ntanda awu, wêwe ke wa wîwe wêne; wêwe wadi kusumbibwa ku ntalu. “Ke mwadi mushìndulwa ku bintu bîkola, bu mupaanga ne wôla; ... kadi ku mîanda ya ntalu ya Kilisto, bu mwana wa mpâta udi kawèna nsumu ne kawèna cîta.”
1 Petelo 1:18, 19.Ku bualu abu bwîmpè bwa kwitabuuja Nzambi, Nyumà Mûsaint (Roho Mûsaint) wadi kubuta mu mwoyi webe

muoyo mupyamupya. Wêwe udi bu mwana ubadibwe mu dibaka dya Nzambi, ne Nzambi udi mukukùnda bu mudiye mukukùnda Mwana wende.

#

Bino pangi mwene mwine mwine mwipeele ku Yesu, lekeni kukunkuluka, lekeni kwipeela kuli yeye, nomba ku bwa bubwa bwa bubwa ambeni, “Ndi wa Klisto; njipeela kuli yeye;” ne kumupusha kuti akupeele Mupuulu wa yeye ne kumikwata mu lusa lwa yeye. Nga mwa kwipeela kwenu ku Lesa, ne

kukwatila kwa yeye, mwikala bana ba yeye, bino byo mufwaninwa kwikala mu yeye. Mwina mbikisho akamba, “Nga mwatambwila Klisto Yesu Mfumu, bino byo mwendelamu mu yeye.” Bakolose 2:6.

Bambangi bakumona kuti bafwaninwa kwikala mu kipimo, ne kulumbulula kuli Mfumu kuti bakumbuluka, panji kukwata lusa lwa yeye. Nomba bakwata kukwata lusa lwa Lesa ne pano. Bafwaninwa kukwata lusa lwa yeye, Mupuulu wa Klisto, wa kwikwasha mu bubwa bwabo, panji teti bakane

bubi. Yesu ukumiina kutusangila nga mwa kufiki, na masambi, na kufooka, na kukwata. Twakwata kwisa na bubwa bwetu bonse, na buswa bwetu, na bubi bwetu, ne kwikata pa makasa a yeye mu kwelamisha. Ke bwina bwa yeye kwitukwata mu makasa a lusa lwa yeye ne kwikwata mabala etu, kwitukosha mu bubi bonse.

Pano pepi bavula balebela; ke kukwatila kuti Yesu ukosha masambi ku bwa mwine mwine, ku bwa muntu a muntu. Ke kukwata bya Lesa nga bya kukundikwa. Ke kukwata kwa bonse bakwata bya

kusaka kumanya kuti kukosheswa kupeelwa ku bwa bulanguluke ku masambi onse. Lekani kukwatila kuti bya kukundikwa bya Lesa ke bya kwa bumbi. Bya kwa bonse bakelamisha. Kukwata ne lusa byapeelwa mu Klisto ku kulekwa na bamalaika ba kukwata ku mupuulu onse uukwatila. Kena muntu uubi wa kumweneka kuti ke kukwata kukwata, bukile, ne bululame mu Yesu, u abafwila. Ukalindila kubaambula bivwalo byabubi ne masambi, ne kubaambika bivwalo byabululame bya bukile; ubakamba kuti bakale bumi ne kuleka kufwa.

Lesa ke kukwata na atwe nga mwa bantu bafwafwa babakwata. Bya kusaka kwa yeye ni bya lusa, lusa, ne muchima wa kwelamisha. Akamba, “Mubi aleke nzila ya yeye, ne muntu uubululame aleke bya kusaka kwa yeye: ne kukumbuluka ku Mfumu, ne yeye ukamuna lusa; ne ku Lesa wetu, mwanda ukakosha bwafu.” “Nkasakana, nga mwa butambi bwa kipema, bya kumweneka kwobe, ne, nga mwa butambi, masambi obe.” Ishaya 55:7; 44:22.

“Ke nsangwe ne lufu lwa muntu udi ufwa, udi wamba Mukalenge Nzambi: nanku nwivudile, ne mwikale na muoyo.” Ezekiele 18:32. Satana udi mwitekemena kùkùbula milayi ya muoyo ya Nzambi. Udi muswe kùtola mu mwoyi bulolo bonso bwa lutetelo ne tumina twonsò twa butoke; kadi kàwikala kumulekela kwenza nanku. Kàwikala kùmupèela kutwi mutubi, kadi wamba ne, “Yesu wadi kufwa bwà nìbe ne ndikale na muoyo. Udi mukunkùnda, ne kasanganyi nìkafwe. Ndi na Tata wa mu Dyulu udi na luse; ne nansha nìdi nakashisha dinanga dyende, nansha

mapà adi andi ampekeshe nìdi nakashisha, nêndimuka, ne ngende kùdì Tata wanyi, ne namba ne, ‘Nadi musumuki kùdì Dyulu ne kùdìbe, ne kanshala nè ntuìke mwana webe; ngenza nkuì bu umo wa bashindwe bobe.’ Mufano udi ukukulondolola mushindu udi muntu wasokoloka kùnzila ne kupokeleibwa: “Pàndi kudi kule kwingi, tata wende wamumona, wamumonela luse, wamujima, wamubwela mu nkingu, ne kumutuila makuta.” Luka 15:18-20.

Nomba ne kifwanikilo kino, nga kya kwelamisha ne kukwata

muchima, ke kufika ku kulumbulula lusa lwa Tata wa kwa Lesa lwambulula mpaka. Mfumu ukumbulula mu mupofweti wa yeye, “Nakukunda na lusa lwa myaka yonse: mwanda na kukwata na lusa lwa kukwata.” Yelemiya 31:3. Pangi mubi ukatama ku nzubo ya Tata, ne kusakana bya yeye mu nshila ya kumbi, muchima wa Tata ukamulila; ne kusaka konse ku kukumbuluka ku Lesa ke kusaka kwa Mupuulu wa yeye, kukwata, kukosha, ne kukwasa muntu uubula nzila ku muchima wa Tata wa lusa.

Pàudi na milayi ya mu Bibila yônsò eyi mitupu kumpala kobe, udi ne tshikondo tsha kùtula mushinga kùdi kuswekela? Udi ne kutabuuja ne, pàdi musumuki mutule udi mukeba kùbwelela, udi muswe kùtìla masumu ende, Mukalenge neamukàndile ne kùmukàtula kùkuenda ku makasa ende ne kwivudila?Tshiya mikenji ya mushindu awu! Kakwena cintu kìndi cìkudìsha mwoyi webe kupita kùkwata mushinga wa mushindu awu wa Tata wetu wa mu Dyulu. Udi ukina disumu, kadi udi mukunda musumuki, ne udi wadi kudipeela mu muntu wa Kilisto,

bwà bantu bonso badi basungula kwitabuuja bakudilwe ne bakale na disanka dya tshiendelele mu bukalenge bwa butumbi.Ndi tshilombo tshipi cìkadi ne kumvuija dinanga dyende kùtudi, kupita mashiwi adi asungule bwà kulumbulula dinanga dyende kùtudi? Udi wamba ne:“Mukaji udi ne kutukumbuka mwana wende udi kunwesha mabele, ne kukoselela mwana wa mu nda wende? Nansha bamukumbuke, kadi ndi ne kukukumbuka wewe te.”
Yeshaya 49:15.

Tùmbuluilayi meso, nyemwe badi baswekela ne badi batetemena; bualu Yesu udi ne muoyo bwa kutulombela kùdì Nzambi.Tumbishayi Nzambi bwà dipà dya Mwana wende mukundwa, ne lombayi ne kàbà wadi kufwa bwà wêwe mu mpala pashì te. Nyumà Mûsaint udi ukukambila lumbu elu. Yayi kùdì Yesu ne mwoyi webe wônsò, ne neuhote kùdilomba mulayi wende wa dipa.

#

Pàudi usoma milayi eyi, ukumbuke ne adi mashiwi adi kulumbulula dinanga dinene ne luse ludi kalwena ne mfinya. Mwoyi munene wa Dinanga didi kadikena ne mbandu udi ubèbèlekela musumuki ne luse ludi kalwena na mpimpa.**"Tudi ne lupandilo ku makila ende, ne luse lua masumu."** Efeso 1:7. Ee, tabuuja mpamba ne Nzambi udi mutabangi webe. Udi muswe kubwekesha mu muntu cimfwananyì cinde ca bumuntu. Pàudi udi kufika kùdìye ne kwivudila ne kulapa, neaye neakufikile ne luse ne kuluila.

7 — Kakeba ka Bana ba Kristu

“Ninga muntu uudi mu Klisto, ke kipya: bya kala bipita; monai, byonse bipya.” 2 Bakorinto 5:17.

Muntu abenekele kukwata kumanya kipungo panji kipangi, panji kukwata kumanya byonse bya kukwata mu kukumbuluka; nomba kino ke kukumbulula kuti ke kukumbuluka. Yesu akamba kuli Nikodemo, “Mupuulu upusha pano aumiina, ne uumvwa mbumo yawu, nomba ke kumanya kufuma kwi ne kwiya: bino byo byonse bo bakwatilwa na Mupuulu.” Yowano

3:8. Nga mwa mupuulu, uuboneka, nomba bya kukwata byawu biboneka ne kumvikwa, byo Mupuulu wa Lesa uukwata mu muchima wa muntu. Kukwata kwa kukumbuluka, kukwata kwa kumona kwa muntu, kukwata kwa kwikala bumi bwipya mu mupuulu; kukwata kwa kwikala kipya mu kifwanikilo kya Lesa. Pangi bya Mupuulu biikwata mu nkama ne kukwata kumona, bya kukwata byawu biboneka. Ninga muchima wakumbuluka na Mupuulu wa Lesa, bumi bwakumbuluka. Pangi teti tukwate bya kukumbuluka mitima yetu

panji kwitwisha mu nkama na Lesa; pangi teti tukwate kukwata kwetu panji bya kukwata byetu byabuma, bumi bwetu bwakumbuluka ninga lusa lwa Lesa lukwikala mu atwe. Kukumbuluka kwakuboneka mu kifwanikilo, mu bya kukwata, mu bya kusaka. Kukumbuluka kwakuboneka mu kifwanikilo, mu bya kukwata, mu bya kusaka. Kukumbuluka kwakuboneka mu kifwanikilo, mu bya kukwata, mu bya kusaka. Kifwanikilo kiboneka, ke kukwata kwa bya kukwata byabuma ne bya kukwata byabubi, nomba mu kukwata kwa bya kukwata bya kipimo.

Kikwata kya kipimo kya bya kukwata bya kwa Lesa ke kukwata kwa kukumbuluka kwa Klisto. Kusaka kwa kukwata kwa bumbi ne kusaka kwa kukwata kwa bumbi kukwata kwikala bumi bwakululama. Kwipeela mwine mwine kukwata kwitukosha kukana bya bubi. Muchima wa kusaka mwine mwine ukwata kwikala bya kukwata byabuma. Bino byo twakwata kumanya kuti twakwata kwi?

Nkuni uukwata muchima? Bya kusaka kwetu byakwata kwi?

Nkuni tusaka kwamba? Nkuni uukwata lusa lwetu ne kukwata kwetu konse? Ninga twa Klisto, bya kusaka kwetu bikwata naye, ne bya kusaka kwetu byabuma bikwata naye. Byonse bi twakwata ne byo twikala bipelwa kuli yeye. Tusaka kukwata kifwanikilo kya yeye, kupusha mupuulu wa yeye, kukwata kusaka kwa yeye, ne kumusangwisha mu byonse.

Bo bakwata kukwata kipya mu Klisto Yesu bakwata bya kukwata bya Mupuulu, “lusa, lusekelo, nkama, kukwata muchima, bwina, bukile, kukwatila, kwipeela mwine

mwine, kukwata.” Bagalatiya 5:22, 23. Ke kukwata bya kukwata bya kala, nomba mu kukwatila kwa Mwana wa Lesa bakwata nzila ya yeye, bakumbulula kifwanikilo kya yeye, ne kwipeela mwine mwine nga yeye uukile. Byo bakana kala basaka, bino basaka; ne byo bakana kala basaka, bino bakana. Bakwata bwina ne kwipeela mwine mwine mu muchima. Bakwata bya kusaka bya kwa bantu ne bya kusaka bya kwa bantu. Baklisto ke kusaka “bya kusaka bya kwa bantu,” nomba “muntu wa muchima, mu bya kukwata bya kukwata, ne bya kukwata bya kukwata bya

muchima wa kwipeela mwine mwine.” 1 Petelo 3:3, 4.

Kena kukumbuluka kwa kukwatila kwa kukwata ninga ke kukwata kukumbuluka. Ninga akumbulula bya kukwata, akupeela bya kubepa, akabalumbula masambi, ne kukunda Lesa ne bumbi, mubi akwata kumanya kuti apita ku kufwa ku bumi.

Pangi atwe bubi, twakwisa ku Klisto ne kukwata lusa lwa kukosheswa, lusa lukwata mu muchima. Mutwalo wonse ufooka, mwanda lukata lwa Klisto lufooka.

Bya kukwata bya kukwata bya kusekelo, ne kupeela mwine mwine kusekelo. Nzila yo ikala mu muchima ikala mu muchima wa kusekelo.

Bwina bwa kifwanikilo kya Klisto bukuboneka mu bakwata ba yeye. Kusaka kwa yeye ke kukwata kusaka kwa Lesa. Lusa ku Lesa, kusaka kwa bwina bwa yeye, ke kukwata kwa kukwata kwa Muponeshi wetu. Lusa lwakwata bya kukwata byonse. Lusa lwa Lesa. Muchima uukana kwipeela ku Lesa ke kukwata kukwata. Lukuboneka mu muchima wa

Klisto. “Tusaka, mwanda yeye watusaka.” 1 Yowano 4:19. Mu muchima uukumbuluka na lusa lwa Lesa, lusa ke kukwata kwa bya kukwata. Lukumbulula kifwanikilo, lulama bya kusaka, lulama lusa, lukana bubi, ne kukwata bya kukwata. Lusa luno, lukwata mu muchima, lukwata bumi, ne kupeela lusa ku bonse.

Kwi na bubi bubidi bo bana ba Lesa—kupulakene na bo bakwisa mu lusa lwa yeye—bafwaninwa kulama. Bwa kala, bwa kukwata bya kukwata byabo, kukwata bya kukwata byabo, kukwata bya

kukwata byabo, kukwata bya kukwata byabo, kukwata bya kukwata byabo, kukwata bya kukwata byabo. Uusaka kuba bukile mu bya kukwata bya yeye mu kukwata malango, uukwata kukwata kwa kukwata. Byonse byo muntu akwata kwambula Klisto bipashikwa na kusaka mwine mwine ne masambi. Lusa lwa Klisto lwene, mu kukwatila, lukwata kwitupanga bukile.

Bubi bumbi ne bwa kukwata kwa kukwata ke kukwatila kuti Klisto ukulula bantu mu kukwata malango a Lesa; kuti mu kukwatila

lwene twakwata lusa lwa Klisto, bya kukwata byetu ke bya kukwata na kukululwa kwetu.

Kadi tala apa ne: kutumikila kàkudi kudi bualu bwa kùtumikila ku kùmonesha kudi kûnja mpanda, kadi kudi kutumikila kudi kufuma mu dinanga. Mikenji ya Nzambi idi mmonesho a cimfwananyì cende cene; idi mu kubikila mushinga munene wa dinanga, ne nanku idi mushimikilo wa bukalenge bwende mu Dyulu ne pa ntoto.Pàdi mitima yetu mishintuluke mu cimfwananyì ca Nzambi, ne pàdi dinanga dia Nzambi ditekibwe mu mwoyi

wetu, kàbi mikenji ya Nzambi ne yenza mu muoyo wetu? Pàdi mushinga wa dinanga utebwe mu mutima, ne muntu ashangululwa mu cimfwananyì ca Wenzeleye, mulayi wa luwilo lupya udi ufikilishiibwa ne:“Nêndìtèke mikenji yanyi mu mitima yabo, ne nêndìyandike mu meji abo.” Bahebelu 10:16.Ne padi mikenji yandikwe mu mutima, kàbi ne yendeleke mu muoyo? Kutumikila—kutumikila ne kwikala wakadi wa dinanga—kudi cimanyinu ca bulelela ca bulongolodi bwa balandi.Nanku Mashiwi a Nzambi adi wamba

ne:“Dinanga dia Nzambi ndidi adi: kutumikila mikenji yende.”
“Muntu udi wamba ne, Ndi mumumanya, kadi kàtumikila mikenji yende, udi mushimi, ne bulelela kàbudi munda mwende.”
1 Yowani 5:3; 2:4.Mu kifulukila muntu ku kutumikila, kadi kwitabuuja—ne kwitabuuja kwonyi—kudi kutukokesha kudi bapàtule ba luse lua Kilisto, ludi lutupèesha bukolè bwa kwenza kutumikila.

Tetu tukwata busungu mu kukwata kwetu; mwanda busungu ke kipeelo kya Lesa kya kululama, kya

kukwatilwa mu lusa. Nomba kukwata ke butemwa bwa lusa. “Mumanyi kuti wabonekela kwambula masambi etu; ne mu yeye kena masambi. Wonso uukwikala mu yeye ke kukwata masambi: wonso uukwata masambi ke kumumona, ne ke kumumanya.” 1 Yowano 3:5, 6. Kino ke kipimo kya kukwatila. Ninga twikala mu Klisto, ninga lusa lwa Lesa lukwikala mu atwe, bya kumvwa kwetu, bya kusaka kwetu, bya kukwata kwetu, bya kukwata kwetu, byonse bikwata mu kusaka kwa Lesa nga bya kumbululwa mu malango a yeye abukile. “Bana

bami, muntu aleke kumikosa: uukwata bululame ke bululame, nga yeye uudi bululame." 1 Yowano 3:7. Bululame bumbululwa mu kipimo kya malango a Lesa abukile, nga bya kumbululwa mu malango 10 apeelwe pa Sina.

Kukwatila ko bakwamba mu Klisto ko kwamba kuti kukulula bantu mu kukwata malango a Lesa, ke kukwatila, nomba kukwatila kwa bubi. "Mu lusa mwakululwa mu kukwatila." Nomba "kukwatila, ninga kukwata bya kukwata, ke kukwata." Bena Efeso 2:8; Yakobo 2:17. Yesu akamba bya yeye mwine

mwine panji akwisa pa ntoto, “Kusaka kwami ke kukwata kusaka kwobe, Lesa wami: ne malango obe akwikala mu muchima wami.” Samu 40:8. Ne panji akwela ku mwanya, akamba, “Nkakwata malango a Tata wami, ne kwikala mu lusa lwa yeye.” Yowano 15:10. Mbikisho ikamba, “Mu bino tumanya kuti tumumanya, ninga twakwata malango a yeye... Uukwamba kwikala mu yeye ufwaninwa kwendela nga yeye uwendela.” 1 Yowano 2:3-6. “Mwanda Klisto nayo wakwata kwelamisha mwanda wetu, akutulela kifwanikilo, mwanda

mukwate nzila ya yeye.” 1 Petelo 2:21.

Kipimo kya bumi bwa myaka yonse pano ke kya kipimo kyo kyakala,—kya kipimo kyo kyakala mu Paladiso panji kukwa kwa bataata betu ba kala,—kukwata kwa malango a Lesa kwa kukwata konse, bululame bwa kukwata konse. Ninga bumi bwa myaka yonse bwapeelwa mu kipimo kyambula kino, kusekelo kwa byonse byakumbuluka kwakalabula. Nzila yakakalama mu masambi, ne bya kwelamisha ne

bubi byonse, byakikala bya myaka yonse.

Byakakìdì Adam, kumpala kwa kwikala, kutunga mikenji ya bumpelela ku nzila ya kutumikila mikenji ya Nzambi. Kadi wadi kulemwa kucìkola, ne bualu bwa disumu dyende, mitende yetu idi mishala mu bulema, ne katudi bakolè bwa kwiditunga bumbèpelela.Pàdi tudi basumuki ne katudi batooke, katudi bakolè kutumikila mikenji mîsaint mu bukole bwonsò. Katudi ne bumpelela bwetu bwa kùtulombola kumpala kwa mikenji ya

Nzambi.Kadi Kilisto wadi kututungila nzila ya kupanduka. Wadi kuikala pa ntoto mu binkondo ne mu masèndu bu bîdi tudi nabyo kutamba. Wadi kwikala mu muoyo wa kàtshìdi disumu. Wadi kufwa bwà bualu buetu, ne lumbu elu udi usambila kutola masumu etu ne kutupèesha bumpelela bwende.Pàudi udipeela kùdìye, ne kumwakidila bu Mupandushi webe, nansha muoyo webe wadi kwikala ne masumu, bualu bwa dinanga dyende, udi ubalibwa bu muntu wa bumpelela.Mikenji ya Kilisto idi mwînda wa mikenji yewe, ne udi wakidibwa kumpala

kwa Nzambi bu muntu wadi kàlema disumu.

Kadi kùdì abu, Kilisto udi ushangulula mutima. Udi uikala munda mwenu ku nzila ya kwitabuuja. Wêwe udi ne kusungila bumwe abu ne Kilisto ku nzila ya kwitabuuja ne ku ndisuula dya diswa diebe kùdìye hingo ne hingo; ne pàudi wenza nanku, udi ne kwenza mu munda mwebe bwa musambu ne kwenza bu mudi diswa dyende dya buimpe.Nanku udi ne kulomba wamba ne:**“Muoyo udi ndi newu lumbu elu mu mubidi, ndiwu mu

kwitabuuja Mwana wa Nzambi, wadi kundinga ne kudipeela bwà bualu bwanyi.”**
Galatia 2:20.Nanku Yesu wadi wamba kùdì balandi bende ne:**“Ke nyiinyi badi nuamba, kadi Nyumà wa Tata wenu udi wamba munda mwenu.”**
Mateyo 10:20.Nunku pàdi Kilisto udi wenza munda mwenu, neumonese nyumà umo n’ena ne wende, ne newenza bikole bimwe—bikole bya bumpelela ne bya kutumikila.

#

Nanku katudi ne cintu na kati ketu cìtudi ne kulumbuluja. Katudi ne cintu cionsò cìtudi ne kutumbisha kudi betu. Katudi ne tshimanyika tsha kudisakidila.Mushimikilo wetu umo wa ditekemena udi mu bumpelela bwa Kilisto budi butubadibwa bu bwetu, ne mu bumpelela budi bukole bwa Nyumà wende butunga munda mwetu ne mu nzila yetu.

Pàtudi twamba bua kwitabuuja, kudi tshikoso tshia kusungula cìdi ne kubikwa mu meji. Kudi tshikoso tshia kwitabuuja kudi kàkadi kàna bumwe ne kwitabuuja kwa

bulelela.Bualu bua kukala kwa Nzambi ne bukole bwende, ne bulelela bua dîyi dyende, bìdi bintu bya bulelela bidi Satana ne bampingu bende kabadi ne kukana mu mitima yabo.Bibila cidi camba ne, **“nansha badimoni badi batabuuja, ne badi batetemena;”** kadi aci ke kwitabuuja kwa bulelela te. Yakobo 2:19.Padi kwikala kàdi kudi kwitabuuja mpamba mu dîyi dia Nzambi, kadi kudi kudipeela kwa diswa kùdìye; padi mutima udi mupèelwe kùdìye, ne dinanga didi diikidibwe kùdìye, apa padi kwitabuuja—kwitabuuja kudi kukola ku dinanga ne kudi

kusukula mwoyi.Ku nzila ya kwitabuuja aku, mutima udi ubwekeshibwa mu cimfwananyì ca Nzambi.Ne mutima udi mu mfwakatu wawo wa kale, udi kawena ne kulonda mikenji ya Nzambi, ne kàudi ne bukole bua kwenza nanku, lumbu elu udi usanka mu mikenji yende mîsaint, ne wamba bu mudi musomi wa mapsalume:**“Ndi mukunda mikenji yebe bimpe! Idi nyuma wanyi lumbu dionso.”** Mapsalume 119:97.Ne bumpelela bwa mikenji budi bushikidibwa munda mwetu, **“badi batambila

kàtshidi ku mubidi, kadi ku Nyumà.”**
Baroma 8:1.

Kudi bantu badi bamanyile dinanga dia Kilisto dia kuluila, ne badi basue mu bulelela kwikala bana ba Nzambi, kadi badi bamona ne mikenji yabo kayidi ya bumpelela, muoyo wabo udi ne malembe, ne badi batshina ne mutima yabo kayushintuludibwa ne Nyumà Mûsaint.Kùdì aba namba ne: Kàwikala kusubuka mu bupèle ne mu kuluja. Tudi ne kukonda kwingi kukotama ne kulila ku makasa a Yesu bualu bwa butekete ne makosa

etu, kadi katudi ne kudisukila.Nansha padi tudi bakundwe ne mubi, katudi bakandibwa, katudi basalela ne katudi bakatula kùdì Nzambi. Te; Kilisto udi ku kuboko kwa diboko dia mulyo dia Nzambi, ne udi utulombela.Mulongi Yowani mukundwa wadi wamba ne:“Ndi nandikila bintu abi bwà nùleke kùkola disumu. Kadi padi muntu wenza disumu, tudi na mutangaji kùdì Tata, Yesu Kilisto wa bumpelela.”1 Yowani 2:1.Kàwikala ukumbuka mashiwi a Kilisto:“Tata mwine udi mukunkùnda.”Yowani 16:27.Udi muswe kukubwekesha

kùdìye mwine, bwa kumona bumpelela bwende ne butoke bwende bimonese munda mwebe. Ne padi wêwe udipeela kùdìye, Udi wadi kutangila kisalu cimpe munda mwebe ne neakujingulule kintu aci kufika ku lumbu kia Yesu Kilisto.Lombayi ne bukole bwingi; tabuujayi ne bwikadile bwingi. Pàtudi twambila kàtudi ne bukole buetu bwine, tumane kutabuuja bukole bwa Mupandushi wetu, ne neatumbisha Udi musungidi wa matù yetu.

Kukumina kwi Yesu, kukupu kusangusha kwaku kukadi kwaku

mêno a kobo; mwâna kumona kwaku kukakwata, ne bubi bwaku bukamonana bwabwa ne kusangana ne bumuntu bwandi bwâkila. Eyi mbufi ya kumweneka dîna mambu ma Satana mafumine mu makasa; mwâna mupashi wa Nzambi ukumbikila mu kukuusa.

Kusangalala kwa mu nûma kwa Yesu kukakonsha kwikala mu mwina mwikèlele wakumanya bubi bwandi. Mwina wakusakula ku nzila ya ngolo ya Kristu ukakuminya bumuntu bwandi bwâkila; ne kwânyi twakumona bubi bwetu bwâkalenga, eiyi mbufi

ya kumweneka twalekile kumona buwamfu ne bumuntu bwâkila bwa Kristu.

Bukupu twakumona kintu kya kukuminya mwetu, eko bukupu twakumona bya kukuminya mu bumuntu bwâkila ne bupole bwâkila bwa Mupulusi wetu. Kumona bubi bwetu kukatusa kwi yandi wakulungwila; ne mwina akimwena mufubankatshi wakwenyi, ne kukwata ku Kristu, yandi ukudîsula mu ngolo. Bukupu kukwata kwetu kukatusa kwi yandi ne ku mambu a Nzambi, eko bukupu twakamona bumuntu

bwandi bwâkila, ne bukupu twakafwaninwa ne kifwanekesho kyandi.

8 — Kukula mu Kristu

Kukumbika kwa mwina mwikèlele kwatwanyi bana ba Nzambi, mu Mambu a Nzambi kwakulumbidwa mwâna mfunko ya kufukwa. Ne kwakulumbidwa ne mwâna kumena kwa mbembu yabotu yapunwine mu kasa. Mwâna muntu wakumwenekene kwi Kristu ne kufukwa, “mwâna bana babakidi,” kukula ne kufika mu bukulu bwa bâna ba Nzambi mu Kristu Yesu. 1 Petelo 2:2; Efeso 4:15. Ne mwâna mbembu yabotu yapunwine mu kasa, bafwainwa kukula ne kupa makela. Yesaya

ukutumbwila kuba “bakakilwa bâta bâlule, kakuna ka Yave, kwâna yandi akapâta lukumbi.” Yesaya 61:3. Bino bintu bya bumi bwâkile, bitufunwila, kwâna twakonsha kumanya mambu a buswe a bumi bwa mupashi.

Lungenyi lonse ne busaka bwâkile bwa muntu, bukakonsha kupa bumi mu kintu kimune kakidi kunke mu mambu a mâkele. Ni kumpa mwâna mupashi wa Nzambi mwenyi wapêne bumi, ne mwâna mânyâ ne nyama bingi bikwikala na bumi. Bino bino, ni kumpa mwâna mupashi wa

Nzambi mwâna bumi bwa mupashi bukafukwa mu myima ya bantu. Kwânyi muntu wakafukwa “ku mutwe,” ukakonsha kwikala na mwine wa bumi buwafikishe Kristu kwîsa kupa. Yoane 3:3.

Ne mwâna bumi, bino ne mukûla. Ni Nzambi wakupâ kikola kumena ne lupâpo lupa makela. Ni mu ngolo yandi mwâna mbembu ikulanga, “tanshi mpânda, ne bukopo, ne mafuku ebungi mu bukopo.” Marko 4:28. Ne mupofweto Hosea ukutumbwila Isalele, “kuba ‘ukakula mwâna malanga.’ ‘Bakakala na bumi

mwâna makela, ne kukula mwâna mizabi.'" Hosea 14:5, 7. Ne Yesu watukumbasha "kumona malanga mâkalakula." Luka 12:27. Mânyâ ne malanga bikakula kwa bukumbi bwabyo, kwa kusakana kwabyo, kwa ngolo yabyo, mwâna kupa mwa bikupokela bîna Nzambi atufwila kusapwila bumi bwabyo. Mwana ukakonsha, ne bukumbi bwandi, ne ngolo yandi, kusangwila bukulu bwandi. Bino ne wewe, mwâna bukumbi ne busaka bwobe, ukakonsha kukwata kukula kwa mupashi. Mânyâ, mwana, bikula mu kupokela mu bîna bimupâna bumi—mupashi wa mu

mema, lubyâ, ne makela. Bîna mâkele bîno biba kwi mânyâ ne nyama, bino Kristu ebi kwi baba bakutemena yandi. Yandi “mwâna lubyâ lwabo lwa nsaa zonse,” “lubyâ ne kikasa.” Yesaya 60:19; Misambo 84:11. Yandi ukaba “mwâna lumeso kwi Isalele.” “Ukafika mwâna mvula pa nsiku impya.” Hosea 14:5; Misambo 72:6. Yandi mema a bumi, “Makela a Nzambi ... akafika ku mutwe, ne kupa bumi ku nsângwa.” Yoane 6:33.

Mu kipa kya Mwana yandi kikata, Nzambi wafingishile nsângwa

yonse ne mupashi wa ngolo ya luse mwâna mupashi wakupupwila mu nsângwa yonse. Baba bonse bakuamuna kupupwila mupashi wakupa bumi, bakwikala na bumi ne kukula mu bukulu bwa bâna ba Nzambi mu Kristu Yesu.

Mwâna malanga makamwenekela ku lubyâ, kwâna lubyâ lubelo lwakonsha kusapwila mu kukumbika buwamfu bwalo ne kufwanana kwalo, bino ne ifwe twafwainwa kumwenekela ku Lubyâ lwa Bululame, kwâna lubyâ lwa mu mema lukatwâla, ne

bumuntu bwetu bukakumbika mwâna kifwanekesho kya Kristu.

Yesu wafunjisha bintu bîna bino pâna ukutumbwila, “Kwikaleni mwandi, ne ami mu mwenu. Mwâna mwabi wikakonsha kwibela makela kwe mwenyi, kavyâna wikalanga mu mwabi; bino ne mwenu nka bubino, kavyâna mwikalanga mwandi... Kavyâna ami, mwakonsha kukita kintu ko konyi.” Yoane 15:4, 5. Mwâna mwabi uba na bukole ku Kristu, kwâna ukwikala na bumi bwâkile, mwâna mwabi ukwikala na bukole ku mwabi wa kifuko ku kukula ne

kupa makela. Kukila kwi yandi, mwemuna bumi ko. Mwemuna ngolo ya kulwisha makasa, kukula mu ngolo ne mu buâkile. Mwikalanga mwandi, mwakonsha kukula. Mwâna kupa bumi kwenyi kwi yandi, mwakonsha kuma kutu, ne kwikala na makela. Mwakaba mwâna mwâta wapunwe ku mbalo ya mema.

Bangi bangi ba na kukonsha kwamba kuba bafwainwa kukita mbâyi ya busaka bwabo bene. Batemena Kristu pa kulekelesha bubi, mwâna kadi bano bapanga kukita kukila kululame mu busaka

bwabo bene. Mwâna kadi busaka bwonse bubono bukalulwisha. Yesu ukutumbwila, “Kavyâna ami, mwakonsha kukita kintu ko konyi.” Kukula kwetu mu ngolo, sansanya yetu, bwende bwetu,—byonse bîno bikwikala ku kukwitana kwetu ne Kristu. Ni mu kukwitana nandi, bukûsu ne bukûsu,—mu kwikala mwandi,—bino mwa kukula mu ngolo. Yandi keki Mupangî, ne Mukumbishi wa ntemo yetu. Kristu e wa tanshi ne wa nkûsu ne wa nsaa yonse. Yandi afwainwa kwikala pamo nafwe, bwa kadi pa tanshi ne pa nkûsu ya nzila yetu, mwâna pa nsaa yonse ya nzila.

Daudi ukutumbwila, “Nkûshile Yave mbelo yami nsaa yonse: mwâna yandi uba ku kasa kwami kwa kalume, ami nsaa yonse nkwikala na bukwashi.” Misambo 16:8.

Wena ukwipushena, “Mbiki mwa kwikala mu Kristu?” Mu nzila yamwe yina mwapokele yandi pa tanshi. “Mwâna mwapokele Kristu Yesu Mwine, bino ne mwâna mwatambwila mwandi.” “Mululame ukwikala na bumi mu ntemo.” Bakolose 2:6; Bahebelu 10:38. Wapele mwenyi kwi Nzambi, kuba wandi kinyâ, kumusapwila ne

kumuteleka, ne wapokele Kristu mwâna Mupulusi wobe. Wena wamwene wamwe ukakonsha kulekelesha bubi bwobe, kana kusakula mwina mwikèlele wobe; mwâna kadi mwâna mwapele mwenyi kwi Nzambi, wena waketemena kuba Nzambi, pa mwanda wa Kristu, wakite bîna bîno byonse pa mwanda wobe. Mu ntemo wafikile kuba wa Kristu, ne mu ntemo mwa kukula mwandi—mu kupa ne kupokela. Ufwainwa kupa byonse,—mwina mwikèlele wobe, bwina bwobe, busaka bwobe,—kupa mwenyi kwi yandi, mwâna kuteleka mafunda

yandi yonse; ne wena ufwainwa kupokela byonse,—Kristu, binji bya nsango yonse, kwikala mu mwina mwikèlele wobe, kwikala ngolo yobe, bululame bwobe, musapwishi wobe wa nsaa yonse,—kukupa ngolo ya kuteleka.

Ipa mwenyi kwi Nzambi mu lubyâ; kita bîno bikale busaka bwobe bwa tanshi. Lelo tubilo twobe twikale, “Utwate, Yave, mwâna wa kinyâ. Nkûshile mapangô ami yonse ku makasa mwobe. Utekeze masakami mu busaka bwobe. Wikala nami, ne masaka ami yonse akitwe mu mwela wobe.” Eyi ni kintu kya

bukûsu. Mu lubyâ lonse ipa mwenyi kwi Nzambi pa lûba lolo. Pana mapangô wobe yonse kwi yandi, kwâna akitwe, kana alangwe, mwâna yandi mutwalwanyi akakonsha kwimweneka. Bino ne bubu, bukûsu ne bukûsu, mwâna wakapa bumi bwobe mu makasa a Nzambi, ne bubu bumuntu bwobe bukakumbika ne kukumbika mwâna bumuntu bwa Kristu.

Bumi mu Kristu ni bumi bwa kupumuna. Kukonsha kwikala na sansanya ya mupashi, mwâna kadi kufwainwa kwikala na ntemo

yâkila, yabotu. Mulolelo wobe wikale mu Kristu, kavyâna mwenyi. Bufubankatshi bwobe bwikwitana ne ngolo yandi, kumanya kwobe ku lungenyi lwandi, bufubankatshi bwobe ku bukole bwandi bwa nsaa yonse. Bino ne wewe, kalesa kumona mwenyi, kalesa kwikalasa mwina mwikèlele mwobe, mwâna kumona Kristu. Mwâna mwina mwikèlele wobe wikalase mu lusanu lwandi, mu buwamfu, mu kukumbika kwa bumuntu bwandi. Kristu mu kwinyima kwandi, Kristu mu kudîpisha kwandi, Kristu mu bumuntu bwandi bwâkile ne

bwâkile, Kristu mu lusanu lwandi lwa kushâko—eyi mambo a kwikalasa mu mwina mwikèlele. Ni mu kumutemena, kumufwanisha, kwiyala yandi kinyâ, bino mwa kusakulwa mu kifwanekesho kyandi.

Yesu ukutumbwila, “Kwikaleni mwandi.” Mambu a bîno abîna akupa mwanya wa kupumuna, bukole, ne ntemo. Ne kwakwitana ne kukwitana: “Isheni kwi ami,... ne ami nakupa kupumuna.” Mateo 11:28. Mambu a mwimbi alumbu mwanya wamwe: “Pumuna mu Yave, ne linda yandi na ntemo.” Ne

Yesaya ukupa kikine, “Mu bukole ne mu ntemo mwâna ngolo yenu.” Misambo 37:7; Yesaya 30:15. Kupumuna kuno kukakonsha kwikala mu kwikala kavyâna kwikita; mwâna mu kwitana kwa Mupulusi, laka lya kupumuna lyekwitana ne mwanya wa kwikita: “Twateni joko yami... ne mwakamona kupumuna.” Mateo 11:29. Mwina mwikèlele wakupumuna mu Kristu kinyâ, ukaba ne busaka bwamune ne bwamune mu kwikita masaka yandi.

Mwâna mwina mwikèlele wakikalasa mwandi mwenyi, ukafumanga mu Kristu, mbala ya ngolo ne ya bumi. Bino ni nsonga yâna Satana ukikilasa ku kwibafumisha mu Mupulusi ne kukana kukwitana ne kukwitana kwa mwina mwikèlele ne Kristu. Sansanya ya nsângwa, mambu a bumi ne mafuku ne mambu akosa, bubi bwa bangi, kana bubi bwobe ne bukumbi bwobe—kwi bîna byonse Satana ukakonsha kwibafumisha. Kabula kwilundishwa na mampangî yandi. Bangi bangi bekila ntemo, ne bapanga kwikala pa mwanda wa

Nzambi, yandi babo bavula yandi ukapanganga kuba kwikalasa ku bubi bwabo ne bufubankatshi bwabo, ne bubu mu kubafumisha ku Kristu, ukalolela kukwata nkonko. Twafwainwa kukita kavyâna twe bene ndumba ya mambu, ne kwikalasa mu bukumbi ne mu makasa; bîna byonse bîno bikumfumisha mwina mwikèlele ku Mbala ya ngolo yetu. Pana mwina mwikèlele wobe mu makasa a Nzambi, ne mutemene yandi. Mambu ne kupanga kwa Yesu. Kalesa kwikala na bukumbi. Fumisha makasa wobe yonse; kalesa kwilunda nabyo. Ambila ne

Mupostolo Paulo, “Ndi na bumi; mwâna kadi ami, mwâna Kristu ukwikala mwandi; ne bumi buno bwa muntu uba na bumi mu mema, ndi na bumi mu ntemo ya Mwana wa Nzambi, wantemene ne wêna wanêpa pa mwanda wami.” Bagalatia 2:20. Pumuna mu Nzambi. Yandi wakonsha kusunga bîna wapêne yandi. Wena ungipa mwenyi mu makasa yandi, yandi ukakupa nkonko kwâna nkulumpi mu mwanda wa yandi wantemene.

Mwâna Kristu wapokene bumuntu, wakwitane muntu na mwenyi ne kikasa kya lusanu kikakonsha

kufumwa ni ngolo konyi kavyâna mwâna muswelo wa muntu mwenyi. Satana ukakonsha kwîsa na mampangî a musolo kwâna twafumishe kikasa kino—kwâna twiswishe kwikala kukila ku Kristu. Kûno kuno twafwainwa kukeba, kulwisha, kusambila, kwâna kintu ko konyi kukatusa kwiswila kwikala na Mwine mukwabo; mwâna twikala na busaka bwa kukita bîno. Mwâna kadi kalesa kufumisha meso yetu mu Kristu, ne yandi ukatusunga. Kumona Yesu, twikala na bukwashi. Kintu ko konyi kukakonsha kukufumisha mu makasa yandi. Mu kumumona

bukûsu ne bukûsu, “twakusakulwa mu kifwanekesho kyamwe mu lukumbi ne lukumbi, mwâna ku Mupashi wa Mwine.” 2 Bakolinto 3:18.

Bino bubino bâna ba tanshi bapokele kifwanekesho kya Mupulusi wabo watemena. Mwâna bâna ba tanshi bakaiwa mambu a Yesu, bamwene bukwashi bwabo. Bampangî, bamwene, bamulonda. Badi nandi mu n'ganda, ku mesa, mu kintu kyabujile, mu kasa. Badi nandi mwâna bana balongo ne mufunjishi, bukûsu ne bukûsu bapokelanga mu mîno yandi

mafunjisho a mambu a bushwe. Bammona, mwâna basapwishi kwi mwine wabo, kwâna bafunjile kisaka kyabo. Bâna ba tanshi babo be bantu “baba na mimpu yamwe mwâna ifwe.” Yakobo 5:17. Balwishe nkonko yamwe ne bubi kwâna ifwe. Badi ba na bukwashi bwamwe, kwâna bwikale na bumi bwâkile.

Ne Yowane, mwana mutemena, yandi wafwanishe kifwanekesho kya Mupulusi kinyâ, kadi wakulwile bumuntu bwandi bwabotu. Yandi wakulwile kukulumbula mwenyi ne kupâna

lukumbi, mwâna kadi wakulwile mpiko ne kusungulula bubi. Mwâna kadi bumuntu bwa Uwaâkile bwamwenekene kwi yandi, wamwene bukumbi bwandi ne kudîpisha mu kumanya. Bukole ne bukole, ngolo ne kusangalala, lukumbi ne bukole, byamwenene mu bumi bwa bukûsu bwa Mwana wa Nzambi, byasansanya mwina mwikèlele wandi ne kumutemenena. Bukûsu ne bukûsu mwina mwikèlele wandi wafumanga mu Kristu, kufika pâna wakashâla kumona mwenyi mu lusanu lwa Mwine wandi. Bumuntu bwandi bwa mpiko ne kusungulula

bwapele mu ngolo ya Kristu. Mupashi wa Mwaâkile wakasakula mwina mwikèlele wandi. Ngolo ya lusanu lwa Kristu yakita kusakula kwa bumuntu. Eyi ni mafulo a kukwitana ne Yesu. Mwâna Kristu akwikala mu mwina mwikèlele, bumuntu bwonse bukumwikala busakulwa. Mupashi wa Kristu, lusanu lwandi, lukolela mwina mwikèlele, lusâkula mwina mwikèlele, ne kukumbula mapangô ne miyala ku Nzambi ne ku mema.

Mwâna Kristu wakwile ku mema, mwanya wa kwikala kwandi wakadi ne bâna ba tanshi. Mwanya

wa kwikala kwi yandi mwenyi, wabujile lusanu ne lubyâ. Yesu, Mupulusi, watambwile ne kwambila ne kusambila pamo nabo, wambile lolelo ne nteko mu myima yabo, wâna mambu a bukwashi, wâkali mu mîno yandi, wafumwe kwi yabo ku mema, ne miyala ya mambu yandi yabujile kwi yabo, mwâna kitunga kya bamalebo kimpokele—"Lolo, mwandi nsaa yonse, kufika pa nkûsu ya nsângwa." Mateo 28:20. Wakwile ku mema mu kifwanekesho kya muntu. Badi na kumanya kuba yandi uba mbelo ya kitunga kya Nzambi, Mukwabo wabo ne

Mupulusi wabo; lusanu lwandi lwakâli; yandi wakâli ne bantu bakosa. Yandi wakâli kutumbwila mbelo ya Nzambi mambu a mema yandi a luse, kumwena makasa yandi ne makasa yandi a ku makasa, mu kukumbuka malamba a lufu lwandi pa mwanda wa bakulupwe yandi. Badi na kumanya kuba wakwile ku mema kwâna kwibatekeshela mbalo, ne kuba ukekwisa ne kuba kwata kwi yandi mwenyi.

Mwâna bâna ba tanshi bakwitane pamo, bâna wakwile ku mema, bapangile kwîsa na mambu kwi

Tata mu zina lya Yesu. Mu lupapilo lwa nkîto bakite busambila, ne kubwelela laka, “Kintu konyi kya mukeipusha Tata mu zina lyami, yandi ukemupa. Kufika kuno mwâna mukeipusha ko kintu mu zina lyami: ipushani, ne mwakapokela, kwâna sansanya yenu yikale yabule.” Yoane 16:23, 24. Baambile makasa a ntemo mu bukole bwamune ne mambu amane: “Kristu wafwine, ne wakafuka, uba ku kasa kwa kalume kwa Nzambi, ne wakasambilila pa mwanda wetu.” Baloma 8:34. Ne Pentekoste yawafikishile mwanya wa Mupulusi, yandi Kristu

wambile, “Ukaba mwandi.” Ne wambile ne, “Kwabula kwa kwenda kwami: mwâna kavyâna ndaenda, Mukwasyi wakeisa ko; mwâna kadi ndaenda, nakumutuma kwi mwenu.” Yoane 14:17; 16:7. Ku tanshi kuno, mu Mupashi, Kristu wakâli kwikala mu myima ya bana bwa nsaa yonse. Kukwitana kwabo nandi kwakupite kwa mwanda wâna yandi pamo nabo. Lubyâ, lusanu, ne ngolo ya Kristu kwikala mu myima yabo byamwenekene mu byo, ne bantu bammona, “basanwene; ne bamwene kuba bâna kwikala na Yesu.” Bikita 4:13.

Byonse bya Kristu kwi bâna ba tanshi, yandi ukapanga kwikala kwi bana bâdi kuno ne lolo; mwâna mu lupapilo lwa nkûsu, ne kitunga kya bâna ba tanshi bakwitane pamo, wambile, “Kadi pa mwanda wa baba bakeba, mwâna kadi pa mwanda wa baba baketemena mwandi mu mambu abyabo.” Yoane 17:20.

Yesu wasambwile pa mwanda wetu, ne wapushe kuba tufwanane nandi, mwâna yandi afwanana ne Tata. Kukwitana kuno kukata! Mupulusi wambile pa mwanda

wandi, “Mwana ukakonsha kukita kintu ko kwi yandi mwenyi;” “Tata wikala mwandi, yandi ukikita masaka.” Yoane 5:19; 14:10. Bino ne wena Kristu akwikala mu myima yetu, ukekita mu ifwe “kwikala ne kupanga mwâna kwikala ne kukita kwa kusansanya kwandi.” Bafilipi 2:13. Twakakita mwâna yandi wakite; twakamweneka mupashi wamwe. Ne bubu, kumutemena ne kwikala mwandi, twakakula “mu yandi mu byonse, yandi e Mutwe, Kristu.” Efeso 4:15.

9 — Busaka ne Bumi

Nzambi e mbalo ya bumi, lubyâ, ne sansanya ku nsângwa yonse. Mwâna miyala ya lubyâ kufuma ku lubyâ, mwâna mema akupupwila kufuma ku kisakulu kikwikala na bumi, nsango ikupupwila kufuma kwi yandi ku bintu byandi byonse. Ne pâna bumi bwa Nzambi bukwikala mu myima ya bantu, bukapupwililanga kwi bangi mu lusanu ne mu nsango.

Sansanya ya Mupulusi wetu yâna mu kukumbula ne kukululwisha bantu bakosa. Pa mwanda wa bîno,

wakâli kumona bumi bwandi mwâna kintu kya luse, mwâna kadi wakikishe lufu pa musalaba, ne kwipâna nsonyi. Bino ne bamalebo, nsaa yonse bakikilanga mu busaka bwa kupa sansanya kwi bangi. Eyi ni sansanya yabo. Kintu kimune mwina mwikèlele wa bwibi ukakonsha kumona mwâna busaka bwakudîpisha, kusapwila baba bakosa ne baba bafubankatshi mu bumuntu ne mu bukulu, eki ni busaka bwa bamalebo bakambwa bubi. Mupashi wa lusanu lwa Kristu lwakunêpa mwenyi, e mupashi wakujiza mu mema, ne ye kinyâ mwâna nzubu ya sansanya

yâkila. Eyi ni mupashi bana ba Kristu bakaba nayo, ne busaka bwabo bakakita.

Mwâna lusanu lwa Kristu lukwikala mu mwina mwikèlele, mwâna mupashi wabotu, ukakonsha kufisama. Mubuko wandi mwaâkile ukakimwenekwa kwi bonse bakwitana nafwe. Mupashi wa Kristu mu mwina mwikèlele, uba mwâna kisakulu mu lukasu, kukupupwila kwâna kukolela bonse ne kukita baba bekala kufwa, basakamune kunwa mema a bumi.

Lusanu kwi Yesu lukamwenekwa mu miyala ya kwikita mwâna yandi wakite pa mwanda wa nsango ne kukumbula kwa bantu. Lukatusa mu lusanu, bukole, ne kusangalala pamo ne bintu byonse bibi na Tata wetu wa mu mema.

Bumi bwa Mupulusi pa nsângwa kwakâli bumi bwa kupumuna ne kwikalasa mwenyi, mwâna wakikile mu busaka bwamune ne bwamune, kavyâna kupumuna, mu busaka bwa kupulusa bantu bakosa. Kufuma ku ntâna ya ku Betelemu kufika ku Kalivale, walondile nzila ya kwinyima,

wakâli kukeba kulekeleshwa ku misaka ikosa, mu nzila zapikata, ne mu busaka bwamune ne kufubankatsha. Wambile, “Mwana wa muntu wakeisa kusapwilwa, mwâna kadi kwîsa kusapwila, ne kupa bumi bwandi mwâna malamba pa mwanda wa bavula.” Mateo 20:28. Eki kyâna kintu kikata kimune mu bumi bwandi. Bintu byonse byakâli bya nkûsu ne byakusapwila. Kwâna kukita bwina bwa Nzambi ne kukumbisha busaka bwandi, eko kyâna kyakudya ne kunwa kwandi. Bwenyi ne bwina bwandi byakâli kavyâna mu busaka bwandi.

Bino ne baba bakwitana mu ngolo ya Kristu, bakaba na bukwashi wa kunêpa kintu kyonse, kwâna bangi bafwile pa mwanda wabo bakwitane mu kipa kya mu mema. Bakakita byonse bingi bakonsha kwâna nsângwa yikale yabotu pa mwanda wa kwikala kwabo. Eyi ni mafulo a mwina mwikèlele wakusakulwa kinyâ. Kavyâna muntu akwîsa kwi Kristu, ne mwina mwikèlele wandi ukafukwa miyala ya kwambila bangi mukwabo wabotu wamwene mu Yesu; mambu a kinyâ ne makâkile akakonsha kufisama mu mwina

mwikèlele. Twakala ne lwalo lwa bululame bwa Kristu, ne kusansanywa na sansanya ya Mupashi wandi kwikala mu ifwe, twakonsha kwikala na bukwashi wa kwamba. Twakalasa ne kumona kuba Yave wabotu, twakaba na kintu kya kwambila. Mwâna Filipo mwâna wamwene Mupulusi, ne ifwe twakwitana bangi mu kwikala nandi. Twakapanga kumwena bantu buwamfu bwa Kristu, ne bintu bikimwenekwa bya nsângwa îsa. Kwikala na miyala ya kukola ya kulonda nzila yâna Yesu atambwile. Kwikala na kusakamuna kukata kuba baba batubinga bamwene

“Mwana wa Nzambi, wakufumisha bubi bwa nsângwa.” Yoane 1:29.

Ne busaka bwa kusansanya bangi bukabwela ne nsango kwi ifwe bene. Eyi kyâna kyâna Nzambi mwâna atupele mwanya wa kwikita mu mapangô a kukululwisha. Wapêne bantu bukwashi bwa kwikala bakwitana mu bumuntu bwa Nzambi, ne kupa nsango kwi bangi babo. Eki ni lukumbi lwâkila, sansanya ikata, bingi Nzambi a kukonsha kupa bantu. Baba bakwitana mu busaka bwa lusanu, baba pâna pafupi na Mupangî wabo.

Nzambi wakonsha kupa mambu a bukwashi bwabotu, ne busaka bwonse bwa lusanu, kwi bamalebo ba mu mema. Wakonsha kukita nzila ingi kwâna kukumbisha kyâna kyandi. Mwâna kadi mu lusanu lwandi lwa kushâko, waswile kwikita batu basakani nandi, ne Kristu, ne bamalebo, kwâna tufwanane mu nsango, mu sansanya, mu kukumbuka kwa mupashi, kwâna kufuma mu busaka bwa kunêpa mwenyi.

Twakwitana mu kusangalala ne Kristu mu makasa yandi. Kintu

kyonse kya kunêpa mwenyi pa mwanda wa bangi, kikolela mupashi wa kupa mu mwina mwikèlele wa wene, kumukwitanisha pafupi ne Mupulusi wa nsângwa, yandi "wakâi mupika, mwâna kadi pa mwanda wenu ... wafikile mupika, kwâna mwâna bumuntu bwandi bwamupika mwafikile bupika." 2 Bakolinto 8:9. Ne ni mu bubino mwa kukumbisha kyâna Nzambi mu kufukwa kwetu, bumi bukakonsha kwikala nsango kwi ifwe.

Ungikita busaka mwâna Kristu apanga bana bandi bakite, ne kukwata myina kwi yandi, ukamwena bukwashi bwa kwikalasa mu mambu a mupashi ne kumanya kikata mu mambu a Nzambi, ne ukakosa njala ne kukosa mema ya bululame. Ukasambila kwi Nzambi, ne ntemo yobe yikakola, ne mwina mwikèlele wobe ukakokolola mu kisakulu kya kukululwisha. Kukwitana na makasa ne malwa, bikukwasa kwîsa na Mambu a Nzambi ne kusambila. Ukakula mu ngolo ne mu kumanya Kristu, ne

ukakumbika mwina mwikèlele wabotu.

Mupashi wa busaka bwa kunêpa mwenyi pa mwanda wa bangi, uleta kukula, bukole, ne buwamfu bwa Kristu mu bumuntu, ne uleta bukwashi ne sansanya kwi wene. Miyala ikakulambuka. Kwikala ko mwanya wa bushenshe kana wa kwikalasa mwenyi. Baba bakikita bubino mu ngolo ya Kristu, bakakula ne kukola mu busaka bwa Nzambi. Bakaba na meso amâkile a mupashi, ntemo yâkila ne yâkila, ne ngolo yamune mu busambila. Mupashi wa Nzambi, ukikita mu

mupashi wabo, uleta mambu mâkile a mwina mwikèlele mu kwitana na kukwata kwa Nzambi. Baba bakîpa bubino mu busaka bwa kunêpa mwenyi pa mwanda wa bangi, bakikita bukwashi bwabo bwakukululwisha kinyâ.

Nzila imune ya kukula mu ngolo, ni kukita busaka buna Kristu watulajile—kwikita, mwâna ngolo yetu, mu kusansanya ne kukolela baba bakubuyila bukwashi twakonsha kupa. Bukole bukîsa mu busaka; kwikita ke kintu kyâkila cha bumi. Baba bakapanga kusunga bumi bwa Kristu mu kupokela

nsango îsa mu nzila ya ngolo, ne kwikita kavyâna pa mwanda wa Kristu, bapanga kwikala mu kupokela makela kavyâna kwikita. Ne mu mambu a mupashi mwâna mu mambu a mâkele, bîno bikulutisha kufwa ne kuma. Muntu wakukana kukita makasa yandi, mu bukûsu bukashâla na ngolo ya kuyitekeza. Bino ne Muklistu wakakana kukita ngolo yandi yakupelewa kwi Nzambi, kavyâna wakukana kukula mu Kristu, mwâna kadi ukashâla ne ngolo yandi yâkale.

Nkômbe ya Kristu ke kintu kyâna Nzambi apangile pa kukululwisha bantu. Kisaka kyandi ni kusapwila bukwashi bwabotu ku nsângwa. Ne bana bonse ba Kristu bafwainwa kukita bîno. Bonse, mwâna ngolo yandi ne mwanya wandi, bafwainwa kukumbisha bukwashi bwa Mupulusi. Lusanu lwa Kristu lukumwenekwa kwi ifwe, lukukita ifwe tukile kukata kwi bonse bakumanya ko yandi. Nzambi watupele lubyâ, kavyâna pa mwanda wetu bene, mwâna kadi kwâna kulubwela kwi bangi.

Mwâna bana ba Kristu bakâla na meso pa busaka bwabo, kwakâla bantu bakumi pâna kuna nkûtu wa kumwe lolo bakasapwila bukwashi bwabotu mu nsângwa ya bangi. Ne bonse bakakonsha kukita busaka kavyâna mwenyi, bakakonsha kusunga busaka mu makasa yabo, mu lusanu lwabo, ne mu busambila bwabo. Ne kwakâla busaka bwakola bwakukwata myina mu nsângwa ya Baklistu.

Twakonsha kukita kavyâna kwîsa ku nsângwa ya bangi, kana kufuma mu n'ganda yetu, mwâna mbalo yetu yekâle pâna, kwâna tukite

busaka pa mwanda wa Kristu. Twakonsha kukita bîno mu n'ganda yetu, mu nkômbe, pamo na baba tukwitana nabo, ne pamo na baba tukitanga busaka.

Kibutula kikata kya bumi bwa Mupulusi pa nsângwa kwakite mu busaka bukole mu n'ganda ya misaka ku Nazareti. Bamalebo basapwishi bâna nandi, Mwine wa bumi, mwâna atambwila pamo na bantu bakusaka ne bakikita busaka, bakamumanya ko, bakamupa ko lukumbi. Wâna kukumbisha kyâna kyandi mu busaka bwandi bwakudîpisha mwâna mwâna

wapwisha bakosa kana atambwila pa mema makosa a ku Galilaya. Bino ne ifwe mu busaka bwakudîpisha ne mbalo yakudîpisha mu bumi, twakonsha kutambwila ne kwikita pamo na Yesu.

Mupostolo ukutumbwila, “Kila muntu, pâna akwitana, kwikaleni mwâna bubino ne Nzambi.” 1 Bakolinto 7:24. Muntu wa busaka wa makasa, ukakonsha kusunga busaka bwandi mu nzila yakupa lukumbi kwi Mwine wandi, pa mwanda wa kukîkala kwandi. Twakala mulondi wa kinyâ wa

Kristu, ukasunga mambu yandi mu byonse akita, ne kumweneka bantu mupashi wa Kristu. Muntu wa misaka, ukakonsha kwikala nkûtu ne mwine wâkile wa yandi wakikite mu busaka bwakudîpisha mu nsângwa mu matongo ya Galilaya. Kila muntu wakupa zina lya Kristu, afwainwa kwikita bubino, kwâna bangi, mu kumona misaka yandi yabotu, basumbulwe kupa lukumbi kwi Mupangî wabo ne Mupulusi wabo.

Bavula bakilambwila kupa makasa yabo mu busaka bwa Kristu mwâna bangi bakulwile na makasa amane

ne bubwe. Mwanya wamune wakulumbwa kuba kumpa baba ba na makasa mâkile bakeba kupa ngolo yabo mu busaka bwa Nzambi. Bavula bamwene kuba makasa kapêwa kumpa bangi baswile mwâna kadi kwi babo bakemanyika, kwâna babo bakemanyika ko, kavyâna bakwitana mu misaka kana mu malamba. Mwâna kadi mambu a bîno makulumbwa ko bubino mu kifwanekesho. Mwâna mwine n'ganda wakwitana basapwishi bandi, wapêne kila muntu busaka bwandi.

Mu mupashi wa lusanu, twakonsha kukita misaka yakudîpisha ya bumi "mwâna kwi Mwine." Bakolose 3:23. Lusanu lwa Nzambi lukwikala mu mwina mwikèlele, lukamwenekwa mu bumi. Mupashi wa Kristu wabotu, ukatusa; ne mubuko wetu ukakumbula ne kusansanya.

Ukakonsha kukeba kavyâna kintu kikata, kana kulolela makasa mâkile, mwâna ungikita busaka bwa Nzambi. Ukakonsha kukeba kavyâna kumanya bîna nsângwa ikambila pa mwanda wobe. Bumi bwobe bwa bukûsu, nkûtu wa

ntemo yobe ya kinyâ ne kîkile, ne bangi bamwene kuba wena ukapanga kubasansanya, busaka bwobe bukakonsha kuvwa ko.

Mwina wa Kristu wakudîpisha ne mupika, wakonsha kwikala nsango kwi bangi. Kukonsha kwikala ko kumanya kuba bakita nsango yamune, mwâna kadi mu mubuko wabo wakumanya, bakakonsha kusangwila nsango îkakula ne kukola; ne mafulo mâkile bakakonsha kumanya kavyâna mu bukûsu bwa malamba a nkûsu. Bakakonsha kwikala ko kumanya kana kwimweneka kuba bakita

kintu kikata. Bakakebwa ko kwisanga ne bukumbi pa mwanda wa nkonko. Bafwainwa kukita bukûsu mwâna bukûsu, kukita busaka bwabo mwâna bîna Nzambi akapanga, ne bumi bwabo bukakonsha kuvwa ko. Myina yabo bene îkakula ne kukumbika mwâna kifwanekesho kya Kristu; babasakani ne Nzambi mu bumi buno, ne bubino bakwikala na bukwashi wa busaka bwa mu mema, ne sansanya kavyâna mîndo ya bumi îsa.

10 — Kumanya Nzambi

Nzambi aba na nzila ivula ikakonsha kwitulungwilanga mu kumanyika kwi ifwe ne kutwitisa mu kukwitana nandi. Mâkele akambila na meso yetu kavyâna kupumuna. Mwina mwikèlele wakufumula ukasangwa na lusanu ne lukumbi lwa Nzambi mwâna bîna afumbwile mu misaka yandi. Kutwi kwakuteleka kukakonsha kumanya ne kumvwisha mambu a Nzambi mu bintu bya mâkele. Mapata ambwâmbwâ, mâta makata, mikola ne malanga, kitunga kikapupwila, mvula ikuna,

kasa kane kane, buwamfu bwa mema, byonse bîno bikambila na myima yetu, ne kutusakamuna kwâna tumanye yandi mwapangile byonse bya bîno.

Mupulusi wetu wakwitanyisha mafunjisho yandi matemena ne bintu bya mâkele. Mâta, muni, malanga a mu mifwampu, matongo, mema, ne mema mâkile a mu mema, pamo na bintu bya bumi bwa bukûsu, byonse byâna kwitana ne mambu a mambu, kwâna mafunjisho yandi akakonsha kwibwelela mu myima, ne mu

busaka bukole bwa muntu wa makasa.

Nzambi ukapanga bana bandi bakuminye misaka yandi, ne kusansanywa na buwamfu bwabotu ne bwakole, bwakupâna bwa kukumbisha n'ganda yetu ya nsângwa. Yandi mutemena wa bintu byabotu, ne kujila bintu byonse byabotu mu kumona, yandi mutemena buwamfu bwa bumuntu; ukapanga twakule bwâkile ne bukole, ne buwamfu bwabotu bwa malanga.

Twakateleka kumpa, misaka ya Nzambi yapangwa îkatufunjisha mafunjisho matemena a kuteleka ne ntemo. Kufuma ku ntonyi zitambwila mu nzila yabo yamane mu mema kufuma mwaka ne mwaka ku nzila yabo yapangwe, kufika ku kintu kikidi kunke, bintu bya mâkele byonse byteleka mambu a Mupangî. Ne Nzambi uba na bukwashi pa kintu kyonse ne kusunga byonse byapangile. Yandi wakusunga nsângwa yonse ya mu mema, ne nsaa yamwe uba na bukwashi pa kintu kya muni mupika ukwimba lwimbo lwandi lwakudîpisha kavyâna makasa.

Mwâna bantu bakwenda mu busaka bwabo bwa bukûsu, ne mwâna bapanga busambila; mwâna bakwikala mu nsaa ya bufuku, ne mwâna bakata mu lubyâ; mwâna mupika akudya mu n'ganda yandi, kana mupika akwitana bana bandi pa mesa yabo yabule; kila muntu, Tata wa mu mema uba nandi na bukwashi. Kavyâna meso akulila ayâna Nzambi aamwenako. Kavyâna nsansa ayâna aamwenako.

Twaketemenela bîna bîno kinyâ, bukumbi bwonse bwakushâko bwakavwa. Bumi bwetu bwakavwa na kukosa mwâna lolo; mwâna

bintu byonse, bikata kana bidi, byakavwa mu makasa a Nzambi, yandi wakashâla na bukumbi pa mwanda wa busaka bwavula, kana kukosa pa mwanda wa kulema kwabo. Twakavwa na kupumuna kwa mwina mwikèlele, bavula bakamanya ko kwa nsaa ivula.

Mwâna meso mwenu akusansanywa na buwamfu bwa nsângwa, panganî kukumbuka nsângwa îsa, îkakonsha kumanya ko kufwa ne bubi; pâna bumuntu bwa mâkele bukakonsha kwikala na mîndo ya bukumbi. Lesa mwina mwikèlele wobe wapange n'ganda

ya bakulupwe, ne kukumbuka kuba yikaba ne lukumbi kujila bîna wakonsha kupanga mu mwina mwikèlele wobe. Mu makasa mane a Nzambi mu mâkele, tumona kumpa mwâna lubyâ lwandi lufumile. Kwalembwa, “Meso kakamona ko, ne kutwi kakaiwa ko, ne mwina mwikèlele wa muntu kakasakamuna ko, bîna Nzambi akesekelesa ku baba bakumutemena.” 1 Bakolinto 2:9.

Mwimbi ne muntu wa mâkele, bakaba na bintu byavula bya kwambila pa mwanda wa mâkele, mwâna kadi Muklistu ni yandi

wakusansanywa na buwamfu bwa nsângwa mu bukole, mwâna umanya misaka ya Tata wandi ne kumona lusanu lwandi mu malanga ne mu mâta. Kavyâna muntu wakonsha kumanya bukole bwa matongo ne mifwampu, kasa ne mema, twakamona ko mwâna bîna Nzambi alumbwila lusanu lwandi kwi bantu.

Nzambi ukambila nafwe mu busaka bwandi bwa bukwashi ne mu mubuko wa Mupashi wandi mu mwina mwikèlele. Mu mambu atubinga, mu kusakulwa kwakukita bukûsu mu ifwe, twakonsha

kwamba mafunjisho matemena mwâna myima yetu yikafumuka kwâna kumona. Mwimbi, mwâna alonda busaka bwa Nzambi, ukutumbwila, “Nsângwa yonse yabujile buwamfu bwa Yave.” “Wena walunge, ne ukakeba bîna bîno, yandi ukamanya lusanu lwa Yave.” Misambo 33:5; 107:43.

Nzambi ukambila nafwe mu mambu yandi. Kûno kuno tuba na mambu a bumuntu bwandi akîkile, busaka bwandi ne bantu, ne busaka bukata bwa kukululwisha. Kûno kuno kumwenekwa mbelo yetu mambu a bapatriaki ne

bamupofweto ne bantu bangi bâkile ba kâle. Babo be bantu “baba na mimpu yamwe mwâna ifwe.” Yakobo 5:17. Tumona mâkalulwilwe mu makasa mwâna yetu, mâkaponwe mu makasa mwâna ifwe, mwâna kadi bakasangwile ngolo ne nkonko mu ngolo ya Nzambi; ne kumona bîno, twakolelwa mu kulwisha kwetu bululame. Mwâna tubala mambu a mwina mwikèlele wabotu wapêne babo, lubyâ ne lusanu ne nsango yâna bakwitana, ne busaka bakite mu ngolo yapêne babo, mupashi wabasangwisha ukolela mu myima yetu mwâna luso lwa kuba mwâna

babo mu bumuntu—mwâna babo kutambwila na Nzambi.

Yesu wambile pa mwanda wa Mambu a Nzambi a Kâle,—ne bukupu bwa kinyâ mu Mambu a Mpa,—“Bîno byonso bîno bikumbula mambu pa mwanda wami,” Mupulusi, yandi mwâna mitemena yetu ya bumi bwa nsaa yonse. Yoane 5:39. Ee, Bible yonse ikutumbwila Kristu. Kufuma pa mambu a tanshi a kupangwa—mwâna “kavyâna yandi, kintu ko konyi kyapangwe kyapangwe”—kufika pa laka lya nkûsu, “Lolo, nsaa yami ikwîsa,”

tubala misaka yandi ne kuteleka miyala yandi. Yoane 1:3; Kifumbuwo 22:12. Ungapanga kumanya Mupulusi, keba Mambu Mâkile.

Jisa mwina mwikèlele wobe mambu a Nzambi. Mambu a bîna ni mema a bumi, akuzimya njala yobe. Ni makela a bumi a ku mema. Yesu ukutumbwila, “Kavyâna mwakudya mema a Mwana wa muntu, ne kunwa mema yandi, mwemuna ko bumi.” Ne yandi mwenyi ukamba, “Mambu naambila, ni mupashi, ne ni bumi.” Yoane 6:53, 63. Myima yetu yîkala

na makola ku bîna tunudya ne tunwa; ne mwâna mu mambu a mâkele, bino ne mu mambu a mupashi: bîna tupanga mu myima yetu, bîno bîkakola ne kukumbisha bumuntu bwetu bwa mupashi.

Mambo a kukululwisha, ni mambo bamalebo bakapanga kumona; ukaba sayansi ne lwimbo lwa bakulupwe mu nsaa yonse ya nsângwa. Bîna bîno byakadi bikila mwanya wa kupanga ne kukeba lolo? Lusanu lwa Nzambi lwa kushâko ne lwa Yesu, nêpa lyakite pa mwanda wetu, byakusakamuna mambu matemena ne kîkile.

Tufwainwa kwikala na mambu a Mupulusi wetu mutemena ne Mukwasyi wetu. Tufwainwa kupanga mambu a yandi wîsa kwîsa kukululwisha bantu bandi mu bubi bwabo. Mwâna tupanga bubino mambu a mu mema, ntemo yetu ne lusanu lwetu bikakola, ne busambila bwetu bukakolelwa kwi Nzambi, mwâna bukakwitana ne ntemo ne lusanu. Bukaba na lungenyi ne bushwe. Kwikala na ntemo yamune mu Yesu, ne mwina mwikèlele wa bukûsu mu ngolo yandi ya kukululwisha kinyâ bonse bakwîsa kwi Nzambi mu mwanda wandi.

Mwâna tupanga mu kukumbika kwa Mupulusi, twakapanga kwikala bakusakulwa kinyâ ne bamanya mu bumuntu bwandi bwâkile. Kwikala na njala ne mema mu mwina mwikèlele kwâna kuba mwâna yandi tukutemena. Bukupu mapangô yetu ekala mu Kristu, bukupu twakambila pa mwanda wandi kwi bangi, ne kumwena ku nsângwa.

Bible kyâna kulembwa pa mwanda wa bantu ba sayansi kumpa; mwâna kadi, kyâna kulembwa pa mwanda wa bantu bonse. Mambu

makata makata ya kukululwisha, akusungwa mu kumweneka mwâna lubyâ lwa nsaa ya midi; kavyâna muntu wakapokelwa, kana kulakata nzila, kavyâna baba balonda mwanya wabo bene, kavyâna bîna Nzambi alumbwila pâna.

Twakonsha kupokela ko mambu a muntu mwine pa mwanda wa mafunjisho a Mambu Mâkile, mwâna kadi tufwainwa kwibalela mambu a Nzambi ifwe bene. Twakepa bangi kwitulungwila, twakaba na ngolo ikosa ne makasa akata. Ngolo yâkile ya mwina

mwikèlele yikakonsha kukosa pa mwanda wa kukaba kwikita busaka pa mwanda wa mambu matemena, kufika ku kushâla na ngolo ya kumanya mambu mâkile a mambu a Nzambi. Mwina mwikèlele ukakula twakikita busaka mu kukeba mambu a Bible, kukumanya Mambu Mâkile ne Mambu Mâkile, ne bintu bya mupashi ne bya mupashi.

Kavyâna kintu kikakonsha kukolela lungenyi mwâna kukeba Mambu Mâkile. Kavyâna buku ukakonsha kukumbula mapangô, kupa ngolo ku makasa, mwâna mambu makata

ne makata a Bible. Mambu a Nzambi twakalembwa bubino, bantu bakaba na lungenyi lukata, bumuntu bwâkile, ne bukole bwa kyâna kyâna bîna bikumwenekwa kavyâna mu nsaa yeno.

Mwâna kadi bukwashi bukidi bwakupokela mu kutanga Mambu Mâkile mu mwânda. Muntu wakonsha kutanga Bible yonse, mwâna kadi wakashâla kwakumona buwamfu bwandi, kana kumanya mambu yandi mâkile ne afisame. Kipandekelo kimune kikutangwa kufika mwâna mambu yandi akîkile mu mwina

mwikèlele ne kumweneka mwâna mambu yandi akwitana ne mapangô a kukululwisha, kuba na bukole kujila kutanga bingi bingi bibangibângi, kavyâna kyâna kyâna kikalumbwa, ne kavyâna mafunjisho matemena. Sungâna Bible yobe. Mwâna ukwata mwanya, yitanga; sunga mambu mu mwina mwikèlele wobe. Ne mwâna utambwila mu nzila, ungatanga kipandekelo ne kupanga mwina mwikèlele wobe, ne kububino kusunga mu mwina mwikèlele.

Twakonsha kupokela lungenyi kavyâna bukeba bwamune ne busambila bwa mwina mwikèlele. Bingi bingi bibangibângi bya Mambu Mâkile biîkile pâna, bikakonsha kumwenwa ko; mwâna kadi bingi, mambu yandi akadi pa mwanya wa kumwenekwa pa meso. Mambu Mâkile afwainwa kukumanywa ne Mambu Mâkile. Kufwainwa kwikala na kukeba kukole ne kukeba kwa mwina mwikèlele. Ne kukeba bubino kukapêna malamba makata. Mwâna muntu wa kukeba bisaka bikumweneka bifisame mu nsângwa, buno ne muntu

wakukeba mambu a Nzambi mwâna bintu bifisame, wakamona mambu a kushâko, afisame kwi wakukeba kavyâna bukeba. Mambu a mupashi, akukebwa mu mwina mwikèlele, akaba mwâna kasa kakupupwila kufuma ku kisakulu kya bumi.

Bible ikonsha kutangwa kavyâna busambila. Mwâna twakafumula papâna yandi, twafwainwa kusambila kwâna Mupashi Mwaâkile atulungwile, ne tukapêna. Mwâna Natanaele wîsa kwi Yesu, Mupulusi wakambila, “Tala Muisalele wa kinyâ, wâna

mambu ko!” Natanaele wamba, “Mbiki wamanya?” Yesu wamwasha, “Filipo wâna kukwitana, nâna wâdi ku tanshi ya kikunku kya mkuyu, namwene.” Yoane 1:47, 48. Ne Yesu ukatusa ne ifwe mu mbalo ya busambila yafisame, twakamukeba kwâna atupe lubyâ, twamanye mambu a mambu. Bamalebo ba mu nsângwa ya lubyâ, bakaba pamo na baba mu mwina mwikèlele wakudîpisha bakakeba kwâna Nzambi abalungwile.

Mupashi Mwaâkile ukakumbula ne kupa lukumbi kwi Mupulusi.

Kisaka kyandi ni kumwena Kristu, bwâkile bwa bululame bwandi, ne kukululwisha kukata kwetu kwakwitana mu mwanda wandi. Yesu ukutumbwila, “Ukakupokela byami, ne kukumwena kwi mwenu.” Yoane 16:14. Mupashi wa mambu keki mufunjishi wa mambu a Nzambi. Mbiki Nzambi akuminya bantu, mwâna apêne Mwana wandi kwîsa kufwila pa mwanda wabo, ne kukita Mupashi wandi mufunjishi wa muntu ne mulungwilishi wa nsaa yonse!

11 — Bupwilo bwa Kusambila

Mu mâkele ne mu kumweneka, mu busaka bwandi bwa bukwashi, ne mu mubuko wa Mupashi wandi, Nzambi ukambila nafwe. Mwâna kadi bîna bîno byakadi bikila; tufwainwa ne kufumulwila myima yetu kwi yandi. Kwâna twikale na bumi bwa mupashi ne ngolo, tufwainwa kwikala na kukwitana kwa kinyâ na Tata wetu wa mu mema. Myima yetu yikakonsha kusangwa kwi yandi; twakonsha kupanga misaka yandi, lusanu lwandi, nsango yandi; mwâna kadi bîna bîno, mu mwanya wamune,

kavyâna kukwitana nandi. Kwâna tukwitane na Nzambi, tufwainwa kwikala na kintu kya kwambila pa mwanda wa bumi bwetu bwa bukûsu.

Kusambila ni kufumula mwina mwikèlele kwi Nzambi mwâna kwi mukwabo. Kavyâna mwâna Nzambi aye kumanya bîna ifwe, mwâna kadi kwâna ifwe twakonsha kumupokela. Kusambila kukakonsha kutusulusha Nzambi, mwâna kadi kukatusa kwi yandi.

Mwâna Yesu wâna pa nsângwa, wafunjishe bana bandi

mâkalusambila. Wabalongwile kwîsa na bintu byabo bwa bukûsu mbelo ya Nzambi, ne kwîpâna makasa yabo yonse kwi yandi. Ne laka lyapêne babo kuba busambila bwabo bukakaiwa, ni laka ne kwi ifwe.

Yesu mwenyi, mwâna wâna pa nsângwa, wakâli mu busambila buvula. Mupulusi wetu wakwitanyisha na makasa ne bufubankatshi bwetu, mwâna wafikile mwâna muntu wakusambila, wakupusha, kukeba kwi Tata wandi ngolo yamune, kwâna afike na bukole mu busaka

ne mu makasa. Yandi ke mwinyisho wetu mu bintu byonse. Yandi mwâna mukwetu mu bufubankatshi bwetu, “kakebwa mu bintu byonse mwâna ifwe;” mwâna kadi mwâna wakambwa bubi, bumuntu bwandi bwakuminya bubi; wakikise makasa ne mambu akosa mu nsângwa ya bubi. Bumuntu bwandi bwakite kusambila kwikala kintu kya bukwashi ne bupwilo. Wamwene nteko ne sansanya mu kukwitana na Tata wandi. Ne twakala Mupulusi wa bantu, Mwana wa Nzambi, wamwene bukwashi bwa kusambila, bukupu

bantu bafubankatshi ne bubi, bafwainwa kumona bukwashi bwa busambila bwamune ne kavyâna kupumuna.

Tata wetu wa mu mema uba mu kwitubila kwâna kutupe nsango yandi yonse. Ni bupwilo bwetu kunwa mema mu kisakulu kya lusanu lwa kushâko. Bwa kumweneka kuba twasambila kadi! Nzambi uba na bukwashi ne bwina bwa kuteleka busambila bwa mwina mwikèlele wakudîpisha wa bana bandi, ne kadi ifwe tulekanga kumweneka bukumbi bwa kwambila Nzambi bintu byetu.

Bamalebo ba mu mema bakapanga kupu kwa bantu bakosa, babakosa na makasa, mwâna mwina mwikèlele wa Nzambi uba na lusanu lwa kushâko, uba na bukwashi wa kupa kujila bîna bakonsha kwipusha, ne kadi bantu basambila kadi ne kutemena kadi? Bamalebo batemena kwifukama mbelo ya Nzambi; batemena kwikala pafupi nandi. Bamona kukwitana na Nzambi mwâna sansanya yabo ikata; ne kadi bana ba nsângwa, baba na bukwashi bukata bwa Nzambi bukadi bangi, bamweneka kwikala na kupu mu kutambwila kavyâna lubyâ lwa

Mupashi wandi, kavyâna kukwitana na kwikala kwandi.

Mîndo ya yaya mubi ikasa baba bakapwilikisha kusambila. Makasa a mwina mwikèlele mubi akebanga kubalundwisha mu bubi; byonse bîna mwâna bakakana kukita bupwilo bwapêne Nzambi mu kwitula kwa kusambila. Lwâni bana ba Nzambi bakala bukumbi wa kusambila, mwâna kusambila ke kikasa mu makasa a ntemo kya kufumula n'ganda ya Nzambi, pâna kusungwa makasa mane a Nzambi? Kavyâna kusambila kavyâna kupumuna, ne kukeña kukole,

twikala mu makasa ya kufubankatsha ne kufumisha nzila yabotu. Mwina mwâna mwina mwikèlele ukeba bukûsu kusunga nzila ya kitunga kya ngolo, kwâna twakonsha kukwata ngolo ne ntemo ya kulwisha makasa.

Bikala na mambu matemena mâna twakonsha kulolela kuba Nzambi ukateleka ne kwitasha busambila bwetu. Kimune kya tanshi ni kuba twamwene bukwashi bwetu bwa kusapwilwa kwi yandi. Walakile, “Nakupa mema kwi wakosa mema, ne kasa ku nsângwa yawile.” Yesaya 44:3. Baba bakosa njala ne

mema ya bululame, baba bakosela Nzambi, bakonsha kuba na kukîkwa kuba bakakuta. Mwina mwikèlele ufwainwa kwikala na mwanya wa kukupokela Mupashi, kana nsango ya Nzambi yikakonsha kupokelwa.

Bukwashi bwetu bukata ke mambu mâkile akambila pa mwanda wetu. Mwâna kadi Mwine ufwainwa kukeba kwâna atukite bîna bîno. Ukutumbwila, “Ipushani, ne mwakapêna.” Ne “Yandi wakakana ko kupa Mwana wandi, mwâna kadi wamupele pa mwanda wetu,

mbiki wakakana kumpa bintu byonse?” Mateo 7:7; Baloma 8:32.

Twakala na bubi mu myima yetu, twakala na bubi bukadi tumanya, Mwine ukakana kututeleka; mwâna kadi busambila bwa mwina mwikèlele wakudîpisha ne wakulekelesha, bukatelekelwa nsaa yonse. Mwâna bintu byonse bubi bimanyikwa bingi bîsulwa, twakonsha kutemena kuba Nzambi ukaitasha busambila bwetu. Bwina bwetu bukakonsha kukupa lukumbi kwi Nzambi; ni bukwashi bwa Yesu bukatupulusa, mema yandi akatukosola; mwâna kadi

twikala na busaka bwa kukita bîna bîna bwa kupokelwa.

Kintu kingi cha busambila bwa nkonko ni ntemo. “Wena wakwîsa kwi Nzambi ufwainwa kutemena kuba yandi e, ne kuba yandi ukapa malamba ku baba bakumukeba mu ntemo.” Bahebelu 11:6. Yesu wambile kwi bana bandi, “Bintu byonse bintu bya mukeipusha mwâna musambila, temenani kuba mwapokele, ne mwakabikala nabyo.” Marko 11:24. Twamutemena pa mambu yandi?

Laka ni lya kushâko ne kavyâna mpaka, ne yandi wakîkala wapêne laka. Mwâna twakapokela ko bintu bîna twipushile, mu nsaa yatwipushila, twafwainwa kutemena kuba Mwine ukateleka ne kuba ukaitasha busambila bwetu. Ifwe twakosa ne kumona kukufupi, nsaa ingi twipusha bintu bikakonsha kukosa ko, ne Tata wetu wa mu mema mu lusanu ukaitasha busambila bwetu mu kutupeka bîna bikaba byabotu kwi ifwe—bîna ifwe bene twakapusha twakamona bintu byonse mwâna bibi. Mwâna busambila bwetu buboneka kavyâna kwitashwa, tufwainwa

kukwata pa laka; mwâna nsaa ya kwitasha ikwîsa, ne twakapokela nsango yâna tukebwa. Mwâna kadi kupanga mambu kuba busambila bwetu bukaitashwa mu nzila yâna tupusha, ne bintu bîna tupusha kinyâ, ni kukita bwibi. Nzambi ni walunge kujila kukosa, ne wabotu kujila kukana kintu kyabotu kwi baba batambwila kululame. Bino ne wewe, kalesa kutemena yandi, ne twakamona ko kwitasha kwa busambila bwobe mu nsaa yamwe. Yala pa laka lwandi lwa kinyâ, "Ipushani, ne mwakapêna."

Twakapusha mambu a makasa ne bukumbi bwetu, kana kupanga kumanya bintu byonse twakamona ko bîkîle, mwâna twâna ntemo, mambu akosa akakula ne kukola. Mwâna kadi twakwîsa kwi Nzambi, mwâna twakimwena bufubankatshi ne bukwashi, mwâna ifwe, ne mu ntemo yakudîpisha ne yakwikala, kwambila yandi wakumanya byonse, wakumona bintu byonse mu kupangwa, ne kusunga byonse mu bwina bwandi ne mambu yandi, yandi wakonsha ne ukateleka lila lyetu, ne kupa lubyâ mu myima yetu. Mu busambila

bwa kinyâ, twakwitanishwa na mwina mwikèlele wa Nzambi. Twakonsha kwikala ko na mambu mâkile mwâna mwina mwikèlele wa Mupulusi wetu ukwikala mwâna akupepa, mwâna kadi bîna bîno ni kinyâ. Twakonsha kwikala ko na kumona kukwata kwandi, mwâna kadi makasa yandi akwikala mu ifwe mu lusanu ne bukole.

Mwâna twakwîsa kusambila lusanu ne nsango kwi Nzambi, tufwainwa kwikala na mupashi wa lusanu ne kulekelesha mu myima yetu. Mbiki twakonsha kusambila, “Tulekelesha

bubi bwetu, mwâna ifwe tulekelesha baba batubwile," ne kadi twikala na mwina mwikèlele wakakana kulekelesha? Mateo 6:12. Twakalolela busambila bwetu buteletwe, tufwainwa kulekelesha bangi mu nzila yamwe ne mu mwanya wamwe mwâna twalolela kulekeleshwa.

Bukole mu kusambila kyâna kitwe kyakupokela. Tufwainwa kusambila nsaa yonse twakapanga kukula mu ntemo ne mu mwina mwikèlele. Tufwainwa kwikala "mu busambila kavyâna kupumuna," "kukolela mu

busambila, ne kukeña mu busambila ne kusangula.” Baloma 12:12; Bakolose 4:2. Petelo ukulungwila baketemena kwikala “babushe, ne kukeña mu busambila.” 1 Petelo 4:7. Paulo ukulungwila, “Mu bintu byonse, mu busambila ne mu kwipusha, ne kusangula, lesani bintu byenu bimanyikwe kwi Nzambi.” Bafilipi 4:6. “Mwâna kadi mwenu, batemena,” ukutumbwila Yuda, “mu busambila mu Mupashi Mwaâkile, sungâni mwenyi mu lusanu lwa Nzambi.” Yuda 20, 21. Kusambila kavyâna kupumuna, ni kukwitana kwa mwina mwikèlele

ne Nzambi kukambwa kwifumwa, mwâna bumi bwa Nzambi bukupupwila mu bumi bwetu; ne mu bumi bwetu, bwâkile ne bwâkile bukubwela kwi Nzambi.

Bikala na bukwashi bwa kukolela mu kusambila; kalesa kupa kintu ko konyi kukukana. Kita byonse byobe kwâna kusunga kukwitana pakati pa Yesu ne mwina mwikèlele wobe. Keba mwanya wonse wa kwîsa pâna kwikala na busambila. Baba bakapanga kukwitana na Nzambi, bakamwenekwa mu nkutano wa busambila, bakîkala mu busaka bwabo, ne bukole ne kusakamuna

kwakupokela nsango yonse bingi bakonsha. Bakakolesha mwanya wonse wa kwikala pâna bakapokela miyala ya lubyâ lwa mu mema.

Tufwainwa kusambila mu n'ganda, ne kujila byonse tufwainwa kwikala na busambila bwa mfisama, mwâna eki ke bumi bwa mwina mwikèlele. Mwina mwikèlele ukakonsha kukula mwâna kusambila kuletwa. Busambila bwa n'ganda kana bwa bantu bonse bukadi bikila. Mu kufisama, mwina mwikèlele ufwainwa kumwenekwa kwi Nzambi. Busambila bwa mfisama bukatelekelwa kumpa na Nzambi

wakuteleka busambila. Kutwi ko kukusakamuna kukateleka malembe ya busambila bubino. Mu busambila bwa mfisama, mwina mwikèlele uba kavyâna kusangwa na bintu byamutabinga, kavyâna mpiko. Mu bukole, mwâna kadi mu busambila bwamune, ukakwata kwi Nzambi. Mubuko wabotu ne wakolela, ukupupwila kwi yandi wakumona mu mfisama, yandi kutwi kwandi kuteleka busambila bwâna mwina mwikèlele. Mu ntemo yakole ne ya kinyâ, mwina mwikèlele ukwitana na Nzambi ne kukwata miyala ya lubyâ lwa Nzambi, kwâna kukolela ne

kusunga mu nkonko na Satana. Nzambi ke kitunga kyetu kya ngolo.

Sambila mu kintu kyobe, ne mwâna utambwila mu busaka bwobe bwa bukûsu, lesa mwina mwikèlele wobe ukumbulwe kwi Nzambi. Bubino Enoki watambwile na Nzambi. Busambila bubino bukata mwâna lupâpo lwa luse mbelo ya kitunga kya ngolo. Satana ukakonsha kukata muntu yandi mwina mwikèlele wakwikala bubino kwi Nzambi.

Kavyâna nsaa kana mbalo mu mwâna busambila bukakonsha kwikala ko bwabotu. Kavyâna kintu kikakonsha kukatusa kukumbula myima yetu mu mupashi wa busambila bwamune. Mu binji bwa bantu mu nzila, mu busaka bwa makasa, twakonsha kutumisha busambila kwi Nzambi ne kusambila mwâna Nemiya mwâna wakite pa mwanda wandi mbelo ya Mwine Alutasesi. Kintu kya kukwitana kikakonsha kumwenekwa pâna twekala. Tufwainwa kwikala na mwanya wa mwina mwikèlele kavyâna kupumuna, ne kwitana kwetu

kwikale kukumbuka kwâna Yesu akwîse ne kwikala mwâna mwenyi wa mu mema mu mwina mwikèlele.

Ne twakala na mupashi wabubi wakosa ne wakolela, twakonsha kukana kupupwila mupashi wabubi, mwâna kadi twakonsha kwikala mu mupashi wabotu wa mu mema. Twakonsha kusunga mwanya wonse wa mapangô mâkile ne mambu mâkile mu kukumbula mwina mwikèlele mu kwikala kwa Nzambi mu busambila bwa kinyâ. Baba myima yabo yîkile kwakupokela bukwashi ne nsango

ya Nzambi, bakatambwila mu mupashi waâkile kujila wa nsângwa ne kukwitana na mema kavyâna kupumuna.

Tufwainwa kumona Yesu mu mwanya wamune ne kumanya bukole bwa mambu a nsaa yonse. Buwamfu bwa bwâkile bufwainwa kujisa myima ya bana ba Nzambi; ne kwâna bîno bikite, tufwainwa kukeba kumweneka kwa Nzambi mu mambu a mu mema.

Mwina mwikèlele ufwainwa kukumbulwa ne kutala ku mutwe, kwâna Nzambi atupe mupashi wa

mu mema. Twakonsha kwikala pafupi na Nzambi mwâna mu makasa yonse yâna twakalolela ko, mapangô yetu akamwenekela kwi yandi mwâna malanga akamwenekela ku lubyâ.

Lesa bintu byobe byonse, sansanya yobe, mambu akosa yobe, bukwashi bwobe, ne makasa wobe, mbelo ya Nzambi. Ukakonsha kulema ko; ukakonsha kukosa ko. Yandi wakubala nshuki ya mutwe wobe, ukakana kumona bintu bya bana bandi. “Mwine uba na lusanu, ne bukole.” Yakobo 5:11. Mwina mwikèlele wandi wa lusanu

ukasangwa na mambu etu akosa, ne na kuyambula kwetu. Mwâna muntu utele kintu kyonse kyakumupusha. Kavyâna kintu kikata kujila yandi akonsha kukwata, mwâna yandi wakusunga nsângwa, wakululwisha bintu byonse bya nsângwa. Kavyâna kintu kikadi kikata kujila yandi akakonsha kumona. Kavyâna kipandekelo mu mwina mwikèlele wetu kikadi kikata kujila yandi akakonsha kutanga; kavyâna mambu makosa akakonsha kukata kujila yandi akakonsha kusulula. Kavyâna makasa akakonsha kumona mwana wandi wakadi,

kavyâna bukumbi bukakosa mwina mwikèlele, kavyâna nsansa ikasansanya, kavyâna busambila bwa kinyâ bukapupwila mu mîno, bîna Tata wetu wa mu mema akamona ko, kana akakana kwikala na busaka. “Yandi wapwisha myima ikosa, ne kusunga mabala yabo.” Misambo 147:3. Kukwitana pakati pa Nzambi ne mwina mwikèlele, kukaba kumweneka ne kukîkwa mwâna kwakaba muntu mukwabo ko pa nsângwa wa kusangwa na bukwashi bwandi, mwâna muntu mukwabo ko wa kupêna Mwana wandi mutemena.

Yesu wambile, “Mukeipusha mu zina lyami: ne kavamba ko kwi mwenu kuba ami nakusambila Tata pa mwanda wenu; mwâna Tata mwenyi uba na lusanu lwenu.” “Naswile mwenu: ... kwâna bintu byonse bintu bya mukeipusha Tata mu zina lyami, yandi akemupa.” Yoane 16:26, 27; 15:16. Mwâna kadi kusambila mu zina lya Yesu, ni kintu kikata kujila kumpa kuzina mu tanshi ne mu nkûsu ya busambila. Ni kusambila mu mwina mwikèlele ne mu mupashi wa Yesu, mwâna twatemenela malaka yandi, twakwikala mu

ngolo yandi, ne kwikita misaka yandi.

Nzambi ukakana kuba mwine mwakafisa kwikala mwâna muntu wa kufisa, kana mwine wa kwikala mu n'ganda ya busambila, ne kufuma ku nsângwa kwâna kwîpa mu busambila. Bumi ufwainwa kwikala mwâna bumi bwa Kristu—pakati pa matongo ne binji. Muntu wakikita kumpa kusambila, ukakana kusambila, kana busambila bwandi bukaba mwâna bwa mukâno. Mwâna bantu bakifumisha mu nsângwa, kukila mu busaka bwa Muklistu ne

kwikwata musalaba; mwâna bakakana kwikita busaka bwamune pa mwanda wa Mwine wabakite, bakashâla na kintu kya kusambila, ne kavyâna busaka bwa kusambila. Busambila bwabo bukaba bwa bwenyi ne bwa bwibi. Bakakana kusambila pa mwanda wa makasa ya bangi, kana kukumbika kyâna kyâna kya Kristu, ne kwipusha ngolo ya kwikita.

Twakosa mwâna twakapwilikisha bupwilo bwa kukwitana pamo kwâna kukolela ne kusansanya mu busaka bwa Nzambi. Mambu a mambu yandi akashâla kukosa mu

myima yetu. Myima yetu îkakana kumwenekwa ne kukumbulwa na mubuko wabo wa kukumbika, ne twakapwilikisha mu mambu a mupashi. Mu kukwitana kwetu mwâna Baklistu, twakosa bivula mu kukana kusangalala pamo. Muntu wakwifisa mwenyi mwenyi, ukakana kukumbisha kyâna Nzambi apangile. Kukolesha kwabotu kwa mambu a nsângwa mu bumuntu bwetu, kukatwitisa mu kusangalala pamo na bangi, ne kukaba nzila ya kukula ne ngolo kwi ifwe mu busaka bwa Nzambi.

Baklistu twakasangana pamo, kwambila mambu a lusanu lwa Nzambi ne mambu matemena a kukululwisha, myima yabo yikasansanywa, ne bakasansanya bangi. Twakonsha kumanya Tata wetu wa mu mema bukûsu ne bukûsu, ne kupokela mwina mwikèlele wamune wa ngolo yandi; buno twakapanga kwambila lusanu lwandi; ne mwâna twakita bubino, myima yetu yikafumwa ne kukolelwa. Twakapanga ne kwambila kujila Yesu, ne kukila kwambila ifwe bene, twakaba na kwikala kwandi buvula.

Twakapanga kupanga Nzambi buvula mwâna tumona mambu a bukwashi bwandi kwi ifwe, twakamutemena kufika nsaa yonse mu mapangô yetu, ne kusansanywa na kwambila mambu yandi ne kumupa lukumbi. Twakambila bintu bya nsângwa mwâna twikala na busaka nabyo. Twakambila bakwetu mwâna twabatemenela; sansanya yetu ne mambu akosa yetu byekwitana nabo. Mwâna kadi ifwe tuba na nsonga ikata ya kutemena Nzambi kujila kutemena bakwetu ba nsângwa; byafwainwa kwikala bintu bya mâkele mu nsângwa kumukita wa tanshi mu

mapangô yetu, kwambila buwamfu bwandi, ne kwambila ngolo yandi. Makasa mâkile atupele, kyakâdi kyâna kyâna kukusa mapangô ne lusanu lwetu mwâna twakashâla kavyâna kya kupa kwi Nzambi; byakosa kwitukumbusha yandi, ne kutusunga mu kikasa kya lusanu ne kusangula kwi yandi wakutusansanya. Twikala pafupi na nsângwa. Lesa meso yetu ku mwanya wafumula wa n'ganda yâkile ya mu mema, pâna lubyâ lwa lukumbi lwa Nzambi lukumweneka mu meso a Kristu, yandi “ukakonsha ne kukululwisha

kinyâ baba bakwîsa kwi Nzambi mu mwanda wandi.” Bahebelu 7:25.

Tufwainwa kupa Nzambi lukumbi buvula “pa mwanda wa buwamfu bwandi, ne pa misaka yandi ya kumweneka kwi bana ba bantu.” Misambo 107:8. Busambila bwetu bukakonsha kwikala kavyâna mu kwipusha ne kupokela. Kabula kwikala nsaa yonse tupanga bintu byetu, ne kavyâna kukeba nsango yatupele. Twakashâla kusambila buvula, mwâna kadi twakashâla kupeleka lukumbi kavyâna. Ifwe nsaa yonse twakupokela lusanu lwa Nzambi, ne kadi lukumbi lwetu

lwabule, tupeleka kadi lukumbi pa mwanda wa bîna atukite?

Mu kâle, Mwine wambile Isalele, mwâna bakwitana pa busaka bwandi, “Mwakadya mbelo ya Yave Nzambi wenu, ne kusansanywa mu bintu byonse bya mwakita, mwenu ne n'ganda zenu, mwâna Yave Nzambi wenu wakumupa nsango.” Kulekelolola 12:7. Bîna bakita pa mwanda wa lukumbi lwa Nzambi, bafwainwa kwikita na sansanya, ne lwimbo lwa kupa lukumbi ne kusangula, kavyâna na lufu ne mîndo.

Nzambi wetu ni Tata wa lusanu, wa bukole. Busaka bwandi bukakonsha kumoneka mwâna busaka bwa kumusa mwina mwikèlele, kana busaka bwa makasa. Bufwainwa kwikala sansanya kusambikila Mwine ne kukwitana mu busaka bwandi. Nzambi ukakana kuba bana bandi, bapêne kukululwisha kukata, bakite mwâna yandi Mwine wa makasa, wakukosa. Yandi ke mukwabo wabo wabotu; ne mwâna bamusambikila, ukalolela kwikala pamo nabo, kubasansanya ne kuba nteko, kujisa myima yabo na sansanya ne lusanu. Mwine ukapanga bana bandi bakwitane

mu busaka bwandi, ne kumona sansanya buvula kujila makasa mu busaka bwandi. Ukapanga baba bakwîsa kumusambikila, bakwende na mambu matemena a bukwashi bwandi ne lusanu lwandi, kwâna bakasansanywa mu misaka yonse ya bukûsu, kwâna bapokèle ngolo ya kwikila mu bintu byonse.

Tufwainwa kukwitana pa musalaba. Kristu ne kukomwa kwandi, bîna bîna byafwainwa kwikala mambo ya kupanga, ya kwambila, ne ya sansanya yetu ikata. Tufwainwa kwikala na mu mwina mwikèlele wetu nsango

yonse yatupele kwi Nzambi, ne twakamona lusanu lwandi lukata, tufwainwa kwikala na bukwashi wa kwîpâna byonse mu makasa yapangwe pa musalaba pa mwanda wetu.

Mwina mwikèlele wakonsha kukwata ku mema mu mapapâpo ya kupa lukumbi. Nzambi ukusambikilwa na lwimbo ne miyala mu n'ganda ya mu mema, ne mwâna tupa lukumbi, twikala pafupi na busambikila bwa bamalebo. “Wena wakupa lukumbi ukupa lukumbi” kwi Nzambi. Misambo 50:23. Iseni na sansanya

mbelo ya Mupangî wetu, ne
“kusangula, ne miyala ya lwimbo.”
Yesaya 51:3.

12 — Bîna Kukita na Makasa

Bavula, nganshi baba bapya mu bumi bwa Muklistu, nsaa ingi bakosa na mapangô a makasa. Mu Bible bikala na bintu byavula bingi bakakonsha kukumya, kana ne kumanya, ne Satana ukikitanga bîna bîno kwâna kukosa ntemo yabo mu Mambu Mâkile mwâna mambu a kumweneka kwa Nzambi. Bakwipusha, “Mbiki mwa kumanya nzila yabotu? Twakala Bible kinyâ ni mambu a Nzambi, mbiki mwa kufumwa mu makasa ne mambu akosa yano?”

Nzambi akakana kwitupusha kwâna tukele ne mambu matemena a kwîkala na ntemo yetu. Kwikala kwandi, bumuntu bwandi, mambu yandi a kinyâ, byonse bîna bikîkwa ku mambu a kumanya; ne mambu a bîna mavula. Mwâna kadi Nzambi wakana kufumisha mwanya wa makasa. Ntemo yetu ifwainwa kwikala mu mambu a kumanya, kavyâna mu kumweneka. Baba bakapanga kwikala na makasa, bakaba na mwanya; mwâna baba bakapanga kumanya mambu a kinyâ, bakamona mambu mavula a kwîkala na ntemo yabo.

Mwina mwikèlele wa muntu ukakonsha kumanya bumuntu kana misaka ya yandi wakashâko. Kwi lungenyi lwâkila, muntu wamanya buvula, kinyâ kyaâkile kyakaba mwâna kintu kyafisama. “Wena ungasaka kumanya Nzambi? Ungasaka kumanya Mwine wa ngolo kufika ku bukole? Ni kujila mema, nkita bîka? kujila lufu, umanya bîka?” Yobo 11:7, 8.

Mupostolo Paulo ukasansanya, “Bubupu bwa bupika ne kumanya kwa Nzambi! Makasa yandi makamanya ko, ne nzila yandi yakumanya ko!” Baloma 11:33.

Mwâna kadi ne “kitunga ne mîndo bimupâna,” “bululame ne makasa ke mafuko a kitunga kyandi.” Misambo 97:2. Twakonsha kumanya busaka bwandi nafwe, ne bîna bikimusakamuna, mwâna tumone lusanu lwa kushâko ne bukole bukwitana na ngolo ya kushâko. Twakonsha kumanya bya mapangô yandi mwâna bingi byabotu kwi ifwe; ne kujila bîna bîno, tufwainwa kwikala na ntemo mu makasa yandi a ngolo yonse, mu mwina mwikèlele wabujile lusanu.

Mambu a Nzambi, mwâna bumuntu bwa mwine wabo, akulumbwa mambu mâkile mâkakonsha kumanywa kinyâ na bantu. Kwingila kwa bubi mu nsângwa, kufukwa kwa Kristu, kufukwa kwa mupya, kufuka, ne mambu mangi mavula a mu Bible, ni mambu mâkile kujila lungenyi lwa muntu kulumbula, kana ne kumanya kinyâ. Mwâna kadi twakaba ko na nsonga ya kutemena mambu a Nzambi mwâna twakamanya ko mambu mâkile a busaka bwandi. Mu mambu a mâkele, nsaa yonse twikala na mambu mâkile twakamanya ko.

Bintu bya bumi byakudîpisha bîna bîna bipêna mambu mâkile kujila bwalunge bwâkila bwa bantu bakulumbula. Pâna ponse pikala na bintu bya kumweneka kujila kumanya kwetu. Mbiki twakasangwa ne kumona ne mu mambu a mupashi kuba na mambu mâkile twakamanya ko? Bufubankatshi bukadi mu kufubankatsha ne kukosa kwa lungenyi lwa muntu. Nzambi watupele mu Mambu Mâkile mambu matemena a bumuntu bwabo, ne twakafwainwa kukana kutemena mambu yandi mwâna

twakamanya ko mambu mâkile yonse a busaka bwandi.

Mupostolo Petelo ukutumbwila kuba mu Mambu Mâkile bikala na "bintu bingi bibi kumanya, bîna bantu bakamanya ko ne bakambwa bukole bakusakula ... ku kufwa kwabo." 2 Petelo 3:16. Mambu makosa a Mambu Mâkile mambu a muntu wa makasa akikitanga mwâna nkonko pa Bible; mwâna kadi kukila pa bîno, bîno bîna mambu makata a kumweneka kuba mambu a kufuma kwi Nzambi. Twakaba na mambu a Nzambi twakamanya kumpa; twakala

bukata bwandi ne lukumbi lwandi byakamanywa na bantu, Bible yakaba kavyâna na mambu a kumweneka kuba mambu a Nzambi. Lukumbi ne mambu mâkile a mambu akulumbwa, byafwainwa kukolela ntemo mu mambu a Nzambi.

Bible ukumweneka mambu mu bukole ne mu nzila yabotu kujila makasa ne miyala ya mwina mwikèlele wa muntu, bîna bîna byasansanya ne kusakamuna bantu bamanya buvula, mwâna kadi bîna bîna bikupa bantu bakudîpisha ne bakamanya ko, nzila ya

kukululwisha. Ne kadi mambu a bîno a kinyâ, akwata pa mambu makata, makata, makata kujila ngolo ya muntu, kwâna twakapokela kumpa mwâna Nzambi wambile. Bino ne mapangô a kukululwisha akumwenekwa kwi ifwe, mwâna mwina mwikèlele wonse wakumona nzila ya kutambwila mu kwipusha kwi Nzambi ne ntemo kwi Mwine wetu Yesu Kristu, kwâna akululwe mu nzila yâna Nzambi apangile; mwâna kadi mu tanshi ya mambu a bîno akumanywa kumpa, bikala na mambu mâkile—mambu mâkile a kufisa kwa lukumbi

lwandi—mambu mâkile makosa lungenyi mu kukeba, mwâna kadi makolela muntu wakukeba mambu a kinyâ mu bukole ne ntemo. Bukupu akeba Bible, bukupu akîkila kuba ni mambu a Nzambi mwikala, ne lungenyi lwa muntu lukwîpâna mbelo ya lukumbi lwa kumweneka kwa Nzambi.

Kumweneka kuba twakamanya ko mambu makata a Bible, ni kumweneka kuba lungenyi lwa muntu lukakana kumanya mambu a Nzambi; kuba muntu, mu kumanya kwandi kukosa, akakana

kumanya byâna Nzambi wamanya byonse.

Mwâna bakakana kumanya mambu mâkile yonse, muntu wa makasa ne waketemena ko, bakakana mambu a Nzambi; ne bonse bakamba kuba baketemena Bible, bakavyâna na makasa pa mwanda uno. Mupostolo ukutumbwila, “Kebenî, bakwetu, kavyâna mwina mwikèlele mubi wa kukana kutemena ukwikala mu mwine mwenu, mu kufuma kwi Nzambi mwikala.” Bahebelu 3:12. Byabotu kukeba mu mafunjisho a Bible, ne kukeba “bintu bya buswe bya

Nzambi” mwâna byamwenekwe mu Mambu Mâkile. 1 Bakolinto 2:10. Mwâna “bintu bya mfisama bya Mwine wetu Nzambi,” “bintu byamwenekwe ni byetu.” Kulekelolola 29:29. Mwâna kadi ni busaka bwa Satana kukosa makasa a kukeba a mwina mwikèlele. Kukulumbwa kumune kukwitana mu kukeba mambu a Bible, mwâna bantu bakaswa ne kukosa twakamanya ko kipandekelo kyonse kya Mambu Mâkile mwâna bapanga. Kubakosa mu kumweneka kuba bakamanya ko mambu a mupashi. Bakakana kwilinda na ntemo kufika Nzambi

akamweneka mwanya wa kumwena mambu a kinyâ. Bakamona kuba lungenyi lwabo lwa muntu lukadi bukwashi ni bukadi bukole, ne mwâna bakalulwisha, bakakana bukole bwabyo. Ni kinyâ kuba mafunjisho mavula ne mambu mavula bantu bakapanga kuba kufuma mu Bible, makadi na mafuko mu mafunjisho yandi, ne kinyâ kwakwitana na mambu yonse a mupashi. Bintu bîna bîna byakite makasa ne mambu makosa kwi bantu bavula. Mwâna kadi bîna bîna byakadi pa mwanda wa mambu a Nzambi,

mwâna pa mwanda wa kusakula kwabubi kwa bantu.

Twakala bantu bapangwe bakakonsha kumanya Nzambi ne misaka yandi kinyâ, mwâna bafika pâna, kwakaba kavyâna kumanya mambu ma mpa, kavyâna kukula mu kumanya, kavyâna kukula kwa mwina mwikèlele kana kwa myima. Nzambi wakaba kavyâna Mwine wa kujila bonse; ne muntu, mwâna wafika pa nkûsu wa kumanya ne kukwata, wakaleka kukula. Tusangule Nzambi mwâna bîna bîna bîkadi bubino. Nzambi ni wakashâko; mwandi muli “bupika

bwonse bwa lungenyi ne kumanya.” Bakolose 2:3. Ne mu nsaa yonse ya nsângwa, bantu bakakonsha kukeba, ne kumanya, ne kukana kumanya bupika bwa lungenyi lwandi, buwamfu bwandi, ne ngolo yandi.

Nzambi ukapanga ne mu bumi buno, mambu a mambu yandi akamwenekele bukûsu ne bukûsu kwi bantu bandi. Bikala na nzila imune ya kupokela kumanya kuno. Twakonsha kumanya mambu a Nzambi kumpa mu mwanya wa Mupashi yandi mwâna mambu akepewe. “Bintu bya Nzambi

kavyâna muntu wakumanya, mwâna kadi Mupashi wa Nzambi;" "mwâna Mupashi ukeba bintu byonse, ne mambu mâkile a Nzambi." 1 Bakolinto 2:11, 10. Ne laka lya Mupulusi kwi balondi bandi lyâna, "Mwâna yandi, Mupashi wa mambu, akwîsa, ukemulungwila mu mambu yonse.... Mwâna ukapokela byami, ne kukumwena kwi mwenu." Yoane 16:13, 14.

Nzambi ukapanga muntu akite makasa yandi a kumanya; ne kukeba Bible kukakolela ne kukumbula lungenyi mwâna buku

mukwabo ukakonsha. Mwâna kadi tufwainwa kukeña kukita lungenyi mwâna Nzambi, mwâna lungenyi lwaba na bufubankatshi ne bukosa bwa muntu. Twakapanga kukana kuba Mambu Mâkile akafisama kwi ifwe, mwâna mambu a kinyâ akamanywa ko, tufwainwa kwikala na bukole ne ntemo ya mwana mukidi, wakwikala na bukwashi wa kumanya, ne kusambila bukwashi bwa Mupashi Mwaâkile. Kumanya ngolo ne lungenyi lwa Nzambi, ne kukana kwetu kumanya bukata bwandi, byafwainwa kutuleta mu kudîpisha, ne tufwainwa kufumula

Mambu yandi, mwâna twakwingila mu kwikala kwandi, na bukole bwaâkile. Mwâna twakwîsa ku Bible, lungenyi lufwainwa kumweneka bukole bukata kujila lwandi, ne mwina mwikèlele ne lungenyi byafwainwa kwîpâna kwi yandi Mwine wa kushâko.

Bikala na bintu byavula bikumweneka bibi kana bifisama, bîna Nzambi akamweneka pâna ne bukole kwi baba bakakita bubino. Mwâna kadi kavyâna mulungwilishi wa Mupashi Mwaâkile, twakaba na makasa mu kusakula Mambu Mâkile kana kuya

mambu yandi. Kutanga Bible buvula kukakosa, ne nsaa ingi kukosa buvula. Mwâna mambu a Nzambi akafumulwa kavyâna bukole, kavyâna busambila; mwâna mapangô ne lusanu byakadi kwi Nzambi, kana kwikala mu mambu yandi, lungenyi lukafisama na makasa; ne mu kukeba Bible mwenyi, makasa akakola. Mwina mwâna mwina mwikèlele ukakwata mapangô, ne ukasakamuna mambu a kinyâ. Mwâna bantu, mu mambu ne mu misaka, bakakana kwikala mu mambu a Nzambi, ne bakamanya buvula, bakaba na makasa mu

kumanya Mambu Mâkile, ne byakadi bukwashi kwîkala na ntemo mu kumanya kwabo. Baba bakamona Mambu Mâkile kwâna bakwate mambu akosa, bakaba na meso makadi a mupashi. Mu meso abo akosa, bakamona nsonga ivula ya makasa ne kukana kutemena mu bintu bîna bîna bîkîle pâna ne bukole.

Ne bakafisa bubino, nsonga ya kinyâ ya makasa ne kukana kutemena, mu mambu mavula, ni lusanu lwa bubi. Mafunjisho ne makasa a mambu a Nzambi, makasangwa ko na mwina

mwikèlele wa kukulumbwa, watemena bubi, ne baba bakakana kuteleka mambu yandi, bakaba na bukwashi wa kukana bukole bwandi. Kwâna bafike mu mambu a kinyâ, tufwainwa kwikala na miyala ya kumanya mambu a kinyâ, ne bwina bwa mwina mwikèlele bwa kuteleka. Ne bonse bakwîsa mu mupashi bubino mu kukeba Bible, bakamona mambu mavula a kumweneka kuba ni mambu a Nzambi, ne bakakonsha kumanya mambu yandi, mâkabakita bwalunge mu kukululwisha.

Kristu wambile, “Mwina mwikèlele wakapanga kwikita bwina bwa Nzambi, ukamanya mafunjisho yandi.” Yoane 7:17. Kavyâna kwipusha ne kukana pa mwanda wa bîna wakamanya ko, tekeza mu lubyâ lukukumweneka, ne ukapokela lubyâ lukata. Mu ngolo ya Kristu, kita busaka bwonse bwamwenekwe ku lungenyi lwobe, ne ukakonsha kumanya ne kukita bîna uba na makasa pa mwanda wabo lolo.

Bikala na mambu a kumweneka kwi bonse,—kwi wamanya buvula, ne wakamanya ko,—mambu a

mwina mwikèlele. Nzambi watukwitana kwâna tukebe ifwe bene mambu a mambu yandi, kuba laka lyandi ni kinyâ. Watukwasha "kulasa ne kumona kuba Yave wabotu." Misambo 34:8. Kavyâna kwîkala pa mambu a muntu mukwabo, tufwainwa kulasa ifwe bene. Ukutumbwila, "Ipushani, ne mwakapokela." Yoane 16:24. Malaka yandi akakumbika. Kavyâna yakana; kavyâna yikakana. Ne mwâna twakwîsa pafupi na Yesu, ne kusansanywa mu lusanu lwandi, makasa ne mîndo yetu bikafwa mu lubyâ lwa kwikala kwandi.

Mupostolo Paulo ukutumbwila kuba Nzambi “watukulwile mu ngolo ya mîndo, ne kutusakula mu kyâna kyâna kya Mwana wandi mutemena.” Bakolose 1:13. Ne bonse bapite ku lufu kwîsa ku bumi, bakakonsha “kuîkila kuba Nzambi ni wa kinyâ.” Yoane 3:33. Wakakonsha kumbula, “Nakebele bukwashi, ne namwene mu Yesu. Bukwashi bwonse bwakumbika, njala ya mwina mwikèlele yasansanywa; ne lolo Bible kwi ami ni kumweneka kwa Yesu Kristu. Wena wamba, lwâni ndetemena Yesu? Mwâna kwi ami ni Mupulusi

wa Nzambi. Lwâni ndetemena Bible? Mwâna namwene ni miyala ya Nzambi kwi mwina mwikèlele wami.” Twakonsha kwikala na mambu mu ifwe bene kuba Bible ni wa kinyâ, kuba Kristu ni Mwana wa Nzambi. Tumanya kuba twakalonda ko mambu a bubi.

Petelo ukulungwila bakwetu kwikala “kukula mu ngolo, ne mu kumanya Mwine wetu ne Mupulusi wetu Yesu Kristu.” 2 Petelo 3:18. Mwâna bantu ba Nzambi bakikala mu kukula mu ngolo, bakaba na kumanya kwabotu kwa mambu yandi. Bakamona lubyâ lwa mpa ne

buwamfu mu mambu yandi mâkile. Bîna bîna byâna mu mambu a nkômbe mu nsaa yonse, ne bubino bikakolela kufika pa nkûsu. “Nzila ya mululame ni mwâna lubyâ lwa lubyâ, lukakula ne kukula kufika pa nsaa ya midi.” Milimo 4:18.

Mu ntemo twakonsha kumona bîna bikwîsa, ne kukwata laka lya Nzambi lya kukula kwa lungenyi, makasa a muntu akwitana na a Nzambi, ne ngolo yonse ya mwina mwikèlele îkakwitana na Mbala ya lubyâ. Twakonsha kusansanywa kuba byonse byatukoselesa mu busaka bwa Nzambi,

bikamwenekwa pâna, mambu makosa kumanya bikamwena mambu; ne pâna lungenyi lwetu lwakadi kumona kavyâna mwanya ne kusakulwa kwabubi, twakamona mambu mâkile ne buwamfu. “Lolo tumona mu kifwanekesho, mu mambu makosa; mwâna kadi buno meso kwa meso: lolo ndimanya mu mwanya; mwâna kadi buno nakamanya mwâna namanyikwa.” 1 Bakolinto 13:12.

13 — Kusansanywa mu Mwine

Bana ba Nzambi bakwitana kwikala bamwenekyeshi ba Kristu, kumweneka buwamfu ne lusanu lwa Mwine. Mwâna Yesu watumwenekele ifwe bumuntu bwa kinyâ bwa Tata, bino ne ifwe twafwainwa kumweneka Kristu ku nsângwa ikamanya ko lusanu lwandi lwa bukole ne lwa luse. "Mwâna watuma ami ku nsângwa, bino ne ami natuma babo ku nsângwa." "Ami mwandi, ne wewe mwandi; ... kwâna nsângwa imanye kuba wewe watuma ami." Yoane 17:18, 23. Mupostolo Paulo

ukutumbwila kwi bana ba Yesu, “Mwenu mwamweneka kuba ni mambu a Kristu,” “amanyikwa ne kutangwa kwi bantu bonse.” 2 Bakolinto 3:3, 2. Mu kila muntu wa bana bandi, Yesu ukutuma mambu ku nsângwa. Twakala mulondi wa Kristu, ukutuma mu mwela wobe mambu ku n'ganda, ku mushi, ku nzila, pâna wikala. Yesu, wikala mu mwela wobe, ukapanga kwambila na myima ya baba bakamumanya ko. Nsaa ingi bakatanga ko Bible, kana kuteleka miyala yakeba kwi yandi mu papâna; bakamona ko lusanu lwa Nzambi mu misaka yandi. Mwâna kadi twakala

mwenekyeshi wa kinyâ wa Yesu, nsaa ingi mu mwanda wobe bakalungwilwa kwâna bamanye buwamfu bwandi, ne kusangwa ne kumutemena ne kumusapwila.

Baklistu batulwa mwâna bamwenekyeshi ba lubyâ mu nzila ya ku mema. Bafwainwa kumwenekela nsângwa lubyâ lukumweneka kufuma kwi Kristu. Bumi bwabo ne bumuntu bwabo byafwainwa kwikala bubino, mwâna mu mwanda wabo bangi bapokèle mwanya wabotu wa Kristu ne busaka bwandi.

Twakala tumweneka Kristu, twakakita busaka bwandi bumweneke bwabotu, mwâna bubi. Baklistu bakwitana mîndo ne bukumbi mu myima yabo, ne kusakamuna ne kwipusha, bakapa bangi mwanya wabubi wa Nzambi ne bumi bwa Muklistu. Bakupa mwanya kuba Nzambi akasangwa ko na kusansanya bana bandi, ne bubino bakumbula mambu ma bubi pa mwanda wa Tata wetu wa mu mema.

Satana ukusansanywa mwâna wakonsha kutusakamunisha bana ba Nzambi mu kukana kutemena

ne kufubankatsha. Ukusansanywa kumona ifwe twakana kutemena Nzambi, twakana temena bwina bwandi ne ngolo yandi ya kukululwisha. Ukutemena kuba ifwe twikale na mwanya kuba Mwine ukatusa bubi mu busaka bwandi. Ni busaka bwa Satana kumweneka Mwine mwâna wakashâla lusanu ne bukole. Ukusakula mambu ma bubi pa mwanda wandi. Ukujisa mwina mwikèlele mapangô ma bubi pa mwanda wa Nzambi; ne kavyâna kwikala na mambu a kinyâ pa mwanda wa Tata wetu wa mu mema, ifwe bavula twikalasa mu

mambu ma bubi a Satana, ne kupa nsonyi kwi Nzambi mu kukana kutemena ne kumusakamunisha. Satana ukeba bukûsu kwâna bumi bwa mambu a Nzambi bukale bwa mîndo. Ukapanga bumweneke mwâna busaka bukosa ne bubi; ne mwâna Muklistu ukamweneka mu bumi bwandi mwanya uno wa mambu a Nzambi, ukakolela mambu ma bubi a Satana mu kukana kutemena.

Bavula, batambwila mu nzila ya bumi, bakwikala mu mapangô a makosa ne kululwisha kwabo ne makasa, ne myima yabo yîkala na

mambu akosa ne kufubankatsha. Mwâna nâna mu Eulopa, mwasyetu umune wakite bubino, ne wakâna na mambu makata, wandikile nami, kwâna mumbe mambu a kukolela. Bufuku bwakulondo mwâna natangile mambu yandi, nalotile kuba ndi mu n'ganda ya malanga, ne muntu umune wakamweneka mwine n'ganda wakâli kundungwila mu nzila. Nâna ntanga malanga ne kusansanywa na mupashi wabo, mwasyetu uno, wâna kutambwila pafupi nami, wandungwilile ku mipunza mikâkile îkâna kumusunga mu nzila. Kûna kûna wâna kulila ne

kusakamuna. Wakâli kavyâna kutambwila mu nzila, kulonda mulungwilishi, mwâna kadi wâna kutambwila mu mipunza ne myengwa. “Oh,” wâna kulila, “kavyâna bwabotu kuba n'ganda yabotu yano yakoswa na myengwa?” Buno mulungwilishi wambile, “Leka myengwa, mwâna îkakupwisha. Tanga makwata, malanga, ne mapâpa.”

Kavyâna na mambu abotu mu mwina mwikèlele wobe? Kavyâna na nsaa yabotu mwâna mwina mwikèlele wobe wakusansanywa mu kwitana na Mupashi wa

Nzambi? Mwâna ukatala mu nyuma mu mambu a mwina mwikèlele wobe, ukamona papâna pabotu? Kavyâna malaka ya Nzambi, mwâna malanga a mupashi wabotu, makula mu nzila yobe pa mbalo yonse? Ukakana kupa buwamfu bwabo ne bukole bwabo kujisa mwina mwikèlele wobe na sansanya?

Mipunza ne myengwa bîkakupwisha ne kukusa; ne twakasanya bîna bîna kumpa, ne kumwena kwi bangi, kavyâna kumpa kukana buwamfu bwa Nzambi mwenyi, ne kukana kupa

bangi batambwile mu nzila ya bumi?

Kavyâna bwabotu kusanya mambu yonse makosa a bumi bwakule,—bubi bwabo ne makasa,—kwambila pa mwanda wabo ne kulila mwanda wabo kufika twakosa na kufubankatsha. Mwina mwikèlele wakufubankatsha ujizwa na mîndo, kukana lubyâ lwa Nzambi mu mwina mwikèlele wandi, ne kuleta mîndo mu nzila ya bangi.

Sangule Nzambi pa mambu abotu atumwenekele. Tusanye nsango

yonse ya lusanu lwandi, kwâna tumone bukûsu: Mwana wa Nzambi kufuma mu kitunga kya Tata wandi, kufwala bumuntu bwandi, kwâna akululwishe muntu mu makasa a Satana; nkonko yandi pa mwanda wetu, kufumula mema kwi bantu, kumweneka bantu mbalo ya kwikala pâna Nzambi amweneka lukumbi lwandi; bantu bakosa bakululwa mu nzila ya bubi, ne kubwelela kukwitana na Nzambi wa kushâko, ne mwâna bakikise makasa a Nzambi mu ntemo mu Mupulusi wetu, bakala na lwalo lwa bululame bwa Kristu, ne kukumbulwa ku kitunga

kyandi—bîna bîna byâna Nzambi apanga tumone.

Mwâna tumweneka kukana lusanu lwa Nzambi ne kutemena malaka yandi, tumupa nsonyi ne kumusa Mupashi wandi Mwaâkile. Mbiki mayi wakamvwisha mwâna bana bandi bakamba bukûsu pa mwanda wandi, mwâna kavyâna mambu abotu yandi abakita, mwâna bumi bwandi bwonse bwakite kwâna kubakolela ne kuba nteko? Twakala bakana lusanu lwandi; byakamusa mwina mwikèlele. Mbiki tata wakamvwisha mwâna bana bandi bakamukita bubino? Ne mbiki Tata

wetu wa mu mema akatubona mwâna twakana lusanu lwandi, lwâna lwamusakamunishe kupa Mwana wandi wa kifuko kwâna twikale na bumi? Mupostolo ukulemba, “Yandi wakakana ko kupa Mwana wandi, mwâna kadi wamupele pa mwanda wetu, mbiki wakakana kumpa bintu byonse?” Baloma 8:32. Ne kadi bavula, mu misaka yabo, ne kavyâna mu mambu, bakamba, “Mwine kavyâna mambu a bîna kwi ami. Nsaa ingi ukutemena bangi, mwâna kadi kavyâna ami.”

Bîna bîna byonse bîna bîkasa mwina mwikèlele wobe; mwâna kila mambu wakamba a makasa ukwitana makasa a Satana; ukukolela mu mwela wobe bukole bwa makasa, ne ukusa bamalebo bakusapwila. Mwâna Satana akukeba, kabula kwamba mambu a makasa kana mîndo. Ungaswila mwanya wa mapangô yandi, mwina mwikèlele wobe ukajizwa na kukana kutemena ne kwipusha kwa kulwisha. Ungambila mambu a mwina mwikèlele wobe, kila makasa ukulumbwa kavyâna kukusa mwenyi, mwâna kadi ni mbembu îkakula ne kupa makela

mu bumi bwa bangi, ne byakonsha kwikala ko kukana mubuko wa mambu wobe. Wena mwenyi wakonsha kufuma mu makasa ne mu nsapo ya Satana, mwâna kadi bangi bakasangwa na mubuko wobe bakakonsha kufuma mu kukana kutemena kwakusakamunishe. Mbiki mambu yetu afwainwa kwikala mambu makolela ne bumi!

Bamalebo bakeba kuteleka mambu mâna ukambila ku nsângwa pa mwanda wa Mwine wobe wa mu mema. Mambu mwenu akale pa mwanda wa yandi wakwikala

mwikala kwâna kusambilila pa mwanda wenu mbelo ya Tata. Mwâna mukwata makasa a mukwenu, lesa kupa lukumbi kwi Nzambi ku mîno ne mu mwina mwikèlele wobe. Bîna bîna bikakumbula mapangô yandi kwi Yesu.

Bonse baba na makasa; mambu makosa kukwata, makasa makosa kulwisha. Kabula kwambila bangi bantu makasa wobe, mwâna kadi twala bintu byonse kwi Nzambi mu busambila. Kita mwâna mulongo, kabula kwamba mambu a makasa kana kufubankatsha. Wakonsha

kukita bivula mu kusansanya bumi bwa bangi ne kukolela misaka yabo, mu mambu a lolelo ne sansanya yaâkile.

Bikala na bantu bavula bamune, bakosa na makasa, bakala mu kufubankatsha mu nkonko na bene ne na ngolo ya bubi. Kabula kukosa muntu bubino mu nkonko yandi. Mukolele mu mambu makata ne lolelo, mâkamukolela mu nzila yandi. Bino lubyâ lwa Kristu lukamweneka mu mwela wobe. "Kavyâna mwine wetu wakwikala pa mwanda wandi mwenyi." Baloma 14:7. Mu mubuko wetu

wakumanya, bangi bakakolelwa ne kukola, kana bakafubankatsha, ne kufumwa kwi Kristu ne mambu a kinyâ.

Bavula baba na mwanya wabubi wa bumi ne bumuntu bwa Kristu. Bapanga kuba wakâli kavyâna lubyâ ne sansanya, wakâli mubi, wakosa, ne kavyâna sansanya. Mu mambu mavula, mwina mwikèlele wonse wa mambu a Nzambi ukajizwa na mwanya uno wa mîndo.

Bavula bakamba kuba Yesu wakulile, mwâna kadi

wakamanyikwa ko kuseka. Mupulusi wetu kinyâ wakâli Muntu wa Mambu Makosa, ne wamanya mambu akosa, mwâna wafumwile mwina mwikèlele wandi ku mambu makosa yonse a bantu. Mwâna kadi ne bwami bwandi bwakâli bwa kwinyima ne kujizwa na mambu akosa ne bukwashi, mupashi wandi wakâli kavyâna kukosa. Meso yandi yakâli kavyâna na mwanya wa mambu akosa ne kwipusha, mwâna kadi nsaa yonse mwanya wa bukole ne bukole. Mwina mwikèlele wandi wakâli kisakulu kya bumi, ne pâna

wakwende, wakasunganga bukole ne bukwashi, sansanya ne nsansa.

Mupulusi wetu wakâli muntu wa mambu makata ne wa busaka bwamune, mwâna kadi kavyâna muntu wa mîndo kana wa bukumbi. Bumi bwa baba bakumufwanisha, bukajizwa na kyâna kyâna kya busaka; bakaba na mwanya wa busaka bwabo. Sansanya yabubi yikakana; kwikala ko nsansa ya mpiko, kavyâna maseko makosa; mwâna kadi mambu a Nzambi a Yesu akapa bukwashi mwâna kasa. Kukazimya ko lubyâ lwa sansanya; kukakana

ko sansanya kana kujisa meso aseka ne sansanya. Kristu wakeisa kavyâna kwîsa kusapwilwa, mwâna kadi kwîsa kusapwila; ne mwâna lusanu lwandi lwankata mu mwina mwikèlele, twakulonda mwinyisho wandi.

Twakasunga mu mwina mwikèlele wetu mambu makosa ne makasa a bangi, twakamona ko nzila ya kubatemena mwâna Kristu watutemenene; mwâna kadi mapangô yetu akwikala mu lusanu lwa kumweneka ne bukole bwa Kristu kwi ifwe, mupashi wamwe ukapupwila kwi bangi. Tufwainwa

kwikala na lusanu ne kukuminya, ne makasa a bangi twakamona. Kudîpisha ne kwikala kavyâna kwîkala pa mwenyi byafwainwa kukulwa, ne bukole ne lusanu kwi bangi. Bîna bîna bikafumisha bwibi bwonse ne kukita myima yetu ikata ne kupa.

Mwimbi ukutumbwila, “Temena mu Yave, ne kita byabotu; buno ukakala mu nsângwa, ne ukakudya.” Misambo 37:3. “Temena mu Yave.” Lûba lwonse lwîkala na bukwashi bwalo, bukwashi bwalo ne mambu makosa; ne mwâna tukwitana,

twikala na bukwashi wa kwambila makasa ne malwa. Mambu makosa mavula akwingila, makasa mavula akupokelwa, bukwashi bukata bukambwa, mwâna muntu ungamba kuba twakavyâna na Mupulusi wa lusanu, mutemena, wakuteleka mambu yonse, ne kwikala bukwashi mu nsaa yonse ya bukwashi.

Bangi nsaa yonse baba na makasa, ne bukwashi bwa kukeba. Lûba lwonse babinga na mambu a lusanu lwa Nzambi; lûba lwonse bakusansanywa na nsango ya busaka bwandi; mwâna kadi

bakapwilikisha nsango yeno. Mapangô yabo nsaa yonse bakwikala mu bintu bibi bingi bakosa kwîsa; kana makasa mâna mâna, ne makadi, mwâna kadi makosa meso yabo mu bintu bivula byakusangula. Makasa bakwitana nabyo, kavyâna kuba bakwîsa kwi Nzambi, mbala ya bukwashi, mwâna kadi kuba fuma kwi yandi mwâna makasa akumbula mîndo ne kwipusha.

Twikala bubino mu kukana kutemena? Lwâni twikala bakakana kusangula ne kukana kutemena? Yesu ke mukwetu; mema yonse

yaba na busaka mu buwamfu bwetu. Twakafwainwa kukana kupa mambu makosa ne bukwashi bwa bukûsu bwakasa mwina mwikèlele ne kujisa meso. Twakita bubino twakaba nsaa yonse na kintu kyakukosa ne kutupusha. Twakafwainwa kukana kwikala na bukumbi bukatusa ne kutukosa, mwâna kadi bukatusa ko kukwata makasa.

Wena ungakosa mu makasa; mapangô wobe makasa ne kukosa, ne wena ungakosa mu kushâla na bintu; mwâna kadi kabula kufubankatsha; pana bukwashi

bwobe kwi Nzambi, ne kwikala na bukole ne sansanya. Sambila lungenyi lwa kusunga mambu wobe mu lungenyi, ne bubino kukana kushâla na bintu ne makasa. Kita byonse byobe byabotu kwâna ukwate mafulo abotu. Yesu walakile bukwashi bwandi, mwâna kadi kavyâna kukila mu busaka bwetu. Mwâna, ukwikala mu bukwashi bwa Mukwasyi wetu, wakita byonse byobe byabotu, pokela mafulo na sansanya.

Kavyâna bwina bwa Nzambi kuba bantu bandi bakose na bukwashi. Mwâna kadi Mwine wetu akatusa

ko. Akatukana ko, “Kabula makasa; kavyâna makasa mu nzila yobe.” Ukumanya kuba bikala na makasa ne malwa, ne ukambila nafwe pâna. Akapanga ko kufumisha bantu bandi mu nsângwa ya bubi ne yaya mubi, mwâna kadi ubakumbulwila ku kisungilo kikakana kufwa. Busambila bwandi pa mwanda wa bana bandi bwâna, “Kavyâna kusambila kuba ubafumishe mu nsângwa, mwâna kadi kuba ubasunge mu bubi.” “Mu nsângwa,” ukutumbwila, “mwakaba na makasa: mwâna kadi koleni myima; ami nakata nsângwa.” Yoane 17:15; 16:33.

Mu mafunjisho yandi pa Matongo, Kristu wafunjishe bana bandi mambu matemena pa mwanda wa bukwashi bwa kutemena Nzambi. Mafunjisho yano apangwe kwâna kukolela bana ba Nzambi mu nsaa yonse, ne mafika mu nsaa yetu na mafunjisho ne nteko. Mupulusi walungwilile balondi bandi ku muni wa mu mema mwâna bakwimba lwimbo lwa kupa lukumbi, kavyâna bukwashi bwa mapangô, mwâna "bakapuna ko, ne bakakobola ko." Ne kadi Tata mukata ukasapwila makasa yabo. Mupulusi ukwipusha, "Mwenu

kavyâna mwena kujila babo?” Mateo 6:26. Mupêni mukata wa muntu ne nyama, ukafumula makasa yandi ne kusapwila bintu byandi byonse. Muni wa mu mema kavyâna kumoneka ko. Akapana ko makela mu mîno yabo, mwâna kadi ukasapwila makasa yabo. Bafwainwa kusanya makela apuna kwi yandi. Bafwainwa kutekeshela bintu bya bisakasa byabo. Bafwainwa kudisha bana babo. Bakwenda mu busaka bwabo bakwimba, mwâna “Tata wenu wa mu mema ubadisha.” Ne “mwenu kavyâna mwena kujila babo?” Kavyâna mwenu, mwâna

basambikili ba lungenyi ne mupashi, mwena kujila muni wa mu mema? Mupangî wetu, Musungi wa bumi bwetu, yandi watupangile mu kifwanekesho kyandi kya Nzambi, ukakana kusapwila makasa yetu twakamutemena?

Kristu walungwilile bana bandi ku malanga a mu kasa, makula buvula ne kumweneka buwamfu bwabotu bwapêne Tata wa mu mema, mwâna kumweneka lusanu lwandi kwi bantu. Wambile, “Momani malanga a mu kasa, mâkalakula.” Buwamfu ne bukole bwa malanga a

mâkele bîna bîna bikata kujila bukata bwa Salomo. Bintu byabotu bîna bîna bintu bya makasa, byakavyâna ne kufwanana na buwamfu ne lubyâ lwa malanga a Nzambi. Yesu wakwipusha, “Twakala Nzambi afwala bubino mânyâ a mu kasa, mâna lolo, ne mâna kikwîsa kukomwa mu mbabo, kavyâna kujila mwenu, mwena kavyâna ntemo?” Mateo 6:28, 30. Twakala Nzambi, Mupangî waâkile, akupa malanga a kufwa mu lûba lumune makulâ abo mâkile ne mavula, mbiki akaba na bukwashi bukata kwi baba bapangwe mu kifwanekesho

kyandi? Mafunjisho a Kristu yano ni makasa kwi mapangô makosa, mambu makosa, ne makasa a mwina mwikèlele wakana kutemena.

Mwine ukapanga bana bandi bonse baba na sansanya, bukole, ne kuteleka. Yesu ukutumbwila, “Bukele bwami ndipeka mwenu: kavyâna mwâna nsângwa ikupa, ami ndipeka. Kabula mwina mwikèlele wenu ukose, kana ukale na makasa.” “Mambu yano naambila, kwâna sansanya yami yikale mwandi, ne sansanya yenu yîkale yabule.” Yoane 14:27; 15:11.

Sansanya îkeba mu bwibi, kukila mu nzila ya busaka, i kavyâna bukole, ikosa, ne ya nsaa; îkapita, ne mwina mwikèlele ukajizwa na makasa ne mambu makosa; mwâna kadi kwikala na sansanya ne nsango mu busaka bwa Nzambi; Muklistu akashâla ko kwîkala mu nzila yakadi kumanyika; akashâla ko na makasa ne makasa. Twakavyâna na nsango ya bumi buno, twakonsha kwikala na sansanya mu kumona bumi bwîsa.

Mwâna kadi ne pâna bano, Baklistu bakonsha kwikala na sansanya ya

kukwitana na Kristu; bakonsha kwikala na lubyâ lwa lusanu lwandi, nteko wa kwikala kwandi kavyâna kupumuna. Nsaa yonse ya bumi yikatusa pafupi na Yesu, yikatupeka mwina mwikèlele mâkile wa lusanu lwandi, ne yikatusa nsaa imune pafupi na n'ganda yabotu ya bukole. Bino kabula kwipâna ntemo yetu, mwâna kadi twikale na kîkila kikata, kikata kujila kâle. “Kufika kuno Yave watusapwile,” ne ukatusapwila kufika pa nkûsu. 1 Samuele 7:12. Tatala ku ntombo ya kukumbuka, bîna Mwine akite kwâna kutusansanya ne

kukululwisha mu makasa a mufwishi. Tusunge mu mwina mwikèlele wetu lusanu lwonse lwa Nzambi,—meso apwishile, mambu akosa alekeleshe, bukwashi bufumwile, makasa afumwile, makasa asapwile, nsango apele,—bubino kukwikolesha mu bintu byonse mbelo yetu mu nzila ya mwinyendo wetu.

Twakavyâna kumona mambu makosa mavula mu nkonko îsa, mwâna kadi twakonsha kumona bîna byapite ne bîna bikwîsa, ne kwamba, “Kufika kuno Yave watusapwile.” “Mâna masaka

mwobe, bino ne ngolo yobe." Kulekelolola 33:25. Makasa makakana kujila ngolo îkatupewa. Bino twatwale busaka bwetu pâna tubumwene, ne kutemena kuba bintu byonse bikwîsa, ngolo mwâna makasa îkatupewa.

Ne mu nsaa yamune, mwanya wa mema ukafumulwa kwâna kwingisha bana ba Nzambi, ne mu mîno ya Mwine wa lukumbi, nsango ikawâ na matwi abo mwâna lwimbo lwabotu, "Iseni, mwena balumbulwa ba Tata, pokelani kyâna kyâna kya mu nsângwa kyamwekesekele mwenu kufuma

pa mafuko a nsângwa.” Mateo 25:34.

Buno bakulupwe bakapokelwa mu n'ganda îna Yesu abatekeshela. Kûno kûno bakwabo bakavyâna kwikala bantu bubi ba nsângwa, bantu ba mambu ma bubi, basambikili ba mifwanekyesho, bantu bakambwa bwâkile, ne bantu bakana kutemena; mwâna kadi bakakwitana na baba bakakata Satana ne mu ngolo ya Nzambi bakumbika bumuntu bwabotu. Bubi bwonse, bukumbi bwonse, bukabasa pâna buno, bukafumwa mu mema ya Kristu, ne buwamfu

ne lubyâ lwa lukumbi lwandi, lujila buwamfu bwa lubyâ, lwakapêwa kwi yandi. Ne buwamfu bwa bumuntu, kukumbika kwa bumuntu bwandi, kukamweneka mu yandi, mu bukole bukata kujila bukata bwa kunze. Bakaba kavyâna mabala mbelo ya kitunga kikata kya mpembwe, bakwitana na bukata ne bupwilo bwa bamalebo.

Mu kumona kya kusungwa kya lukumbi, “mbiki muntu wakapa pa mwanda wa mwina mwikèlele wandi?” Mateo 16:26. Wakonsha kwikala mupika, mwâna kadi mwandi mwenyi muli bupika ne

bukata nsângwa ingi yikakonsha kupa. Mwina mwikèlele wakululwa ne kukoswa mu bubi, ne makasa yandi yonse mâkile yapêwa ku busaka bwa Nzambi, ni wa bukata; ne kwikala na sansanya mu mema mu kwikala kwa Nzambi ne bamalebo mwaâkile pa mwanda wa mwina mwikèlele umune wakululwa, sansanya îlumbwa mu lwimbo lwa nkonko yaâkile.